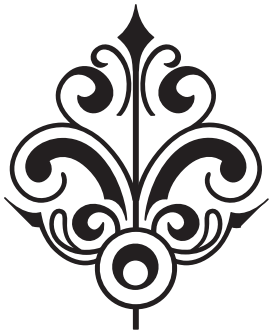
СЪДНИЯТ ДЕН И ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ

Първа част

Имāм Газāлī

СЪДНИЯТ ДЕН И ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ

Имāм Газāлӣ

www.hakikatbooks.com

СЪДЪРЖАНИЕ

КОРАНЪТ, ТЕВРĀТЪТ И ЕВАНГЕЛИЕТО В НАШЕ ВРЕМЕ
ПРЕДИСЛОВИЕ 5

ТОРАТА И ЕВАНГЕЛИЯТА В НАШЕ ВРЕМЕ 8

НЯКОИ ОТ ГРЕШКИТЕ В СВЕТАТА БИБЛИЯ
[Тората и Евангелията] 20

КОРĀН-И КЕРЙМ 50

ИСЛЯМЪТ И ДРУГИТЕ РЕЛИГИИ 73

ДУ'ĀТА ТЕВХЙД 78

ИСЛЯМЪТ НЕ Е РЕЛИГИЯ НА НАСИЛИЕТО 79

МЮСЮЛМАНИТЕ НЕ СА НЕВЕЖИ 113

РЕЛИГИИТЕ, РАЗЛИЧНИТЕ УБЕЖДЕНИЯ И
РАЗЛИКАТА МЕЖДУ РЕЛИГИЯТА И ФИЛОСОФИЯТА 120

БРАМАНСКАТА РЕЛИГИЯ 121

БУДИЗЪМ 124

РЕЛИГИЯТА НА МЎСĀ (АЛЕЙХИССЕЛЯ̄М) И ЮДЕИТЕ 126

ЙСЕВИЗМЪТ [НАЗАРЯНСКАТА РЕЛИГИЯ]
И ХРИСТИЯНИТЕ 143

ИСЛЯМСКАТА РЕЛИГИЯ 156

ИМА ЛИ МЯСТО ФИЛОСОФИЯТА В ИСЛЯМА? 163

ПОСЛЕСЛОВ 184

КАК СЕ СТАВА ИСТИНСКИ МЮСЮЛМАНИН? 191

Предисловие

Аллāху теāлā (Всевишният Аллах) проявява милост към всички хора по света. Показва им как да се държат, за да постигнат спокойствие и в земния, и в отвъдния живот. В отвъдния живот Създателят ще опрости когото пожелае от онези мюсюлмани, които са заслужили да отидат в Джехеннема (Ада), и ще ги въведе в Дженнета (Рая). Само Той създава всички живи същества и ги поддържа в съществуване, само Той ги защитава от страха и ужаса. Осланяйки се на уважаемото име на Аллāху теāлā, ние започваме да пишем тази книга.

Хамд (хвала) да бъде за Аллāху теāлā! Безкрайна благодарност да бъде за Него заради благата и добрините Му. Ако някой направи хамд на когото и да било, когато и където и да е било, независимо по какъв начин, то всички възхвали и благодарности ще са направени към Аллāху теāлā, защото Той е създаващият, възпитаващият и правещият всички видове добрини. Само Той е притежателят на силата и мощта. Ако Той не напомни, никой не може да пожелае да извърши добро или зло. След като рабът пожелае нещо, той не може да стори добро или зло колкото частица на когото и да било, ако и Той не пожелае, и не даде сила и възможност.

Селям и молитви да бъдат за всички Негови пророци (пейгамбери) *(алейхимуссалевāту веттеслūмāт)* и най-напред за най-високопоставения измежду тях – Мухаммед Мустафā *(алейхи ве алейхимуссалевāту веттеслūмāт)*! Селям и молитви да бъдат от нас за родните на този велик Пейгамбер *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)* и за всеки от неговия Есхāб (сподвижници) *(радияллāху теāлā анхум еджма'ūн)*, имали честта да видят красивото му лице, действащо като лек за душите, и да чуят полезните му думи, и поради тази причина станали най-ценните измежду всички хора!

За да се стане мюсюлманин е необходимо да се произнесе **Келиме-и тевхūд**, или: **"Лā иляхе иллялāх Мухаммедун Расūлюллах"** и да се научи и повярва накратко в неговото значение. Да се познава значението му означава да се знаят шест неща. Тези шест неща се наричат **условия на вярата**. Петото от шестте условия е вярата в отвъдния живот. Великият ислямски учен имāм Мухаммед Газāлū, роден през 450 г. по Хиджра и починал през 505 [1111] г. година, е написал книга на име **"Дуррат-ул Фāхира фū-кешф-и улūм-ил-āхира"**, която дава информация за Съдния ден. Тази книга е спомената и

в **“Кешф-уз-зунӯн”**. Учителят по арабски на име Омер, преподавал в средното училище в Кастамону, е превел тази ценна книга от арабски на турски и ѝ е дал името **“Състоянията в Съдния ден и отвъдния живот, описани в Корāн-и керӣм”**. Книгата е издадена на 13.11.1911 г., т.е. 5 зилка’де 1329 г. по Хиджра в Кастамону. Сега Аллāху теāлӣ даде възможността на нашето издателство (“Хакӣкат Китāбеви”) да издаде отново тази ценна книга. Обясненията, които са вмъкнати в нея, са взети от други достоверни книги и отделени в средни скоби []. Безкрайна благодарност на Аллāху теāлӣ, Който даде възможността на братята ни по религия да участват в това добро дело. Нека Аллāху теāлӣ ни позволи да научим и повярваме в правилните знания, предадени от учените на Ехли суннет, и да спазваме повелите и отбягваме забраните на любимия ни Пророк Мухаммед *(алейхисселāм - мир нему)*! Добрият човек върши добрини на всички. Не напада ничия собственост и ничий живот и не накърнява ничия чест. Не се противи срещу законите на държавата. Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* е казал: **“Ислямът е под сянката на сабите.”**, т.е. хората живеят спокойно, когато се управляват и защитават от държавата и законите: това им дава възможност да изпълняват спокойно поклоненията си. Колкото е по-силна държавата, толкова повече комфорт и спокойствие ще има в нея. Ето защо мюсюлманите трябва винаги да помагат на държавата, да плащат навреме данъците и с усмихнато лице и сладък език да наставляват всички. Нека Аллāху теāлӣ да ни опази от поддаване на лъжите, измамите и клеветите на враговете и – като следствие от това – предаване на държавата и религията! Āмӣн.

Днес мюсюлманите са разделени в три групи. Първата група са истинските мюсюлмани, които следват пътя на Есхāб-и кирāм (вярващите, видели Мухаммед *(алейхисселāм)*). Наречени са **ехли суннет**, **суннити** или **фирка-и нāджийе,** т.е. групата, която ще се спаси от Джехеннема. Втората група се състои от враговете на Есхāб-и кирāм. Наричат се **шиити** или **фирка-и дāлле,** т.е. отклонено течение. Третата група се състои от враговете на шиитите и суннитите. Назовани са **вахабити** или **недждити**, защото се появили в областта Неджд в (Централна) Арабия. Понякога се наричат и **фирка-и мел’ӯне**, защото обвиняват мюсюлманите в неверие и ги наричат “кāфири”. Пейгамберът ни *(алейхисселāм)* е проклел такива хора. Тези, които разделиха мюсюлманите на три групи, са юдеите и англичаните.

Хората, които следват своите страсти, и онези, които имат болни сърца, независимо от групата, към която принадлежат, ще влязат в Ада. Всеки вярващ трябва винаги да повтаря **“Лӣ илӣхе иллялла̄х”** [Няма друг бог освен Аллах], за да изчисти своя нефс от невежеството, което притежава по сътворение, и греховете. А за да изчисти сърцето си, т.е. за да се спаси от неверието и греховете, предизвикани от нефса, шейта̄на, лошите приятели и вредните книги, трябва да казва **“Естагфируллах”** [О, Аллах мой! Прости ми!]. Молитвите (ду’ите) на следващите исляма и на разкайващите се приемат. Човек, който не кланя намā̄з, гледа незабулени жени и яде харā̄м, е ясно, че не следва исляма. Молитвите на подобни хора не се приемат.

Мӣля̄дӣ	Хиджрӣ Шемси	Хиджрӣ Камери
2001	1380	1422

НАСТАВЛЕНИЕ: Мисионерите се опитват да разпространят християнството; евреите – Талмӯда, истанбулското книгоиздателство “Хакӣкат Китā̄беви” – исляма, а масоните – да унищожат всички религии. Човек, който е разумен, образован и справедлив, ще разбере и осъзнае истината и ще спомогне за разпространението ѝ, като по този начин ще стане причина за постигането на земно и ā̄хиретско щастие от всички хора. Не може да има по-ценна и по-полезна услуга за хората от тази. Книгите, наречени Тора (Теврā̄т) и Евангелие, които се притежават днес от християните и юдеите, били написани от хората. Това е факт, потвърждаван дори от тях самите. Що се отнася до книгата Корā̄н-и керӣм, тя е чиста и непокътната, така както е била низпослана от Аллā̄ху теа̄лā̄. Всички свещеници и равини трябва да прочетат внимателно и безпредразсъдно книгите на издателство “Хакӣкат Китā̄беви” и да положат усилие за тяхното разбиране.

СЪДНИЯТ ДЕН И ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ

Хвала на Аллāху теāля̄, Който ни съобщава, че Неговата личност е извечна. Той е пожелал всички същества, освен Него, да изчезнат. Ще накаже неверниците и грешниците с наказание в гроба. Аллāху теāля̄ е съобщил заповедите и забраните Си посредством Своите пейгамбери (пророци), за да се сдобият рабите с щастие и в този, и в отвъдния живот. Той е сторил да зависят благословиите и мъченията на рабите в отвъдното от няколкодневните им дела в земното. И сторил лесен за избраните и любими раби пътя, водещ към отвъдното и Неговото задоволство.

Нека Аллāху теāля̄ да прати благословии и селям на възлюбения Си Пейгамбер *(алейхисселя̄м)* и на неговите роднини и сподвижници, чиито имена е сторил твърде високопоставени сред мюсюлманите.

Трябва да знаеш, че Аллāху теāля̄, Който съживява и умъртвява всичко, в 185-о знамение на сӯра Āл-и Имрāн и в 31-о знамение на сӯра Ел-Енбия̄, и в 57-о знамение на сӯра Ел-Анкебӯт, казва, меāл [ислямските учени, предавайки от Есхāб-и кирāм, казват, че свещеният āйет носи следния смисъл]: **“Всяко живо същество ще вкуси смъртта.”** С това Той посочва три вида смърт, т.е. идващите и на трите свята умират. Без съмнение умира идващият на този свят. Разбира се, че умират и идващите в световете джеберӯт и мелекӯт. Намиращите се в земния живот са синовете на Āдем, т.е. хората, както и животните, живеещи на сушата, във водата и въздуха.

Вторият свят, наречен мелекӯт [невидимият с око], е светът на меля̄икетата (ангелите) и джиновете[1].

Третият свят, наречен джеберӯт, е светът на избраните ангели. В 75-о знамение на сӯра Хадж по смисъл се казва: **“Аллāху теāля̄ избра пророци и сред ангелите, и сред хората.”**

Светът джеберӯт се състои от ангелите керӯбия̄н, рӯхāния̄н, хамеле-и Арш и меля̄икетата на Сирāдикāт-и джеля̄л. Аллāху теāля̄ в 19-о и 20-о знамение на сӯра Енбия̄ по смисъл казва: **“Има такива меля̄икета при Него, които не харесват себе си в служенето и изобщо не се изморяват. Все Го прославят денем и нощем, и не им омръзва.”**

1 **Джин** – Джиновете са невидими създания, сътворени от пламъка на огъня. Могат да придобият всякакви форми.

Аллāху теāля̄ ги хвали с това свещено знамение. Тези меля̄икета имат много висока чест и се намират в градините на Дженнета. Те и техните качества са споменати в Корāн-и керӣм. Въпреки че са близки на Аллāху теāля̄ и въпреки че тяхното място е Дженнетът, и те ще умрат. Тяхната близост до Аллāху теāля̄ не е пречка за смъртта.

Най-напред ще ти разкажа за смъртта в земния живот. Внимавай! Ако вярваш в Аллāху теāля̄ и в Неговия Пейгамбер, както и в Съдния ден и отвъдния живот, ще ти разкажа как хората преминават от едно в друго състояние, и ще ти кажа за техните състояния, защото тази информация изисква доказателства и свидетели. Аллāху теāля̄ и Корāн-и керӣм са свидетели за това, което ще кажа. Корāн-и керӣм и предадените сахӣх хадӣс-и шерӣфи (слова) на Пейгамбера ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* ще потвърдят това. [Когато човек умре, **земният живот** приключва и започва **отвъдният**. Отвъдният живот е от три части. **Животът в гроба** продължава до възкресението на мъртвите. После следва **Къя̄метът,** т.е. възкресението и Съдният ден, а след него идва **животът в Дженнета** (Рая) **и Джехеннема** (Ада). Този трети живот е безкраен.]

В земния живот доброто е смесено със злото. За да се постигне щастие и спокойствие, трябва винаги да се правят добри и полезни неща. Тъй като Аллāху теāля̄ е много милосърден, Той е създал сила, която разграничава добрите от лошите неща. Тази сила се нарича **акъл, ум** или **разум**. Когато разумът е чист и здрав, той изпълнява много добре тази своя задача и никога не греши. Вършенето на грехове и следването на страстите разболяват сърцето и разума, който престава да разграничава доброто от злото. Аллāху теāля̄, проявявайки милост, върши тази работа, като съобщава вредните неща, посредством Своите пейгамбери, и повелява хората да изпълняват определени заповеди. Съобщава и вредните неща, забранявайки тяхното вършене. Съвкупността от тези заповеди и забрани се нарича **религия**. Религията, към която ни призовава Мухаммед *(алейхисселя̄м)*, се нарича **ислям**. Днес има само една непроменена и неизопачена религия и тя е ислямът. За да се постигне спокойствие е нужно да се следва исляма, т.е. човек да стане мюсюлманин. За да стане това, не са нужни никакви формалности, като отиване при имāми или мюфтии. Първо, трябва да се повярва от сърце, после да се научат заповедите и забраните на исляма, а след това да се изпълнят.

Ангелите, задаващи въпроси, ще дойдат в гроба ти.

Ще попитат: "Правилно изпълнява ли намāза си?"

Ще кажат: "Да не би да помисли, че набързо се спаси със смъртта.

Мъчение те очаква теб отсега!"

Първа глава

Когато Аллāху теāлā създал Āдем *(алейхисселя̄м)* [Адам] и обърсал кръста му със Своята сила, Той взел две шепи от него, като едната взел от дясната, а другата от лявата му страна. После Той отделил частиците на всички хора една от друга. Āдем *(алейхисселя̄м)* ги погледнал и видял, че са като частици. В едно свещено знамение (āйет) от сӯра Ел-Вāки'а по смисъл се казва: **"Ето, тези отдясно ще вършат делата на обитателите на Дженнета, така че те са обитателите на Дженнета. За мен няма полза или вреда от техните дела. А тези от лявата страна са обитателите на Джехеннема, тъй като ще вършат делата на обитателите на Джехеннема. За Мен няма полза и вреда от тях."**

Āдем *(алейхисселя̄м)* попитал Аллāху теāлā: "О, Господи! Кое е делото на обитателите на Джехеннема?" Аллāху теāлā казал: "Да се приписва съдружник на Мен, да се отричат пейгамберите, които изпратих, както и неподчинението спрямо Мен, неспазвайки заповедите и забраните в Моите книги (т.е. книгите, разкрити на пророците)."

Тогава Āдем *(алейхисселя̄м)* се помолил на Аллāху теāлā: "Я, Рабби! Стори ги да засвидетелстват за себе си. Надявам се, че те няма да извършват делата на обитателите на Джехеннема." Аллāху теāлā сторил тях свидетели за самите себе си, питайки: "Не съм ли Аз вашият Господ?" Всички отговорили: "Ти си нашият Господ! Засвидетелствахме." Аллāху теāлā сторил свидетели също мелāикетата и Āдем *(алейхисселя̄м)*, които също потвърдили, че Той е Господът. След това договаряне Той ги върнал обратно на предишните им места, защото техният живот бил само духовен. Телата им не били създадени още. Аллāху теāлā ги поставил в слабините на Āдем *(алейхисселя̄м)*. Той взел душите им и ги поставил за съхранение в съкровище от съкровищата на Арша.

Когато спермата на бащата оплоди яйцеклетката на майката и кога-

то се оформи телесният вид на детето, то все още е мъртво. Гниенето на тялото е забранено, защото в него е поставена ангелска същина. Когато Аллāху теāлā реши да даде душа на мъртвото дете в утробата, Той връща душата в тялото, която Създателят е крил и съхранявал известно време в съкровищата на Арша. Тогава детето започва да се движи. Има много деца, които се движат в корема на майката. Понякога тя усеща това, а друг път не. Смъртта, която се е случила след засвидетелстването, когато Аллāху теāлā попитал: "Не съм ли Аз вашият Господ!", е първата смърт, т.е. изпращането на душата в съкровищата на Арша, а сегашният живот в утробата на майката е вторият.

Втора глава

След това Аллāху теāлā сторва човека да пребивава на земята. Той остава тук, докато настане предопределеното време за смъртта, докато препитанието му свърши и след като извърши делата, предопределени в изначалността. Когато смъртта в земния живот наближи, идват четири мелāикета. Единият започва да дърпа душата от десния, другият – от левия крак, третият – от дясната ръка, а четвъртият – от лявата ръка. В повечето случаи той започва да вижда **āлем-и мелекӯт** преди душата да дойде в състояние на гаргара (стигне гърлото). Вижда ангелите и същността на извършваните от тях дела така, както се намират те в своите си светове. Ако езикът е в състояние да говори, той съобщава за тяхното съществуване. В повечето случаи обаче умиращият си мисли, че видените от него неща са дела на сатаната. Той остава неподвижен, докато не му се схване езикът. Докато е в това състояние, ангелите продължават да дърпат душата през върховете на пръстите. Тогава дъхът издава звук, подобен на този на изливаща се вода от кожен съд на водоносец. Душата на неверника бива дърпана подобно на бодли, оплени във влажна вълна. Това е факт, който ни е съобщил най-високопоставеният сред хората – Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)*. На този етап умиращият си мисли, че коремът му е пълен с бодли. Чувства сякаш душата му преминава през иглено ухо и небето и земята се сливат, а той остава между тях.

Когато попитали хазрети Кāб *(радияллāху анх)* как се чувства човек по време на смъртта, той отговорил: "Сякаш в теб има поставен бодлив клон и силен човек го дърпа. Бодлите режат каквото режат и оставят каквото оставят. Ето така се почувствах аз."

Предводителят на пейгамберите *(салляллāху алейхи ве селлем)* казва: **“Разбира се че една болка от болките на смъртта е по-силна от триста удара със сабя.”**

В това време човешкото тяло се поти. Очите се движат с голяма скорост от едната към другата страна. Ноздрите се отдръпват. Ребрата се повдигат, дъхът набъбва, а лицето пожълтява. Майка ни Āише Съддйка *(радияллāху анхā)* видяла това състояние, когато Расӯлюллах бил в скута ѝ. Леейки сълзи от очите си, тя е изрекла стих, който по смисъл бил:

“Я, Расӯляллах, бих жертвала себе си за теб! Не те е наранявала и натъжавала нито една лоша постъпка. Не те е обладавал и джин досега. От нищо дори не си се плашил. Какво ти става сега, че виждам красивото ти лице, покрито с капки пот, подобни на перли. Лицето на всеки умиращ пребледнява, но сиянията по благословеното ти лице озаряват всичко навред.”

Когато душата стигне до сърцето, езикът се схваща. Никой не може да говори, когато душата му е стигнала до гърдите. Има две причини за това. Едната е че, събитието е наистина много голямо и гръдният кош се е стеснил под натиска на вдишванията.

Не виждаш ли, че човек припада щом го ударят в гърдите? Той се съвзема след време и проговаря, а често не. Човекът ще е в състояние да говори, по която и да е част на тялото му да ударят, но изключение прави ударът в гърдите, когато той пада като безмълвен труп.

Втората причина е във факта, че звукът (гласът) се появява при движенията на излизащия въздух от белите дробове, а вече (в споменатия критичен миг) този дъх не е останал. Понеже вече не може да вдишва и издишва, температурата на тялото пада и то изстива. По това време състоянията на умиращите са различни.

Някои хора биват удряни от ангела с влажно нагорещено желязо, помазано с отрова. Душата побягва моментално и излиза от тялото. Мелāикето я взема в ръката си и тя затреперва като живак. Душата приема човешки вид, голям, колкото скакалец, и ангелът я предава на зебāниите (изтезаващите ангели).

При някои умиращи хора душата се вади бавно, докато стигне до гърлото, където я спират, но тя не остава и там. След напускане на гърлото, връзката на душата със сърцето не прекъсва. Тогава мелāике-

то удря с отровно нагрято желязо, защото душата не напуска сърцето, докато не бъде ударена с него. Удрят с него, защото е потопено в морето на смъртта. Когато то се постави върху сърцето, започва да действа като отрова, която се разпространява из всички други части. Тайната на живота е в сърцето и важи единствено в земния живот. Ето защо някои учени в областта на вярата са казали: "Животът е различен от смъртта" и "Смисълът на живота е в дружбата на душата и тялото."

Когато душата се дърпа и остава само една връзка с тялото, умиращият бива сполетян от твърде много фитнета (изпитания). Това са изпитания, поднесени от Иблӣс (шейтāна, сатаната), който праща своите помощници специално за този човек. Те се преобразяват като майката и бащата, и брата, и сестрата, и любимите хора на този човек, умрели преди него, и идват при него, като му казват:

"О, ти еди-кой си, умираш! Ние те изпреварихме в това отношение. Умри като вярващ в еврейската религия. Тя е истинската и приетата от Аллах." Ако той откаже да им повярва и не се вслуша в тях, те го оставят и си заминават. Този път идват други и му казват: "Умри като християнин! Това е религията на Месӣх [Йсā *(алейхисселя̄м)*], която отмени религията на Мӯсā *(алейхисселя̄м)*." Ето така те ще изброят всички религии. Ще се отклони този, за когото Хак теāля̄ е пожелал да се отклони. Ето това е състоянието, за което се съобщава в 8-о знамение на сӯра Āл-и Имрāн, меāл: **"О, Господи наш! Не отклонявай сърцата ни по време на смъртта така, както ни даде вяра в земния живот."**

Ако Аллāху теāля̄ пожелае твърдост в напътствието и вярата за един Свой раб, за него идва милостта Му. Някои ислямски учени казват, че под "милост" се има предвид Джебрāӣл *(алейхисселя̄м)*.

Милостта на Аллāху теāля̄ отдалечава шейтāна и заличава умората от лицето на болния. Той се успокоява и усмихва. Много умиращи са виждани да се усмихват на този етап, когато милостта на Аллāху теāля̄ (т.е. Джебрāӣл *(алейхисселя̄м)*) идва при него и казва: "Познаваш ли ме? Аз съм Джебрāӣл, а това са демоните, враговете ти. Умри като един от народа на Ибрāхӣм *(алейхисселя̄м)* и религията на Мухаммед *(алейхисселя̄м)*!" Ето, за човека няма по-любимо и утешаващо нещо от това меля̄ике! Последната част на 8-о знамение от сӯра Āл-и Имрāн съобщава това състояние, меāл: **"Я, Рабби! Дари ни с милостта Си. Само Ти си Вседаряващия."**

Някои хора умират по време на намāз, когато са в изправено състояние. Някои умират, докато спят, други – докато са заети с нещо, трети умират изведнъж, докато слушат музикални инструменти или играят, а някои умират пияни. На някои умиращи хора им се показват познатите, умрели преди тях. Ето защо такива хора гледат към околните. По това време мъртвият започва да хърка. Това хъркане го чуват всички, освен хората. Ако човекът го беше чул, без съмнение щеше да се погуби и умре от ужас.

Последното сетиво, което се губи, е слухът. Когато душата се отдели от сърцето, тогава само зрението се влошава, но той продължава да чува, докато душата бъде отнета изцяло. Ето защо Фахр-и āлем *(салляллāху теāлŷ алейхи ве селлем)* е казал: **“На хора в предсмъртно състояние напомняйте шехāдетейн-и келиметейн. Това е да им се повтаря: “Лŷ илŷхе иллялāх Мухаммедун Расӯлюллах.”** От друга страна, той е забранил да се говори много при хора на смъртен одър, защото това е време на тежки страдания.

Ако видиш, че от устата на трупа е потекла слюнка или че е с увиснала устна, почерняло лице или ако очите му са придобили странен вид, знай, че той е шакī (грешник, злодей), който е видял своята злочестина в отвъдното.

Ако видиш труп с почти отворена уста, който сякаш се усмихва, а очите му са като премигнали, знай, че той е благовестен със щастие в отвъдния свят.

Мелŷикетата обвиват тази душа в коприна от дженнетските. Душата на този добродетелен раб е в човешка форма, голяма, колкото медоносна пчела. Той не е загубил нищо от своите разум и знания. Знае всичко, което е извършил в земния живот. Мелŷикетата – заедно с тази душа – поемат към небето. Някои мъртвци усещат това, а други не. Наблюдавайки общностите на предишните пейгамбери *(алейхимусселŷм)* и новопочиналите хора, наподобяващи разпръснали се скакалци, достигат до първото, земното небе.

Джебрāйл *(алейхисселŷм)*, предводителят на мелŷикетата, достига до земното небе. От първото небе питат: “Кой си ти?”, а Джебрāйл *(алейхисселŷм)* казва: “Аз съм Джебрāйл! До мен е еди-кой си.” Така мелŷикето изброява красивите имена и качества на умрелия. Ангелите, които са стражи на земното небе, казват: “Колко добър човек е този! Вярата му беше красива и нямаше съмнение в нея.”

После се изкачват до второто небе. Оттам питат: "Кой си ти?", а Джебрāйл *(алейхисселя̄м)* повтаря същия отговор. Ангелите на второто небе казват на тази праведна душа: "Добре дошъл! Когато беше на земята, той изпълняваше намāзите си, съблюдавайки всички техни фарзове."

После минават оттам и стигат до третото небе, откъдето питат: "Кой си ти?" Джебрāйл *(алейхисселя̄м)* повтаря предишните си слова. Тогава се казва: "Добре дошъл да е този добър човек, който защити правото на имуществото си, давайки зекя̄т за него, както и ушур за продукцията, получена от нивите, като го даваше на определените (от исляма) хора, и то с обич, без да щади." После минават и оттам.

Пристигат до четвъртото небе, където един глас пита: "Кой си ти?" Ангелът отговаря, както и преди. Тогава се казва: "Добре дошъл да е човекът, който говя по време на месец рамазāн, въздържа се от неща, развалящи говеенето и от срещи с чужди жени, и от ядене на харāм (забранени неща)."

После минават и се изкачват до петото небе. Глас пита: "Кой си ти?" и меля̄икето отговоря по същия начин. Тогава се казва: "Добре да е дошъл онзи, който извърши задължителното поклонение хадж, без показност и само в името на Аллāху теāля̄."

После минават и стигат до шестото небе. Оттам питат: "Кой си ти?" Меля̄икето дава същия отговор, след което се казва: "Добре да е дошъл човекът, който много се покайваше рано сутрин, даваше много милостиня скришом и помагаше на сираците."

Преминавайки и оттам достигат до степен, където се намират завесите на величието, наречени **сирāдикā̄т-и джеля̄л**. Когато попитат оттам: "Кой си ти?", им се отговаря по същия начин. Тогава гласът казва: "Добре да е дошъл този праведен човек с красива душа, покайваща се много и повеляваща повеляваното от исляма [на своите деца и на хората, на които може да повлияе], учеща рабите на религията на Аллāху теāля̄ и помагаща на бедните [и изпадналите в затруднение]." После се отбиват при група меля̄икета, като всички те го благовестяват с Дженнет и се здрависват с него.

После отиват до **Сидрат-ул-мунтехā**. Когато пак се попита: "Кой си ти?", се дава същия отговор. Казва се: "Добре дошъл да е човекът, който извърши всяко добро в името на Аллāху теāля̄."

После преминават през огнен слой. После през слой от сияние, тъмнина, вода и сняг. После се отбиват при морето на студа и преминават оттам. Разстоянието между два слоя е колкото път, изминаван за хиляда години.

После се отварят завесите, покриващи Арша на Всемилостивия. Техният брой е осемдесет хиляди. На всяка завеса има осемдесет хиляди пръстена, като всеки от тях съдържа хиляда луни, които повтарят "Лӕ илӕхе иллялла̄х" и възхваляват Алла̄ху теа̄лӕ. Ако една от тези луни беше видяна от земята, нейната ярка светлина щеше да изгори света и хората щяха да се покланят на нея, а не на Алла̄ху теа̄лӕ. По това време се чува глас иззад завесата: "Чия е тази душа, която сте довели?" Джебра̄йл *(алейхисселя̄м)* отговаря: "Синът на еди-кого си!"

Алла̄ху теа̄лӕ казва: "Доближете го. Колко хубав раб си ти!" Докато стои в нематериалното присъствие на Алла̄ху теа̄лӕ, Хак теа̄лӕ го кара да се засрами чрез упреци, така че той се чувства, сякаш е наистина погубен. После Алла̄ху теа̄лӕ му прощава.

Предава се едно събитие, свързано с хазрети Ка̄дӣ Яхиӕ бин Ексем. След смъртта той се явил насън. Попитали го: "Как се отнесе с теб Хак теа̄лӕ?". Яхиӕ бин Ексем отговорил: "Алла̄ху теа̄лӕ ме накара да стоя в Неговото присъствие и рече: "О, старецо лош! Ти не извърши ли това и онова?" Когато видях, че Алла̄ху теа̄лӕ знае всички мои дела, аз се изплаших много и казах: "Я, Рабби! В земния живот не ми беше съобщено, че ще питаш такъв въпрос!", а Той попита: "А какво ти бе съобщено?" Аз отговорих: "На мен ми съобщи Му'аммер, а на него – има̄м Зухрӣ, а на него – Урве, а на него – А̄ише Съддӣка *(радиялла̄ху анха̄)*, а на нея – хазрети Пейгамбера *(салляла̄ху теа̄лӕ алейхи ве селлем)*, а на него – хазрети Джибрӣл, а на него – Алла̄ху теа̄лӕ, че Алла̄ху теа̄лӕ, Който е милостив и милосърден, е казал: **"Аз Азъймуш-ша̄н** (Притежателят на велика слава) **се срамувам да измъчвам онзи, на когото косата и брадата са побелели в исляма."** Тогава Алла̄ху теа̄лӕ отвърнал: "Ти и Му'аммер, и има̄м Зухрӣ, и Урве, и А̄ише, и Мухаммед *(алейхисселя̄м)*, и Джибрӣл, сте правдиви. Ето защо Аз ти прощавам."

[Ка̄дӣ Яхиӕ бин Ексем *(рахметулла̄хи алейх)* бил съдия в Багдад. Починал през 242 [856] г. в Медӣна. Бил учен по ислямско право в ша̄фи'ӣтския мезхеб. Книгата му **"Тенбӣх"** е известна.

Му'аммер бин Мусенна̄ е по-известен с името Ебӯ Убейд Нахви.

Бил писател. Родил се в Басра през 110 г. и починал през 210 [825] г. Бил ха̄-риджия. Написал е много книги. Бил учен в областта на хадӣ-сите и историята.

Мухаммед бин Муслим Зухрӣ бил един от Та̄би'ӣн (т.е. от мюсюл-маните, видели Есха̄б-и кира̄м). Подреждал книгите около себе си като стена и влизал да чете вътре. Прекарвал времето си в четене. Един ден жена му казала: "Тези книги са по-яростни за мен от три съперници." Починал през 124 [741] г. *(рахиме-хулла̄ху теа̄ля̄)*.

Урве бин Зубейр бил вторият син на Зубейр бин Авва̄м. Негова майка била Есма̄ бинти Еба̄ Бекр. Той бил един от Фукаха̄-и себ'а (се-дмината големи мединск учени). Предал множество хадӣс-и шерӣфи от А̄ише *(радияллāху анха̄)*. Родил се през 23-а година и починал в Медӣна през 93-а година *(рахиме-хулла̄ху теа̄ля̄)*.]

Абдул'азӣз ибни Нуба̄де също бил видян насън. Попитали го: "Как се отнесе Алла̄ху теа̄ля̄ с теб?", а той отговорил: "Алла̄ху теа̄ля̄ ми каза:

- Ти не си ли онзи, който говореше кратко, за да кажат другите: "Какво красноречие само!"?

- Я, Рабби! Твоята велика същност е пречиста от несъвършени ка-чества. Аз, презреният Ти раб, Те прославях приживе.

- Споменай Ме така, както правеше в земния живот!

- Той е, Който създава творенията от нищото и пак ги умъртвява, като им отнема душите! Той е, Който им дава говор и унищожава тях-ната реч отново! И както ги унищожава, после пак ги създава от ни-щото. И както отделя крайниците на човека един от друг, когато умре, така отново ще ги обедини в Деня на съживяването.

- Правилно каза! Върви си, простих ти! – ми отвърна Алла̄ху теа-ля̄, Който опрощава греховете.

[Ибни Нуба̄де бил поет и имал стихосбирка. Починал през 405 [1014] г. в Багдад.]

Менсӯр бин Амма̄р *(рахметулла̄хи алейх)* бил видян насън. По-питали го: "Как се отнесе Алла̄ху теа̄ля̄ с теб?", Менсӯр отговорил: "Дженāб-и Хак ме спря в Своето присъствие и ме попита:

- С какво дойде при мен, о, Менсӯр?

- Я, Рабби, с тридесет и шест хаджа.

- Не приех нито един от тях! С какво дойде?

- Я, Рабби! За Твоето доволство изчетох триста и шестдесет пъти целия Кора̄н-и керӣм.

- Не приех нито едно от тях! С какво дойде, о, Менсӯр?

- Я, Рабби! Дойдох с Твоята милост!

- Ето сега дойде при Мен! Върви си, простих ти!”

Повечето от тези предания разкриват страховитите състояния на смъртта. Аз, с помощта на Алла̄ху теа̄ля̄, те информирах за неща, които могат да бъдат следвани (вземани за поука) от послушните. Някои хора чуват глас, когато достигнат до Кюрсӣ, и оттам ги връщат назад, а други от Завесите. А̄рифите (евлиите, любимите раби) могат да се срещнат с Алла̄ху теа̄ля̄. Хора, които са под четвъртото ниво на виля̄йета (степента на евлия), не могат да стигнат дотам.

Трета глава

Душата на фа̄джирина (неверника) бива отнета по твърде болезнен начин и лицето му става като на динята Ебӯ Джехл. Ангелите се обръщат към него така: “О, душа мръсна! Излез от тялото мръсно!” Неверникът започва да реве като магаре. Когато душата излиза, Азра̄ӣл *(алейхисселя̄м)* я подава на зеба̄ниите (изтезаващите меля̄икета), чиито лица са изключително грозни, облечени в черни дрехи, миришещи лошо и държащи парче вълнен плат, наподобяващ стар килим. Те увиват душата в него. В това време душата придобива човешка форма, голяма, колкото скакалец. Причината е, че в а̄хирета тялото на неверника ще е по-голямо от това на вярващия. В един хадӣс-и шерӣф се казва: **“Един кътник на неверник в Ада ще е голям като планината Ухуд.”**

Джебра̄ӣл *(алейхисселя̄м)* взема душата и се качват до първото небе. Оттам питат:

- Кой си ти?

- Джебра̄ӣл!

- Кой е с теб?

- Синът на еди-кого си.

Джебра̄ӣл *(алейхисселя̄м)* го споменава с грозни и противни имена, с които неверникът не е обичал да се обръщат към него. Портата на

небето не се отваря за него и му се казва: "Такива хора няма да влязат в Дженнета, докато камила не премине през иглено ухо."

Чувайки тези слова, Джебрāйл *(алейхисселя̄м)* пуска нечестивата душа от ръката си и вятърът я отвежда на далечни места. Ето, това е меāлът на 31-о знамение на сӯра Хадж: **"А който съдружава с Аллāху теāля̄, е като паднал от небето и птиците го грабват или вятърът го отвява на далечно място и там се погубва."** Когато този човек падне на земята, един зебāния го взема и го отвежда до Сидж'джӣн. Това е голяма скала под земята или на дъното на Джехеннема, където отнасят душите на неверниците и грешниците.

Душите на юдеите и насрāниите (назаряните, последователи на религията на Йсā *(алейхисселя̄м)*) се връщат обратно от Кюрсӣ в гробовете им. Ако са били хора в техните чисти, непроменени религии (т.е. неизопачените юдаизъм и християнство) те гледат как мият труповете им и как ги погребват.

Мушриците (многобожниците, езичниците), т.е. тези, които не вярват в религиите, не могат да видят нито едно от тези събития, защото те биват пуснати презрени от първото небе.

Мунāфиците (лицемерите), подобно на езичниците, биват сполетени от гнева на Аллāху теāля̄ и ги връщат отхвърлени в гробовете им.

Вярващите, които са имали пропуски в изпълняването на задълженията си като раби, са в различни състояния. Някои от тях ги връща намāзът, защото ако човек го кланя бързо, подобно на петел, кълвящ зърна, той ще е откраднал от своя намāз. Този намāз ще бъде събран като старо парче плат и хвърлен в лицата им. После намāзът ще започне да се издига и ще казва: "Нека Аллāху теāля̄ да те погуби, както ти погуби мен!"

Някои хора ги връща зекя̄тът, защото го давали, само за да кажат другите: "Еди-кой си дава зекя̄т!", или са го давали на жени, за да спечелят тяхната любов. Ние сме виждали тези неща. Нека Аллāху теāля̄ даде здраве на всички раби с халял (позволени) неща.

Някои хора биват връщани от говеенето (оруджа), защото подобни хора се въздържали от ядене, но не се пазели от празнословене, злословене и вършене на грехове. Ето този орудж е грозота и разочаровение. За човек, който говее по този начин, месец рамазāн минава, говеейки само външно, но всъщност той не говее.

Някои хора биват връщани от хаджа, защото са извършили поклонение, само за да кажат другите: "Изпълнява хадж" или със средства от харām.

Някои хора ги връща грехът, който са извършили, като пример за това е неподчинението към родителите. Тези състояния са известни само на хора, имащи знание за света на тайните, както и на учени, които учат наука само за доволството на Аллāху теāлā.

За нещата, които говорихме досега, има хадīс-и шерīфи на Пейгамбера *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)* и предания, стигнали до нас от Есхāб-и кирām и Тāби'īн. По въпроса за отхвърлянето на делата и другите състояния има много предания, както потвърждава и Муāз бин Джебел *(радияллāху анх)*. Поисках да изясня тази тема накратко и затова я засегнах. Ако не бях обобщил изложената информазия, щях да напълня много книги. Хората с вяра на ехли суннет, т.е. притежателите на правилна вяра и вършещите правилни дела, знаят, че всичко, което казахме, е вярно, така както знаят и познават собствените си деца.

Когато душата се връща обратно в тялото, тя намира как къпят трупа и чака до главата, докато приключи измиването. Аллāху теāлā вдига завесата от очите на онези раби, за които е пожелал добро, и виждат душата на мъртвеца в нейния човешки образ. Веднъж един човек, миейки тялото на своя син, е видял как душата чака до главата на трупа. Изплашил се и отишъл от другата страна на тялото. Продължил да я вижда, докато трупът не бъде завит в кефен. Когато станало това, душата в човешки образ се върнала обратно в кефена. Има хора, които са виждали душата, когато труповете са били вече поставени в ковчези. От многобройни праведници се предава, че са чували гласове, когато мъртвецът е бил в ковчега, да казват: "Къде е еди-кой си? Къде е душата?" и как ковчегът се раздвижвал два или три пъти откъм страната на гърдите.

Рабā' бин Хейсем *(рахимехуллах)* предава, че един труп се раздвижил в ръцете на мияча. Във времето на Ебȳ Бекр Съддīк *(радияллāху анх)* един мъртвец е бил видян да говори в ковчега и да изрежда достойнствата на Ебȳ Бекр и Омер *(радияллāху анхумā)*.

Хората, които виждат тези състояния на мъртвците, са евлиите (любимите раби на Аллāху теāлā). Те виждат и света на мелāикетата. Аллāху теāлā вдига завесите от очите и ушите на когото пожелае и те виждат и знаят тези състояния.

Когато трупът бъде обвит в кефен, душата идва в близост до тялото, откъм страната на гърдите. Душата вика и стене. Казва: "Отведете ме по-бързо при милостта на моя Господ. Ако бяхте видели благата, с които съм дарен, щяхте да бързате да ме откарате."

Ако мъртвецът е от хората, на които е съобщено, че са от злите, които ще отидат в Джехеннема, той казва: "Моля ви, дайде ми отсрочка за мъчението на Аллāху теāлā! Само ако знаехте, без съмнение нямаше да ме носите на раменете си!" Ето защо, когато Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* виждал ковчег, веднага ставал на крака и отивал четиридесет крачки заедно с погребалната процесия.

В един сахīх хадīс-и шерīф е предадено: Един ден край Пейгамбера *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)* мина ковчег. Той – в знак на уважение – се изправи. Есхāб-и кирām *(алейхимурридвāн*) казаха: "Я, Расӯляллах, в ковчега лежи евреин." Пейгамберът ни *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)* заяви: **"Не е ли нефс?"** Т.е. не е ли човек? Постъпил е така, защото пред него се е разкрил светът на мелāикетата. Ето защо той, когато е виждал погребение, се развеселявал.

[В **"Халебī"** е казано, че не трябва да се става на крака и стои, когато минава ковчег. Трябва да се стане, за да се носи ковчега и върви зад него. Макар да е предадено как Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* е станал на крака, когато минал ковчег, и седнал, когато преминал, както и че повелил другите да вършат същото, тази заповед е сторена несх, т.е. отменена е след известно време. В **"Мерāк-ил-фелāх"** и **"Дурр-ул-Мухтāр"** пише, че не е позволено – в израз на почит – да се става на крака, когато се види преминаващ ковчег.]

Когато мъртвецът се положи в гроба и се покрие с пръст, гробът започва да му говори, като казва: "Беше щастлив над мен, а сега, когато слезе под мен, загуби щастие. Ядеше ястия, когато беше над мен, а сега ще те ядат буболечките под мен." Гробът продължава да му изговаря горчиви думи, докато се напълни с пръст и покрие изцяло.

Ибни Мес'ӯд *(радияллāху анх)* предава: "Веднъж попитах: "Я, Расӯлял-лах! Кое е първото нещо, с което ще се срещне мъртвецът, когато бъде положен в гроба?" Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* каза: **"Я, Ибни Мес'ӯд! Никой не ми е задавал този въпрос преди теб. Ти си единственият, който попита. Когато умрял човек бъде поставен в гроба, едно мелāике проговаря. Името на това мелāике е Рӯмāн. Влиза измежду гробовете и казва:**

- О, Абделлах (раб на Аллах)**! Напиши своите дела!**

- Нито лист, нито молив имам тук. Какво да напиша? – пита човекът.

- Този отговор не се приема. Кефенът е твоят лист; слюнката е твоето мастило, а пръстите са твоят молив!

Ангелът изрязва парче от кефена и му го подава. Рабът, дори да е бил неграмотен, изписва всички свои севāби и грехове, като че ги е извършил през онзи ден. Ангелът сгъва парчето и го окачва на шията на мъртвеца." После Расӯлюллах *(салляллāху теāлӣ алейхи ве селлем)* изчете 13-о знамение на сӯра Исрā, където по смисъл се казва: **"И привързахме страниците, показващи делата на всеки човек към неговата шия."**

След това се явяват две потресаващи мелӣикета, които се представят в човешки образ. Лицата им са твърде черни и със зъби пробиват земята. Космите по главите им висят до земята. Словата им са като гърмежи, съпровождащи мълния, очите – като проблясващи светкавици, а дъхът – като яростно бушуващ вятър. Всеки от тях има железен камшик. Ако всички хора и джинове се съберат, пак не ще успеят да ги помръднат, защото са по-масивни и тежки от самите планини. Ако с тях бъде ударен човек – Аллах да пази –, ще го разкъса на парчета. Душата – виждайки тези ангели – моментално бяга. Те влизат в гърдите на трупа през носа и частта от тялото над гърдите оживява, точно както е било в предсмъртното състояние, но тялото не е способно да се движи. Въпреки това то чува и вижда. Мелӣикетата започват да го разпитват с ярост. Измъчват го и го карат да страда. За него земята става като вода. Всеки път, когато рече да помръдне, тя се отваря и зейва пропаст.

Мелӣикетата му задават въпроси, като: "Кой е твоят Господ? Коя е твоята религия? Кой е твоят пейгамбер? Кое е твоето къбле?" Онзи, когото Аллāху теāлӣ сторва да успее и поставя правилните думи в сърцето му, казва: "Моят Господ е Онзи, Който Ви изпрати при мен като пълномощници. Моят Господ е Аллах, пейгамберът ми е Мухаммед *(алейхисселӣм)*, а религията ми е ислямът." Само добродетелните учени, практикуващи своите знания, дават такъв отговор.

Тогава мелӣикетата казват: "Рече истината, поднесе своето доказателство и се избави от нашите ръце." Сторват гроба като голям купол и отварят две врати откъм дясната му страна. Постилат гроба с прекрасно ухаещ босилек. Дженнетските ухания приждат до умрелия.

Красивите деяния, извършени в земното, приемат образа на любимия му приятел, който го развеселява и благовестява. Нӯр (сияние) изпълва гроба и покойникът остава весел и радостен до Къя̄мета (края на света). За него не ще има нищо по-любимо от настъпването на Деня.

Вярващите с по-малко знания и добри дела и които не са наясно с тайните на света на ангелите имат по-ниски степени от гореизречените. След Рӯма̄н, при мюсюлманина от тази категория идва неговото дело в хубав вид, благоухаещ и облечен в прекрасни дрехи:

- Не ме ли позна? – пита то.

- Кой си ти, че Алла̄ху теа̄ля̄ те изпроводи в момент като този, когато съм толкова самотен и безпомощен?

- Аз съм праведните ти дела. Не се бой, не тъжи! След малко ще дойдат Мункер и Некӣр и ще те разпитат. Не се плаши от тях!

След това посетителят научава мъртвеца на онова, какво трябва да каже на разпитващите ангели. После идват Мункер и Некӣр. Притискат го по начин, който ще опишем сега. Първо, те го карат да седне и го питат:

- Мен Раббуке? (Кой е твоят Господ?)

Мъртвецът отговаря като преди и езикът му не се схваща:

- Моят Господ е Аллах. Пейгамберът ми е Мухаммед *(алейхисселя̄м)*, има̄мът ми е Кора̄н-и керӣм, къблето ми е Кяабе-и шерӣф, а баща ми е Ибра̄хӣм *(алейхисселя̄м)*, чийто народ е моят народ.

- Правилно рече! – отвръщат ангелите.

Отнасят се с него като предишните меля̄икета, но от лявата му страна отварят врата от Ада. Той вижда змиите, скорпионите, веригите, врящата вода и зоккума, т.е. всичко що има в Джехеннема. Мъртвецът започва твърде горчиво да стене.

- Не се страхувай! Ужасът на това място няма да те засегне. Това е твоето място в Джехеннема, което Алла̄ху теа̄ля̄ замени с място в Дженнета. Заспивай, ти си сайд (ще си от обитателите на Дженнета)! – казват меля̄икетата и вратата от Ада се затваря. Покойникът остава в това състояние и не знае за изминаващите месеци и години.

На много хора, когато умират, им се схваща езика. Ако са с грешно вероубеждение [т.е. ако не са вярвали съгласно съобщеното от суннитските учени и са следвали ехл-и бидат (реформаторите)], не успяват

да кажат: "Господът ми е Аллах" и започват да говорят други неща. Меля̄икетата го удрят един път и гробът се пълни с огън, който след време изгасва, оставайки в това състояние за няколко дни. Сетне огънят пак се появява и това се повтаря чак до Къя̄мета (Съдния ден).

Много хора не могат да кажат "Религията ми е ислямът", защото или са умрели със съмнение (в сърцата) или са били сполетени от фитне (изпитание) по време на смъртта. [Или се е подвел от думите или писанията на хора, които не принадлежат към ехли суннет.] Ангелите го удрят един път и гробът му се изпълва с огън, както и в предишния случай.

Някои хора не успяват да кажат: "Ел-Кур'а̄ни има̄мю̄", т.е. "Има̄мът (водачът) ми е Кора̄н-и керю̄м", защото са чели Кора̄н-и керю̄м, но не са извлекли поука от него и не са съблудавали неговите повели и забрани. Тези хора ги сполетява това, което и предишните.

Делата на някои хора приемат ужасни образи и ги дърпат. Тях ги подлагат на изтезание в гроба в зависимост от греховете. В едно предание се казва: **"Делата на някои хора се преобразяват като хунӯт."** Хунӯт е малко прасенце.

Други не могат да кажат: "Моят пейгамбер е Мухаммед *(алейхисселя̄м)*", защото приживе са забравили за суннета на Пейгамбера ни (т.е. заповедите и забраните на исляма) и се нагласили към модата; не са научили децата си на Кора̄н-и керю̄м и на заповедите и забраните на Алла̄ху теа̄ля̄.

Някои не успяват да кажат: "Моето къбле е Кяабе-и шерю̄ф", защото рядко се обръщали към него за нама̄з или са били с пропуски в абдеста, или са обръщали внимание на друго, а не на нама̄за, или са извършвали неправилно руку и седжде, т.е. не са спазвали та'дю̄л-и еркя̄н.

Достатъчен ти е хадю̄с-и шерю̄фът на Пейгамбера ни *(салляла̄ху алейхи ве селлем)* **"Алла̄ху теа̄ля̄ не приема нама̄за на онзи, който има каза̄ нама̄з като дълг** (т.е. има пропуснати нама̄зи и трябва да ги навакса) **и на онзи, който носи дрехи от хара̄м."** [Оттук се разбира, че суннетите и на̄филе нама̄зите на онези, които са пропуснали задължителен нама̄з, не се приемат.] Други хора не могат да кажат: "Ве Ибра̄хю̄му ебю̄" т.е. "Моят баща е Ибра̄хю̄м *(алейхисселя̄м)*", защото приживе е чувал да се казва "Ибра̄хю̄м *(алейхисселя̄м)* е бил юдеин или християнин" и в него се е появило съмнение. [Или е казвал: "Неверникът А̄зер е бащата на Ибра̄хю̄м *(алейхисселя̄м)*."] С него правят

това, каквото правят и с предишните. Всички тези неща са подробно обяснени в **“Ихйā-ул-улӣм”**.

[Горният хадӣс-и шерӣф посочва, че ако един намāз е пропуснат безпричинно, то – докато не бъде наваксан веднага – нито един от по-късно изпълнените намāзи няма да се приеме. Ако те са изпълнени с ихлāс и в съблюдение на условията, ще станат сахӣх, т.е. задължението за намāза ще се изплати и човекът ще се спаси от греха за неизпълнението. Като се каже “нито един от намāзите не се приема” се има предвид, че няма да се получат севāбите (наградите и благословиите), които Аллāху теāлā е обещал, т.е. няма да се извлече никаква полза от тях. Суннетите на петте намāза се кланят за севāб. Но суннетите на такива хора (с пропуснати фарзови задължения) не се приемат и ще са кланяни напразно, т.е. няма да донесат никаква полза. Следователно безпричинно пропуснатият фарзов намāз незабавно трябва да се навакса. Ако техният брой е голям, то – когато се кланят суннетите на петте намāза – трябва да се прави възнамерение за казā, т.е. за наваксване на пропуснат (фарзов) намāз: това ще спаси човека от голямото наказание, защото ще е наваксал (задължителния) намāз. Чрез този метод казā намāзите ще свършат бързо и ще започне да се получава севāб и за суннетите. (Тези обяснения се отнасят за безпричинно пропуснатите изпълнения.) Нещата не стоят така с фарзовите намāзи, които са пропуснати с извинение (което ислямът приема). Този хадӣс-и шерӣф се отнася за намāзите, които не са изпълнени без оправдание, поради мързел.]

Четвърта глава

Ангелите Мункер и Некӣр питат неверника:

- Мен Раббуке? (Кой е твоят Господ?)
- Лā едрӣ! (Не знам) – отговаря той.
- Не знаеше и затова не си спомни!

Бият го с железен камшик и той потъва чак до седмия слой на земята. Сетне земята се разтърсва и той се издига обратно в гроба. Боят се повтаря седемкратно. Състоянията, в които изпадат подобни хора, са разнолики. Делата на някои от тях се преобразяват като куче, което ги хапе до Къямета. Това са хора, които са имали съмнения относно повторното съживяване и исляма. Хората в гробовете ще се сблъскат с различни състояния. Ние ги описахме накратко. Мъчението е от такова

естество, че всеки ще бъде подложен на изтезание с онова, от което се е боял най-много.

Например, някои хора се страхуват много от малките на хищните животни. Хората са различни в това отношение. Преди спасение и съжаление, искаме прошка от Аллāху теāля̄.

Има много мъртъвци, които са виждани насън и питани за тяхното състояние. Например, един от тях отвърнал: "Един ден извърших намāза без абдест и затова тук (в гроба) Аллāху теāля̄ ми изпрати млад вълк. Положението ми е потресаващо!" [Трябва да се извлече поука и разбере какво ще е състоянието на онези, които не кланят намāз и не наваксват пропуснатите от тях.]

Друг човек бил видян насън и го попитали как се е отнесъл с него Аллāху теāля̄. Той казал: "Един ден – когато се налагаше – не извърших гусюл абдест. Аллāху теāля̄ ме облече с дреха от пламък. Ще ме измъчват до Къя̄мета, като ме обръщат от едната на другата страна." [Всички родители-мюсюлмани трябва да учат децата си на гусюл абдест.]

Друг човек бил видян насън и попитан: "Как се отнесе с теб Аллāху теāля̄?" Мъртвецът отговорил: "Миячът ме обръщаше грубо от едната на другата страна и един от пироните на тенешира (дъската, върху която се слага трупа) одраска тялото ми. Беше много болезнено!" На сутринта намерили мияча и го питали дали се е случило нещо подобно, той отговорил: "Да, стана по невнимание!"

Още един бил сънуван и попитан: "Какво ти е състоянието? Не беше ли починал?" Мъртвецът отговорил: "Да, починах! Добре съм сега, но когато хвърляха пръстта, върху мене падна един камък и ми счупи две кости, които ми причиниха голяма болка." Отворили гроба и видели, че е така, както е описано в съня.

Един син сънувал своя баща, който му казал: "О, сине лош! Стъкми гроба на баща си! Дъждът ми причини много неприятности." Отворили гроба и видели, че заради наводнението той се е напълнил като канал за вода.

Един арабин разказва: "Когато запитах покойния ми син: "Как се отнесе Аллāху теāля̄ с теб?", той ми отвърна: "Добре съм, но съм погребан до един грешник и чувствам страх от неговите изтезания!" От тези и още други многобройни случки става ясно, че мъртъвците изтърпяват гробно наказание. Ето защо Пейгамберът ни *(салляллāху*

алейхи ве селлем) е забранил да се чупят костите на труповете и когато видял един да седи на едната страна на гроба, казал: **"Не измъчвайте мъртъвците в гробовете им"** и **"Както живите усещат и чувстват болки и страдания в домовете си, така и мъртвите усещат болки и страдания в гробовете."**

Благословеният ни Пейгамбер *(салляллāху алейхи ве селлем)* се е разплакал, когато посетил гроба на своята майка хазрети Āмине. Разплакали се и придружителите. Тогава той казал: **"Поисках разрешение от моя Господ, за да искам нейната прошка, но Той не ми позволи."**, а после: **"Поисках разрешение, за да посетя гроба ѝ, и Той ми позволи. Следователно, посещавайте гробовете и вие, защото посещението е една от причините, които напомнят за смъртта."** [На Пейгамбера ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* му било позволено да иска прошка за благословените си майка и баща. Те и без това били му'мини (вярващи). Сетне били съживени и се присъединили към общността.

Този свещен хадīс доказва, че благословените майка и баща на Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* са били му'мини, защото посещението на гробовете на неверниците е забранено. Позволението ясно показва, че те не са неверници. Що се отнася до първоначалния отказ, то и за това има причина. Аллāху теāлā̄, в името и честта на Своя Любим, е пожелал да дари неговите благословени родители с още по-големи блага. Когато дойдело времето, предопределено от Него, Той щял да ги съживи, да им покаже, че техният син е най-високопоставеният пейгамбер, да им даде честта да повярват и да бъдат от неговата общност и да достигнат високата степен на сахāбия.

В турската книга **"Мир'āт-ул-кāинāт"**, написана от Нишāнджъзāде Мухаммед бин Ахмед[2] *(рахметуллāхи алейх)*, пише:

Учените са казали различни неща относно вярата на благословените родители на Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)*. Абдуррахмāн бин Ебū Бекр Суйӯтū (починал през 911 [1505] г.), в **"Месāлик-ул-хунефā"** и в още много свои ценни книги, споменава за пет различни предания:

(1) И двамата са починали преди призива на Расӯлюллах, т.е. преди бисет, в Епохата на невежеството. Според всички учени на шāфи'йт-

2 Нишāнджи-зāде починал през 1031 (1922) г.

ския мезхеб и повечето в ханефӣтския, ако човек не е чул за религията на някой пейгамбер, за него не е вāджиб (задължително) да повярва в нея, защото за никого не е вāджиб да изнамери вярата чрез разума, преди да е чул за религията на някой пейгамбер. След като чуе, за него става вāджиб да помисли и осъзнае съществуването на Аллāху теāлā, и да повярва. В Епохата на невежеството предишните пейгамбери са били забравени, защото през тогавашните векове властта е била в ръцете на неверни и жестоки владетели, които унищожили религиите, угнетявали и преследвали духовниците, и – като следствие от това – броят на му'миите намалял, които били принудени да се крият. Ето защо с времето не останали хора, които да познават религия и вяра.

Освен това винаги е имало и ще има угнетители, раби със зли и долни души, които са поели по същия път и с небивала омраза зверски са нападали му'миите, за да унищожат духовниците и религиозните познания. Такива са англичаните и комунистите. Въпреки това нито един от тези тирани не е успял да унищожи вярата, а се самоунищожил и горчиво и презряно бил принуден да напусне властта, попадайки в лапите на смъртта, без да се е наситил на земни удоволствия. Имената им биват споменавани с проклятие или потъват в забрава. Аллāху теāлā, създавайки пейгамбер или учен, е озарявал изново света със сиянието на вярата. Разумните трябва да извлекат поука от тези неща, да се пробудят и да не се подвеждат от враговете на религията, за да не станат от презрените и долните в земния и отвъдния живот.

(2) Има учени, които казват: "Хората, които са живели във времената на невежество, ще бъдат изпитани в Съдния ден и вярващите сред тях ще влязат в Дженнета." В турския превод на **"Мектӯбāт"**, при превода на 259-о писмо, е обяснено, че този иджтихāд е слаб.

(3) Аллāху теāлā е съживил благословените родители на възлюбения Си Пейгамбер *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)*. Те получили честта да повярват в своя син и станат част от неговата общност, след което починали отново. Имāм Суйӯтӣ *(рахметуллāхи алейх)* предава хадӣс-и шерӣф, удостоверяващ това, и добавя: "Макар свещеният хадӣс да е слаб, той става силен, защото е предаден от много хора. Според иджтихāдите[3] на мнозинството учени той е силен. Слабите хадӣс-и шерӣфи, които дават информация за ценността на ибāдетите или

3 Иджтихāд – Извличане на закони за неща, които не са ясно съобщени в Корāн-и керӣм и хадӣс-и шерӣфите, чрез тяхното оприличаване на ясно съобщените.

достойнствата на някои мюсюлмани, се приемат за доказателства.”

(4) Фахруддӣн Рāзӣ[4] и още много учени казват, че в 28-о знамение на сӯра Тевбе по смисъл се казва: **“Съдружаващите са мръсни”,** т.е. всички неверници са мръсни, нечисти. От друга страна, Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* е казал: **“Аз дойдох, преминавайки – във всяко време – през чисти бащи и майки.”** Един друг хадӣс-и шерӣф гласи: **“Във всеки век съм бил прекарван през най-добродетелните за времето.”** Неверниците не могат да бъдат наречени добродетелни. В свещен āйет от сӯра Шуарā по смисъл се казва: **“Той те кара да преминеш през хора, които правят седжде.”** Оттук се разбира, че всички негови бащи и майки (прародители) са били му’мини. В Корāн-и керӣм е посочено, че Āзер, наречен бащата на Ибрāхӣм *(алейхисселя̄м)*, е кя̄фир. Въпреки това обаче Абдуллах ибни Аббāс и имāм Муджāхид обясняват същността на нещата така: “Āзер е бил чичо на Ибрāхӣм *(алейхисселя̄м)*.” В Арабия чичото се нарича “баща”. В хадӣс-и шерӣф се казва: **“Най-лекото мъчение в Ада ще е това на Ебӯ Тāлиб.”** Ако благословените родители на Расӯлюллах бяха в Джехеннема, тяхното мъчение щеше да е най-слабо, а не това на Ебӯ Тāлиб. Този хадӣс-и шерӣф показва, че родителите на Пейгамбера ни *(алейхиссаля̄ту весселя̄м)* са били вярващи.

(5) Повечето учени са казали, че по този въпрос не бива да се казва нищо, което да е в асинхрон с благоприличието и уважението. Трябва да се мълчи и казва: “Аллāху теāля̄ знае истината по въпроса.” Шейх-ул-ислям алля̄ме Ахмед ибни Кемāл Паша в заключителната част на малката си книга **“Ебевейн”** казва: “Според хадӣс-и шерӣфа: **“Не засягайте живите, говорейки лошо за мъртвите”** и 62-о знамение на сӯра Тевбе, където по смисъл се казва: **“Аллах прокле онези, които обиждат Расӯлюллах!”**, онзи, който казва, че бащата на Расӯлюллах е в Джехеннема, ще бъде проклет.” Тук свършва преводът от **“Мир’āт-ул-кя̄инāт”**.]

Когато благословеният ни Пейгамбер *(салляллāху алейхи ве селлем)* отишъл до един гроб, казал: **“Спасението да е над мюсюлманите и вярващите, които се намират в тези гробове! Ние Иншāаллах** (с позволението на Аллāху теāля̄) **ще се присъединим към вас. Вие се преселихте преди нас и ние ще ви последваме: ще дойдем по-късно. Я, Рабби! Опрости тях и нас и опрости нашите грехове с Тво-**

4 Фахруддӣн Рāзӣ е починал през 606 [1209] г. в Хират.

ята прошка." Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* е заповядвал благословените си жени *(радияллāху теāлā анхунне)* да правят тази ду'ā (молитва), когато посещават гробище.

Сāлих Музенī *(рахимехуллах)* казва: "Попитах някои учени защо е забранено да се кланя намāз на гробище. Те ме информираха, че по този въпрос има хадīс-и шерīф, който гласи: **"Не изпълнявайте намāз между гробовете, защото това е безкраен копнеж."** Т.е. онзи, който върши това, ще съжалява. [Исмā'īл Музенī е бил един от учениците на имāм Шāфи'ī. Починал през 264 [878] г. в Египет.]

Ето защо изпълняването на намāз на места, където има мръсотия, като гробища и бани, е мекрӯх.

Предадено е от един човек, който казал: "Веднъж започнах да изпълнявам намāз сред гробове. Слънцето печеше жарко. В този момент видях някой, приличащ на баща ми, да седи върху своя гроб. Изплаших се и направих пропуск в седжде́то. Чух го да ми казва: " Нима земята ти се стори тясна, че дойде тук? Причиняваш ни неприятности с твоя намāз."

Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* е срещнал сирак, който със силен глас плачел до гроба на своя баща. Проявявайки милост, и той се разплакал: казал: **"Мъртвецът, без съмнение, страда, поради близките си, които плачат на висок глас. Т.е. натъжава се и се чувства зле."**

Има много мъртъвци, които биват видени насън и когато бъдат попитани как са, отговарят: "Много зле! Изпитвам страдания заради еди-кого си. Неговите плач и викове ми причиняват мъка." Зъндъците [опирайки се на късия си ум] отричат този факт.

Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* казал: **"Ако някой от вас посети гроба на мъртвец, когото е познавал в земния живот, и му даде селям, вярващият** (преселил се в отвъдния свят) **ще го познае и отвърне на селяма."**

Също така веднъж, когато Пейгамберът ни *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)* се върнал от погребение, казал: **"Мъртвият** (в гроба) **чува стъпките и разкрива своята скръб с думите: "Чувам, чувам!"**

Предава се от учените по ислямско право *(рахиме-хумуллāху теāлā)*, че един човек е починал без да прави завещание. Една нощ той посетил децата си и казал: "Дайте толкова и толкова пшеница на

еди-кого си. Върнете книгата, която взех от еди-кого си.” На сутринта всеки от тях е разказал съня на другия. Дали пшеницата, както било заръчано в съня, но книгата не успели да я намерят, въпреки че усърдно я търсили. Много се учудили. След време я открили в един ъгъл на къщата.

Предава се следната случка от един мюсюлманин: “Баща ни беше назначил учител, който да ни възпитава. Той ни учеше да пишем, но един ден почина. След шест дни посетихме гроба му. Мислехме за заповедта на Аллāху теāля̄ (смъртта). По това време забелязахме, че оттам минава човек, който носи паница със смокини. Купихме и изядохме плодовете, но дръжките им изхвърлихме наоколо. Същата нощ той се яви в съня на нашия баща и след като е бил попитан за състоянието, отговорил: “Добре съм, но твоите деца превърнаха гроба ми в кочина и продумаха лоши слова.” Когато на сутринта баща ни разказа съня, ние рекохме: “Субха̄наллах [пречист е Аллāху теāля̄]! Той ни възпитаваше приживе и продължава да го прави, въпреки че се пресели в отвъдния свят.”

Има още много подобни случаи, които са разказани, но сметнах, че тези наставления са достатъчни. От малко неща може да се извлече много поука.

Пета глава

Мъртъвците в гробовете се намират в четири състояния. Някои седят върху петите си. Те остават в това състояние, докато очите им се разложат, телата се надуят и станат на пръст. После душите им обикалят в света на мелāикетата, освен в земното небе.

На някои от тях Аллāху теāля̄ праща сън и не знаят за случващото се чак до първото протръбяване с Рога. След първото протръбяване се събуждат и после пак умират.

Някои от тях остават в гробовете си два или три месеца. После душата се качва върху райска птица, която я откарва (летейки) до Дженнета. Хадӣс-и шерӣфите, съобщаващи това, са сахӣх. Собственикът на исляма *(салляллāху алейхи ве селлем)* казал: **“Душата на вярващия е заедно с птица. Остава на някое от дженнетските дървета.”**

Когато бил попитан за душите на шехӣдите (мъчениците), той *(салляллāху алейхи ве селлем)* казал: **“Душите на шехӣдите, нами-**

райки се в стомасите на зелени райски птици, стоят по дженнетските дървета."

Някои хора се издигат от своите степени, когато поискат, а други стоят там до протръбяването с Рога.

Четвъртото състояние е характерно за пейгамберите и евлиите. Някои от тях летят до Къāмета и повечето от тях могат да се видят нощем. Аз вярвам, че Ебӯ Бекр Съддӣк и Омер-ул-Фāрӯк *(радияллāху теāлā анхумā)* са от тях.

Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* е свободен да обикаля и в трите свята (āлем-и нāсӯт (светът на хората), āлем-и мелекӯт и āлем-и джеберӯт). Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* загатнал за това, когато казал: **"Аз поисках от щедростта на Аллāху теāлā да не ме оставя на света повече от три**(десет години)**."** Наистина тридесет години след смъртта на Расӯлюллах [през 41-а година], хазрети Али стана шехӣд и хазрети Пейгамберът се разсърди на хората, и благословената му душа се изкачи напълно на небето.

Някои праведни раби видели това насън[5]. Един мъж попитал: "Я, Расӯляллах! Не виждате ли фитнетата (безредиците) сред Вашата общност?" Хазрети Пейгамберът *(салляллāху алейхи ве селлем)* отговорил: **"Аллāху теāлā ще увеличи техните фитнета. Сториха шехӣд и хазрети Хусейн. Не спазиха моето право** (уважението към мен)**."** Въпреки че Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* споменал още неща, поради съмненията на предавача, те се пропускат.

Някои от тях (например Ибрāхӣм *(алейхисселя̄м)*) избрали седмото небе и стоят там. В нощта на Ми'рāджа (нощното възнесение) Пейгамберът ни *(алейхиссала̄ту весселя̄м)* посетил Ибрāхӣм *(алейхисселя̄м)*. Той го намерил с гръб, опрян на Бейт-ул-ма'мӯр и гледащ с пронизителен поглед към децата на мюсюлманите.

Ӣсā *(алейхисселя̄м)* е на петото небе. На всяко небе има расӯли и небии *(алейхимусселя̄м)*, които никога не напускат местата си. Ще стоят там до края на света. Единствено сред тях хазрети Ибрāхӣм, хазрети Мӯсā, хазрети Ӣсā и хазрети Мухаммед Мустафā *(салляллāху алейхи ве селлем)* са свободни да отидат там, където пожелаят и в трите свята.

---

5 Шейтāнът може да придобие образа на всичко, но не и на пейгамберите. Така че, когато се види Пейгамберът ни (алейхисселя̄м), този сън – без съмнение – е достоверен и истински. Следователно такива сънища са доказателство за нас.

Някои от евлия-и кирā̆м (любимите, приближените раби на Аллā̆ху теā̆лā̆) стоят до Киямета (Къямет, Съдния ден). Предава се, че Бā̆язӣд Бистā̆мӣ *(рахимехуллā̆ху теā̆лā̆)* яде от трапезата под Арша.

Ето, покойниците в гробовете са в едно от тези четири състояния. Т.е. те биват измъчвани, помилвани, оскърбявани или дарявани с благословии.

Има много евлии, които гледат с внимание към умиращия. Широките граници се стесняват за тях, а в много случаи се отварят. Те виждат това състояние и предават. Аз видях човек, предаващ събития от такова естество.

Имам приятели, за които са вдигнати завесите, покриващи очите на сърцата им. Един от тях видял как мъртвото му дете влиза в дома му. Тези скрити (невидими) ползи и дарове са само за щедрите или за хората от добро потекло, или за благословените.

Някои хора в гробовете имат информация за петъците и байрамите. Когато някой човек напусне света (почине), те се насъбират около него. Познават го. Някои от тях питат за жените, а други за бащите си. Всеки от тях пита онова, което го интересува.

Има много мъртъвци, които не срещат някои свои познати, починали преди тях. Причината е, че те са загубили по време на смъртта онова, което имали приживе (т.е. загубили са вярата си). Ето защо някои от тях умират като евреи, а други като християни и отиват сред тях. Когато един човек почине и отиде сред мъртъвците, те го питат за съседите си в земния живот и къде е еди-кой си, а той им отговаря: "Той почина отдавна." След това мъртъвците казват: "Ние не го видяхме. Може би е в джехеннема Хā̆вийе." (Това е най-дълбоката част от Джехеннема, където изтезанията са най-болезнени.)

Веднъж сънували починал човек и го попитали: "Как се отнесе с теб Аллā̆ху теā̆лā̆?", а той отговорил, изброявайки имената на петима свои приятели: "Всички сме много добре. Получихме много добрини и благословии." Той и неговите приятели били избити от еретиците, наречени хā̆рӣджии или йезӣдии. Когато той бил попитан за своя съсед, отговорил: "Не го видяхме." Въпросният съсед се бил самоубил, хвърляйки се в морето. После се заклел и казал: "Кълна се! Аз смятам, че той е заедно със самоубийците!"

Расӯлюллах *(салляллā̆ху алейхи ве селлем)* казал: **"Ако човек се са-**

моубие с парче желязо, в Съдния ден той ще дойде, удряйки корема си с него. Вечно ще бъде в Джехеннема. Ако човек се самоубие, хвърляйки се от планина, той ще се е хвърлил в джехеннемския огън."

Ако и жена извърши самоубийство, тя ще усеща болката до протръбяването с Рога. [Този хадӣс-и шерӣф е за онези, които се самоубиват, за да се спасят от тревогите на този свят и постигнат спокойствие. Това убеждение е равносилно на отричане на āхиретското мъчение и води до неверие. Човек, който загуби разсъдъка си или онзи, който не умре веднага след опита, а направи тевбе (покаяние) преди да почине, не става кя̄фир.] Според достоверно предание, което достигна до нас, Āдем *(алейхисселя̄м)* се срещнал с Мӯсā *(алейхисселя̄м)*. Мӯсā *(алейхисселя̄м)* казал:

- Ти си човека, когото Аллāху теāля̄ е създал със Своята сила и го дарил с душа. Поставил те е в Своя Дженнет. Защо не му се подчини?:

- О, Мӯсā! Аллāху теāля̄ поговори с теб и ти низпосла Теврата. Не видя ли, че там пише: "Зелле (малък пропуск, който не е грях) се случи на Āдем срещу неговия Господ. – попитал Āдем *(алейхисселя̄м)*.

- Да, видях!

- Когато е било предопределено това дело? Колко време преди да го извърша аз?

- Петдесет хиляди години!

- О, Мӯсā, нима ме обвиняваш и критикуваш за грях, който е бил предопределен за мен петдесет хиляди години преди да го извърша?

[Този диалог е описан и наподробно обяснен в книгата **"Се'āдет-и Ебедийе"** (Вечното щастие). Отговорът на Āдем *(алейхисселя̄м)* означава: "Не е достойно за теб да ме обвиняваш, при условие че си прочел в Теврāта, че Аллāху теāля̄ е знаел в изначалността, че аз ще избера и пожелая да сторя това, и при условие че е знаел ползите, които ще се породят от това дело."]

В сахӣх хадӣс-и шерӣф е посочено: В нощта на Ми'рāджа Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* е откланял два рекя̄та намāз с пейгамберите *(алейхимуссалевāту ветеслӣмāт)*. Дал е селям на Хāрӯн *(алейхисселя̄м)*, който отправил ду'ā за хазрети Пейгамбера и общността му.

Той поздравил и Идрӣс *(алейхисселя̄м)*, който също отправил ду'а̄ за Пейгамбера ни *(алейхиссаля̄ту весселям)* и общността. Въпреки това Ха̄рӯн *(алейхисселя̄м)* бил починал още преди Пейгамберът ни *(салляла̄ху алейхи ве селлем)* да е бил известен, че е пророк. Онова, което се явило, била благословената душа на Ха̄рӯн *(алейхисселя̄м)*. Това е хайа̄т-и рӯха̄нӣ (живот на душата).

След живота на този свят има и трети живот. Първият живот, т.е. съживяването, е животът, когато Алла̄ху теа̄ля̄ извадил всички от кръста на А̄дем *(алейхисселя̄м)* и ги накарал да засвидетелстват, като попитал: "Не съм ли Аз вашият Господ?" Тогава всички отговорили: "Да, ние приехме. Ти си нашият Господ. Я, Рабби!" Не може да се отдава значение на земния живот, защото той е преходен и е средство за постигане на благословии (отвъдното).

Пейгамберът ни *(салляла̄ху алейхи ве селлем)* казал: **"Хората са в сън. Ще се събудят, когато умрат."**

Този хадӣс-и шерӣф сочи третия живот, т.е. живота в гроба.

Състоянията в гроба не са като състоянията в земния живот. Те са характерни за гробния и са в зависимост от състоянията на умрелите. Някои мъртъвци остават там, където са. Някои от тях обикалят. Някои ги бият, а други болезнено ги изтезават. Доказателството за истинността на това е 46-о знамение на сӯра Му'мин, където по смисъл се казва: **"В огъня ще бъдат слагани грешниците и сутрин, и вечер. А в Къя̄метския ден на меля̄икетата, имащи задължения в Джехеннема, ще се каже: "Хвърлете хората на Фараона в най-болезненото мъчение!"**

Шеста глава

След протръбяването с Рога – тогава, когато Алла̄ху теа̄ля̄ пожелае да настане края на света (Къя̄мет) – планините ще полетят и ще се носят като облаци. Моретата ще прелеят едни в други. Сиянието на слънцето постепенно ще стане тъмно черно. Планините ще се превърнат в прах. Световете ще влязат едни в други. Звездите ще се разпръснат така, както се разпръсват перли от скъсан низ. Небесата ще се стопят като розово масло и с ярост ще се въртят като мелница. Небесата ту ще се събират, ту ще бъдат разстилани. Алла̄ху теа̄ля̄ ще заповяда на небесата да се разпаднат на парчета. В седемте слоя на земята и на

седемте небеса, и на Кюрсӣ няма да остане живо творение. Всички ще умрат, а ако е човек, душата му ще го е напуснала. По земята няма да остане камък върху камък и нищо живо.

Аллāху теāля̄ ще се прояви в Своя ранг на бог. Ще вземе седемте небеса в дясната си сила, а седемте земи в лявата, и ще каже: **“О, земя долна! Къде са безпомощните, които върху теб твърдяха, че са божества и бяха обожествявани от глупаците, и** (къде са) **тези хора, които** (ти) **ги измами, като им се представяше хубава, и ги стори да забравят за отвъдния живот?”** После Той ще се похвали с унищожителната Си сила и мъдрост. После, както се посочва в сӯра Му’мин, ще каже, меāл: **“Чие е владението?”** Никой няма да отговори. Аллāху теāля̄, Който е Каххāр (Поразяващ, Унищожаващ), ще отговори сам на Себе Си: **“На Дженāб-и Аллах, който е вāхид** (единствен) **и каххāр.”**

След това ще се прояви още по-голяма божествена воля и мощ от предходната. Тогава Той ще каже: **“Аз съм Мелик-у деййāн** [единственият Владетел и Собственик на Къя̄метския ден]**. Къде са онези, които ядоха от препитанието, което дадох, и Ми приписваха съдружници, и правеха ибāдет на идолите, освен на Мен? Къде са насилниците и угнетителите, които се подсилваха с препитанието, дадено им от Мен, и станаха от непокорните? Къде са онези, които се възгордяваха и хвалеха? Чие е владението сега?”** Няма да се намери кой да отговори. Хак субхāнеху ве теāля̄ ще изчака известно време, колкото пожелае. Ще настане тишина. Тогава от Арша до Макāм-и ехāдиййет няма да има нито едно създание, което да мисли и да може да се види. Аллāху теāля̄ ще е отнел и душите на хӯриите (момичетата) и гълмāните (прислужниците, сътворени от сияние) в Дженнета.

После Аллāху теāля̄ ще отвори врата от Сакар – една от ямите в Джехеннема. Оттам ще избухне огън. Ето този огън ще изгори всичко, ще изсуши четиринадесетте морета, ще стори земната повърхност тъмно черна, а небесата като жълт зехтин или разтопен мед. Тогава, когато яростта на огъня се доближи до небесата, Аллāху теāля̄ ще му възбрани с такава изключителна сила, че напълно ще изгасне, без да остане и помен от него.

След това Аллāху теāля̄ ще отвори едно от съкровищата на Арша. То ще съдържа морето на живота. Това море, със заповедта на Аллāху теāля̄, ще изсипе силен порой над земята. Дъждът ще продължи толкова, че водата ще покрие цялата земна повърхност и ще се издигне

на около четиридесет аршина височина (около 27 метра). След това хората и животните, превърнали се в пръст, ще поникнат като трева. В хадӣс-и шерӣф се казва: **“Човек е създаден от опашната кост и после пак ще бъде създаден от нея.”** В друг хадӣс-и шерӣф се посочва: **“Всички части на човека ще изчезнат и изгният, с изключение на опашната кост. Човекът е създаден от нея и от нея ще се върне** (към живот)**.”** [Опашната кост е последната кост от гръбначния стълб.] Голяма е колкото леблебия и в нея няма костен мозък.

Живите същества и всички техни крайници ще изникнат от гробовете си като зелена трева. Всички ще произлязат от тази кост. Те, поради многото хора, ще бъдат оплетени едни в други като в мрежа. Главата на един ще е върху рамото на друг, а ръката на друг ще е върху гърба на трети. Аллāху теāлā в 4-о знамение на сӯра Каф по смисъл казва: **“Ние наистина знаем, че земята няма да пропусне нито един от тях. Защото Ние имаме съхранявана книга, т.е. знаем всички Наши създания.”**

Когато процесът на съживяване приключи, децата пак ще са деца, а старците пак старци. Хората на зряла възраст пак ще са същите. Младежите пак ще са младежи. Т.е. всички ще бъдат такива, каквито са били, когато са се преселили от преходния земен живот към безкрайния отвъден. Аллāху теāлā ще накара да задуха лек ветрец под Арш-и а’лā. Вятърът ще покрие земната повърхност от край до край. Земната повърхност ще се натроши, ще стане като фин пясък, подобен на прах.

След това Аллāху теāлā ще върне Исрāфил *(алейхисселāм)* към живот. Мелāикето ще протръби с Рога от благословения камък в Йерусалим. Рогът (сӯр) е създание, приличащо на рог от сияние. Съставен е от четиринадесет части. В едната си част има дупки, които са на брой, колкото животните на сушата. Душите на сухоземните животни ще излязат оттам. Ще се чуе звук, подобен на пчелно жужене. Ще запълнят пространството между земята и небето. После всяка душа ще влезе в тялото си. Хак субхāнеху ве теāлā ще ги вдъхнови да намерят телата. Дори и душите на хората, които са починали в планински райони, и онези, които са изядени от диви животни и птици, ще намерят своите трупове. Аллāху теāлā в 62-о знамение на сӯра Зумер по смисъл казва (меāл): **“След унищожителното първо протръбяване с Рога в Къāмета, ще се протръби за втори път. Цялото човечество ще се подчини на този звук. С тази заповед ще станат и ще зачакат.”**

След като станат от гробовете си или от местата, където са умрели, изгаряйки и превръщайки се в пепел, или от местата, където са изгнили, хората ще видят, че планините са станали като разкъсана вълна, моретата са пресъхнали, а по земята не е останало нито възвишение, нито неравност. Всичко е станало плоско и изглежда като лист хартия. Ето така хората, седнали голи върху гробовете си, ще се оглеждат наоколо изумени и замислени. Факт е, че хазрети Пейгамберът *(салляллāху алейхи ве селлем)* в сахӣх хадӣс-и шерӣф е казал: **“Хората ще бъдат събрани** (за равносметка) **без дрехи, всички ще са голи и необрязани.”** Но ако са починали без дрехи в гурбет (далеч от дома; сами), за тях ще бъдат донесени дрехи от Дженнета и ще им бъдат облечени. По телата на шехӣдите (мъчениците) и хората, които са починали след живот, прекаран в следване на суннета [исляма], няма да има място, което да не е облечено, дори колкото иглено ухо. Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* казал: **“О, моя общност и мой Есхāб! Бъдете щедри с кефените на покойниците** (не пестете)**! Защото моята общност ще бъде събрана** (за равносметка) **с кефените. Другите общности обаче, ще бъдат голи.”** Ебӯ Суфя̄н *(радияллāху анх)* е предал този хадӣс-и шерӣф. Пак Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* е казал: **“Мъртвите ще бъдат подкарани с кефените си.”**

Чух, че един умиращ е поискал да му облекат определена дреха, но не изпълнили заръката му. Човекът починал, облечен с къса риза. Не успели да намерят нищо за кефен, освен нея. Няколко дни по-късно го сънували и видели, че е тъжен. Когато го попитали: “Какво стана с теб?”, отговорил: “Попречихте ми да облека желаната дреха. Оставихте ме с тази къса риза да отида до мястото на равносметката.”

Седма глава
(В тази глава се дава информация за чакането между двете протръбявания с Рога.)

Смъртта по време на първото протръбяване е втората смърт, защото заличава и духовните (невидимите) сетива, докато първата елиминира само външните (видимите) [като говор, слух и усещане на вкус]. Изключение правят няки трупове, които могат се движат. [Хадӣс-и шерӣфът, показващ, че пейгамберите кланят намāз в своите гробове, е

ясно доказателство за това. Само хората с грешни убеждения (еретиците) не го приемат.] След втората смърт вече не могат да изпълняват и намāз; не могат да говеят и изпълняват ибāдети. Ако Аллāху теāлā постави ангел някъде, той – без съмнение – ще стои там. Те също притежават амбицията да стоят в своя собствен свят. Душата е в просто състояние и ако се намира в някое тяло (установи контакт с него), става причина за усет и движение. Учените са казали различни неща относно продължителността на времето между двете протръбявания. Според много учени това ще продължи четиридесет години.

Човек, за когото вярвам, че е съвършен и в знанието, и в ма'рифета (познаването на Аллāху теāлā) каза: "Това не го знае друг, освен Аллах. Това е една от божествените тайни." Той добави: "Изключението в свещения āйет: **"Илля мен шā Аллах"** е самият Аллāху теāлā." В отговор на думите, попитах: "Какъв е смисълът на свещения хадīс на хазрети Пейгамбера *(алейхисселям)*, който гласи: "**В Къяметския ден най-първо ще се отвори моят гроб. Тогава аз ще намеря своя брат Мӯсā *(алейхисселям),* хванал се за крака на Арш-и ā'лā. Не знам дали ще е съживен преди мен или ще е от онези, за които Аллāху теāлā е направил изключение."**?"

Според нашето разбиране ако това не е тялото на Мӯсā *(алейхисселям)*, а неговата душа в образа на тяло, няма да прави изключение от факта в хадīс-и шерīфа и такъв ще е случаят ако ще се осъществи във времената на страх и ужас – след изключението на хазрети Пейгамбера *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)*, защото в онзи миг всичко живо ще изпитва страх и ужас. С други думи, след първото протръбяване с Рога, хората ще бъдат обзети от страх и моментално ще починат. Ще останат в това състояние до второто протръбяване. Ето в този период никое създание няма да притежава нищо от рода на тяло. Това е времето, когато за хазрети Фахр-и āлем ще се разцепи земята.

Веднъж, когато хазрети Омер *(радияллāху анх)* е говорел на околните за страха и ужаса в този период, Ка'б-ул-ахбāр *(рахметуллāхи алейх)* казал: "О, сине на Хаттāб! Мисля, че дори да сториш делата на седемдесет пророци, пак не ще успееш да се опазиш от трудностите и риданията на това време. От тях ще могат да се избавят само онези хора, за които Аллāху теāлā е сторил изключение. Те ще са онези, намиращи се на четвъртото небе." Без съмнение Мӯсā *(алейхисселям)* е един от тях. Изключението, дадено от Аллāху теāлā, е преди задаване-

то на въпроса: **“Чие е владението Днес?”**, защото ако имаше някой, той – без съмнение – щеше да отговори на въпроса “Лимен-ил-мулк-ул-йевм” и да каже “О, Аллах, Който си Вāхид и Каххāр, разбира се, че е Твое!”

Осма глава

Всички ще излязат от гробовете и ще седнат върху тях. Някои ще са голи, други облечени в черни, трети в бели дрехи, а четвърти ще излъчват нӯр (светлина, сияние). Ще стоят хиляда години с наведени глави и няма да знаят какво да сторят. После ще се появи огън от запад и с неговия шум ще бъдат откарани на онова място, където ще бъдат събрани за Равносметка (махшер). Всички творения ще изпаднат в ужас. Всички, независимо дали са хора, джинове или диви животни, ще бъдат подхванати от собствените си дела (всички земни дела), които ще им кажат: “Ставай, тръгвай за махшера!”

Ако делата на човека са хубави, ще придобият образа на магаре или муле, което ще го качи на своя гръб и откара на махшера. Делата на други ще се превърнат в овен. В някои случаи делата ще поемат на свой гръб своите собственици, а в други ще ги оставят. Всеки вярващ, пред себе си или от дясната си страна, ще има светлина (нӯр), която ще осветява всичко наоколо в тъмнината на онова време.

Няма да има нӯр от лявата им страна. Може би никой няма да вижда нищо в тъмнината. В този мрак неверниците ще останат зачудени. Хората със съмнения във вярата [както ехли бид’ат и безмезхебниците] ще се объркат. Мюсюлманите [сунити], които са повярвали съгласно съобщеното от суннитските учени *(рахметуллāхи алейхим еджма’īн)*, виждайки мрака и колебанията на другите, ще възхваляват Аллāху теāлā, че ги е дарил със светлината на напътствието. Аллāху теāлā ще разкрие пред му’мините състоянията на изтезаваните грешници. В това има някои ползи. На всички ще стане ясно това, което са извършили хората за Дженнета и Джехеннема. Ето защо Аллāху теāлā по смисъл казва: **“Погледна приятеля си. Видя го в огъня на Джехеннема.”** В 47-и āйет на сӯра А’рāф по смисъл се казва: **“И когато обитателите на Дженнета погледнат към обитателите на Джехеннема, ще рекат: “О, Господи наш! Не ни слагай заедно с народите угнетители.”** Има четири неща, чиято стойност се знае само от тези четиримата:

Стойността на живота се знае от мъртвия; стойността на благосло-

вията се знае от понасящия изтезание; стойността на богатството се знае от бедния. (Четвъртото не е споменато, но то е, че стойността на обитателите на Дженнета се знае само от обитателите на Джехеннема.)

Светлината на някои хора ще се вижда върху двата им крака и по върховете на пръстите им. Светлината на други ту ще светва, ту ще загасва. Тя ще е толкова силна, колкото е била и вярата им. А движенията им, след като станат от гробовете, ще са толкова, колкото са били и делата им. В един сахӣх хадӣс-и шерӣф, когато Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* бил попитан: "Я, Расӯляллах! Как ще бъдем откарани на мястото за равносметката?", отговорил: **"Хората ще бъдат откарани, като двама** (качени) **върху една камила, петима и десетима** (качени) **върху една камила."**

Смисълът на този хадӣс-и шерӣф, който Аллāху теāлā знае с точност, е: "Ако един народ зваимно си помага в исляма и се учи на религия, вяра, халял и харāм, Аллāху теāлā ще прояви милост към него. От делата на неговите членове ще създаде камила, на която ще се качат и ще бъдат откарани на махшера." Това обаче е признак за малкия брой на добрите дела, защото делата на всеки един от тях, поотделно, не са в състояние да се превърнат в отделна камила. Събраните дела на няколко души от тях ще станат камила, която ще възседнат заедно.

Тези хора наподобяват следните пътници: Никой от тях не е имал време да закупи собствено животно и затова не успяват да стигнат до желаната точка. Двама или трима от тях, сдружавайки средства, си купуват общо животно, на което взаимно се качват.

Понякога на една камила се качват десетима. Това е следствие от малкото дела, което е плод на скъперничеството в имота. Наред с това обаче, тези хора (рано или късно) ще постигнат спасение. Оттук следва, че трябва да извършиш дело, заради което Аллāху теāлā да те дари с животно, което да те носи.

Трябва да се знае, че тези хора са видели полза от своята āхиретска търговия и са на печалба. Онези, които се качват на животни, са тези, които се страхували от Аллāху теāлā и разпространявали религията Му. Ето защо Аллāху теāлā в 85-о знамение на сӯра Мерйем по смисъл казва: **"В онзи ден страхуващите се от Аллāху теāлā ще отидат заедно към благата на своя Господ!"**

Един ден Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* е казал на своя Есхāб:

- **Имало един човек от Бенӣ Исрāил** (синовете на Израил)**, който е вършел много добрини. Дори и той ще бъде сред вас във време на хашра (**откарването до сборището на махшера).

- Я, Расӯляллах! Какво добро е вършел той?

- **От своя баща е наследил голям имот, с когото е купил бостан и го сторил вакъф за бедните, като казал: "Нека това да е моят бостан, когато ще се срещна с Аллāху теāлā." После отделил много злато, което дал на бедните и слабите, казвайки: "С това ще купя от Дженāб-и Хак наложници и роби." Подир него е освободил многобойни роби и казал: "Това ще бъдат моите прислужници, когато срещна Аллāху теāлā." Веднъж е срещнал един слепец, който ту вървял, ту падал. Купил животно за него, на което да се вози, и казал: "Това ще е животното, на което ще се кача при Аллāху теāлā."** – след като разказал тази история, Пейгамберът ни добавил още: – **Кълна се в Аллāху теāлā, в Чиято сила е моят нефс, че виждам животното, оседлано и заюздено, готово за него. Този човек ще се качи на него и отиде на махшера."**

В 22-и свещен āйет на сӯра Мулк по смисъл се казва: **"Нима са равни вървящият по правия път, и онзи слепец, който върви с наведена глава и не познава пътя?"** В тефсӣра (разяснението) на това свещено знамение се каза: "С това Аллāху теāлā дава пример за откарването на мюсюлманите и неверниците."

В 86-о знамение на сӯра Мерйем по смисъл се казва: **"Ще пратим неверниците, влачещи се по лице, в Ада."** Т.е., ту ще ходят, ту ще се влачат, защото Аллāху теāлā в едно друго знамение казва, че **"ходят"**. В 24-о знамение на сӯра Нӯр по смисъл се казва: **"Езиците, ръцете и краката им ще съобщят това, което са извършили."** Думата **"сляп"** визира факта, че неверниците ще бъдат лишени от сиянието, което свети пред или от дясната страна на му'миите (повярвалите), а не, че ще бъдат изцяло слепи. Т.е. ще останат в мрака и няма да виждат. Както знаем, неверниците ще гледат към небето, ще виждат как то е разцепено от облаци, как са слезли мелāйкетата, как планините се раздвижили и звездите изпопадали.

Страховете, които ще се изживеят в Деня на Къāмета, са тълкуването на 15-и āйет от сӯра Тӯр, където по смисъл се казва: **"Този Корāн-и керӣм магия ли е? Или вие не може да го видите."** Следователно това, което се има предвид под "слепота в Съдния ден", е

оставане в тъмнина и лишение от възможност за виждане на Аллāху теāля̄, защото махшерът ще бъде осветен от Неговото сияние. Въпреки това техните очи ще са под завеса и изобщо няма да го виждат.

Аллāху теāля̄ ще постави завеса и на ушите им: няма да чуят келя̄муллах (словото на Аллах). Междувременно ще бъдат изчетени 49-о свещено знамение на сӯра А'раф и 70-о на сӯра Зухруф, където по смисъл се казва: **"Сега за вас няма страх. Няма дори да скърбите. Влезте възрадвани – вие и съпругите ви – в Дженнета."** Повярвалите, за разлика от неверниците, ще чуят това.

На неверниците ще бъде възбранено и да говорят: ще бъдат като неми. Това се разбира от 35-о и 36-о свещено знамение на сӯра Мурселят, където по смисъл се казва: **"Това е време, в което те не могат да говорят, и няма да им бъде позволено да говорят."**

Хората ще бъдат събрани по начин, зависещ от земните им дела. Някои хора си прекарали времето в свирене на музикални инстременти и слушане на музика. [Тук са визирани всякакви музикални инструменти. Към това се включват и изпълняването на ибāдетите, четенето на Корāн-и керӣм и правенето на зикр под съпровода на музикални инструменти. В нито един музикален инструмент не се намира (крие) задоволството на Аллāху теāля̄.] Хората, които слушали музика и свирели на музикални инструменти, когато станат от своите гробове, ще вземат музикалния инструмент с дясната си ръка и ще го изхвърлят, казвайки: "Проклет да си! Ти ми отне от времето и ми попречи да спомена Аллāху теāля̄." Инструментът ще се върне обратно и отговори: "Аз съм твой приятел и не мога да се отделя от теб (не ми е позволено), докато Аллāху теāля̄ отсъди между нас." По същия начин, онези, които са пиели алкохол, ще бъдат събрани пияни. Жените и момичетата, които са излизали с непокрити глави, ръце и крака, ще бъдат събрани, като от тези им места ще потича кръв и гной. Кларинетистът ще бъде събран, свирейки на кларинет. Всеки човек ще дойде на мястото на махшера, правейки онова, което го е отдалечило от Аллāху теāля̄.

В сахӣх хадӣс-и шерӣф се казва: **"Винопиецът ще бъде събран** (на махшера) **с огнен съд за вино, висящ на врата му и с чаша в ръка, а самият той ще вони по-зле от земните трупове и всички вещи ще го клънат."**

Хората, които са загубили живота си, бивайки измъчвани, ще бъдат събрани на махшера в състояние на мъчението, на което са били под-

лагани. В сахӣх хадӣс-и шерӣф се посочва: **“Хората, убити по пътя на Аллах и станали шехӣди, в Къя̄метския ден ще дойдат, като от раните им ще тече кръв с цвят на кръв, но мирис на миск** (мускус). Ще останат в това състояние, докато се съберат за Аллā̄ху теа̄ля̄.”

В това време ангелите ще бъдат подкарани на тълпи. Всеки човек ще отиде на махшера, като под него ще се намират онези, които са го измъчвали приживе. Хората, джиновете, шейта̄ните (дяволите), хищните животни и птиците ще се съберат на едно място. Тогава земята ще е плоска и бяла като сребро.

Меля̄икетата ще образуват кръг около всички живи същества на земята. Техният брой ще е десетократно повече от намиращите се на земната повърхност.

После Аллā̄ху теа̄ля̄ ще заповяда ангелите от второто небе да обкръжат ангелите от първото небе и другите същества. Техният брой ще е двадесет пъти повече от всичко, намиращо се и слязло на земята.

После ще слязат ангелите от третото небе и ще направят халка около другите. И техният брой ще е тридесет пъти повече от всички други.

После меля̄икетата от четвъртото небе ще направят кръг около всички. И техният брой ще е четиридесет пъти повече от всички други.

После ще слязат меля̄икетата от петото небе и ще направят една халка около другите. И техният брой ще е петдесет пъти повече от всички други.

После ще слязат меля̄икетата от шестото небе и ще устроят халка около другите. И техният брой ще е шестдесет пъти повече от всички други.

Най-накрая ще слязат меля̄икетата от седмото небе и ще направят кръг около другите. И техният брой ще е седемдесет пъти повече от всички други.

По това време хората ще се смесят едни с други. Те, заради голямата навалица, ще се настъпват. Всички ще са потопени в собствената си пот, която ще се определя от техните грехове: на едни ще стига до ушите, на други до гърлото, на трети до гърдите, на четвърти до раменете, а на пети до коленете, като в баня. Ще има хора, които ще се потят толкова, колкото се поти жаден човек при изпиване на вода.

Хората, наречени **Есхāб-и рай,** ще имат минбери. **Есхāб-и ришх** са потящите се. **Есхāб-и ка'бейн** [потящите се до глезените] са онези, които са починали от удавяне. Мелāикетата ще им кажат: "Сега за вас няма страх и скръб."

Някои евлии ми съобщиха, че това са **Еввāбӯн**. Фудайл бин Иāд *(рахметуллāхи алейх)*[6] и другите като него са от тях, защото Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* е казал: **"Човек, който се е покаял за греховете си е като този, който никога не е извършил грях."** Този хадīс-и шерīф е мутлак (безусловен). Т.е. не зависи от никакви условия. Тези три категории хора (т.е. ехл-и рай, ехл-и ришх и ехл-и ка'б) ще са хората с бели лица, както е съобщено в 106-и āйет на сӯра Āл-и Имрāн, където по смисъл се казва: **"В онзи ден лицата на някои са бели, а на други черни."** Лицата на онези, които не попадат в тези три категории, ще бъдат черни. Как да няма мъки и пот, като слънцето ще се е доближило до главите им? Хората ще мислят, че ако си повдигнат ръцете, ще се залепят за него (толкова ще е ниско). Горещината на слънцето няма да е като сегашната, а седемдесет пъти по-силна. Някои от селеф (ранните учени) са казали: "Ако днес слънцето изгрее така, както ще е в Съдния ден, без съмнение ще изгори земята, ще стопи скалите и изсуши реките."

В този ден създанията, събрани на бялото място на площада Арасāт, ще изтърпят излючителни мъки. Аллāху теāлā ни информира за това бяло място в 47-и āйет на сӯра Ибрāхīм, където по смисъл се казва: **"Този ден е времето, когато Аз,** (Който съм) **Вāхид и Каххāр, ще променя земята в друг вид и небето в друг. В този ден всичко ще ми Се подчини."**

В това време онези, които се намират на земята, ще бъдат в различни състояния. На махшера горделивите хора ще бъдат (нищожни, неценни) като частиците. Това ни е информирано в свещен хадīс. Всъщност те дори няма да струват, колкото една частица. Заявено е, че ще бъдат като частиците, защото ще бъдат тъпкани под краката на хората, ще са в окаяно и презряно състояние.

Сред тях ще има група хора, които ще пият сладка, прохладна и чиста вода. Това ще са бащите на онези мюсюлмански деца, които са починали в ранна възраст. Те ще обикалят около своите бащи със съдове, напълнени от реките в Дженнета, и ще им дават да пият.

6 Фудайл бин Иāд *(рахметуллāхи алейх)* починал през 187 [803] г. в Мекка.

Хора от селеф-и сāлихӣн (ранните учени) са предали следното: Един човек сънувал, че е настанал Съдният ден и че изгаря от жажда на махшера. Видял малки дечица да раздават вода и им казал:

- Ох, моля ви, подайте и на мен капка вода!
- Ти имаш ли дете измежди нас? – попитало едно от тях.
- Не, нямам!
- Тогава нямаш дял и от дженнетското вино.

Тази история показва, че е по-добре човек да се жени и има деца. В нашата книга **“Ихйā-ул-улӣм”** са изброени условията, на които човек трябва да отговоря, за да получи вода от тези деца.

Ще има една друга група хора, близо до чиито глави ще има сянка, която ще ги пази от горещината на махшера. Сянката е зекāтът, който са плащали, и милостинята, която давали.

Ще останат в това състояние хиляда години, докато чуят свещения āйет от сӯра Муддесир, където по смисъл се казва: **“Когато се протръби с Рога”** и който ние обяснихме в **“Ихйā-ул-улӣм”**. Този свещен āйет е от тайните на Корāн-и керӣм.

От ужаса на протръбяването хората ще настръхнат от страх, очите им няма да знаят къде да гледат. Мюсюлмани и неверници ще бъдат докарани до сборището. Това ще е мъчение, подсилващо изтезанията на Къямета.

Осем мелāйкета ще нарамят и докарат Арша. Едно от тях с една крачка ще изминава разстояние за двадесет хиляди земни години.

Мелāйкетата и облаците ще изричат невъобразими за човешкия мозък тесбӣхи (възхвали), докато бъде наместен Аршът. Той ще бъде поставен върху бяло място, специално създадено за него. Главите ще клюмнат надолу от непосилното мъчение на Аллāху теāлā. Цялото творение ще търси милост и ще е зачудено. Пейгамберите и учените ще се изплашат. Евлиите и шехӣдите *(рахметуллāхи алейхим еджма’ӣн)* ще застенат заради нетърпимото наказание. Светлина, по ярка от слънцето, ще ги погълне. Хората, непосилни да изтърпят горещината на слънцето, ще се смесят едни с други пред вида на тази гледка и ще останат така за още хиляда години. Аллāху теāлā няма да им каже нищо.

По това време хората ще отидат при първия пейгамбер Āдем *(алей-*

хисселя̄м) и ще му кажат: "О, баща на човечеството! Състоянието ни е твърде лошо!", а неверниците: "Я, Рабби! Прояви милост към нас. Спаси ни от този ужас и затруднение."

Хората ще се молят на Ā̆дем *(алейхисселя̄м)*: "О, Ā̆дем *(алейхисселя̄м)*! Ти си благословен и уважаван пейгамбер. Аллā̆ху теа̄ля̄ те е създал и накарал меля̄икетата да правят седжде срещу теб. Вдъхнал ти е от Своя дух. Застъпи се за нас, за да започне Равносметката! Нека бъдем съдени както Аллā̆ху теа̄ля̄ пожелае и всеки да отиде там, където Той пожелае. Аллā̆ху теа̄ля̄, Притежателят и Властващият над всичко, да стори с творенията си каквото пожелае."

Ā̆дем *(алейхисселя̄м)* ще им отговори: "Аз ядох от плода на забраненото дърво и сега ме е срам от Аллā̆ху теа̄ля̄. Идете при Нӯх *(алейхисселя̄м)*, първия расӯл." След това хората ще обсъждат помежду си още хиляда години.

После ще отидат при Нӯх *(алейхисселя̄м)* и ще му кажат: "Ти си първият расӯл. Намираме се в нетърпимо положение. Застъпи се за нас за по-бързо преминаване на Равносметката! Да се спасим от това наказание на махшера." Нӯх *(алейхисселя̄м)* ще отговори: "Аз помолих Аллā̆ху теа̄ля̄ и затова всички хора бяха издавени: сега ме е срам от Него. Но вие отидете при Халӣлюллах Ибра̄хӣм *(алейхисселя̄м)*! Аллā̆ху теа̄ля̄ за него в последния а̄йет на сӯра Хадж (по смисъл) казва: **"Назова ви Ибра̄хӣм** *(алейхисселя̄м)* **мюсюлмани още преди да дойдете на земята."**

Пак като преди ще обсъждат нещата едни с други в продължение на хиляда години. После ще отидат при Ибра̄хӣм *(алейхисселя̄м)* и ще му кажат: "О, баща на мюсюлманите! Ти си онзи човек, когото Аллā̆ху теа̄ля̄ е сторил халӣл (приятел). Застъпи се за нас! Нека Аллā̆ху теа̄ля̄ отсъди между творенията Си." Ибра̄хӣм *(алейхисселя̄м)* ще отговори: "Аз се ползвах с алюзия (недиректен изказ) три пъти и се борех по пътя на религията. Сега ме е срам да искам разрешение за застъпничество от Аллā̆ху теа̄ля̄. Отидете при Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)*, защото Аллā̆ху теа̄ля̄ разговаря с него и му оказа душевна близост. Той ще се застъпи за вас."

След това ще изминат още хиляда години, през които хората ще обсъждат нещата едни с други. Състоянието им ще стане по-лошо, а мястото на махшера ще бъде стеснено премного. После ще отидат при Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)* и ще му рекат: "О, Ибн-и Имра̄н! Ти си онзи чо-

век, с когото Аллāху теāлā е говорил. Низпослал ти е Теврāта. Застъпи се за нас, за да започне Равносметката! Чакането се проточи твърде дълго и мястото стана твърде пренаселено. Краката се качиха едни върху други.” Мӯсā *(алейхисселя̄м)* ще им каже: “Аз помолих Аллāху теāлā да накаже години наред Фараона и неговите хора с неприятни за тях неща. Поисках да се превърнат в поука за идните поколения. Сега ме е срам да се застъпя, но Аллāху теāлā е милостив, опрощаващ. Отидете при Йсā *(алейхисселя̄м)*, който е най-правдивият измежду расӯлите по отношение на якӣн (сигурно, достоверно знание), най-добрият в ма’рифета (познаване на Аллāху теāлā) и зухд (откъснатост от земния живот), както и най-мъдрият. Той ще се застъпи за вас.” Хората пак ще обсъждат помежду си хиляда години, въпреки че страданията им ще се увеличат.

После ще дойдат при Йсā *(алейхисселя̄м)* и ще му кажат: “Ти си душата и словото на Аллāху теāлā. За теб в 45-о знамение на сӯра Āл-и Имрāн Той каза (по смисъл): **“Много ценен и в земния, и в отвъдния живот.”** Застъпи се за нас пред нашия Господ!” Йсā *(алейхисселя̄м)* ще им отговори: “Моят народ прие мен и майка ми за богове, освен Аллāху теāлā. Как да се застъпя, при условие, че служиха и на мен? Назоваха ме “Син”, а Аллāху теāлā “Баща”. Но виждали ли сте човек, който да има кесия и да няма препитание, и отворът му да е запечатан, и той да е достигнал до препитанието без да го е отворил? Идете при Мухаммед *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)*, най-високопоставения и последния сред пейгамберите. Той е подготвил своите призив и застъпничество за своята общност, защото неговият народ му е причинил много неприятности. Наранили благословеното му чело, счупили благословения му зъб, обвинили го в лудост, въпреки че бил най-добрия сред тях по отношение на слава и най-високопоставения по отношение на чест. В отговор на непоносимите им гонения и гнет, той отвърнал, цитирайки свещения āйет, в който по смисъл се казва: **“Няма укор сега към вас. Нека Дженāб-и Аллах – Който е Ерхамуррāхимӣн** (т.е. Най-милосърдният сред милосърдните) – **да ви прости!”** Това са и думите на Йӯсуф *(алейхисселя̄м)*, които той е изрекъл на своите братя.” Щом Йсā *(алейхисселя̄м)* им разкаже за достойнствата на Пейгамбера ни *(салляллāху алейхи ве селлем)*, всички ще закопнеят – час по скоро – да отидат при Мухаммед *(алейхисселя̄м)*.

Те бързо ще стигнат до минбера на Мухаммед *(алейхисселя̄м)* и ще кажат: “Ти си Хабӣбуллах (Любимият на Аллах)! Любимият е най-по-

лез-ният (добрият) сред посредниците. Застъпи се за нас пред нашия Господ, защото отидохме при Ādем *(алейхисселя̄м)*, който е първият от пейгамберите. Той ни изпрати при Нӯх *(алейхисселя̄м)*. Отидохме при него, но той ни изпрати при Ибра̄хӣм *(алейхисселя̄м)*. Отидохме при Ибра̄хӣм *(алейхисселя̄м)*, а той ни изпрати при Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)*. Отидохме при Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)* и той ни изпрати при Йса̄ *(алейхисселя̄м)*, а Йса̄ *(алейхисселя̄м)* ни изпрати при теб. Я, Расӯляллах! След теб няма къде да отидем повече.”

Расӯлюллах *(салляла̄ху алейхи ве селлем)* ще им каже: **“Ще се застъпя ако Алла̄ху теа̄ля̄ ми позволи и е доволен.”**

После ще отиде при **Сира̄дика̄т-и джеля̄л**, т.е. Завесата на величието, и ще иска от Алла̄ху теа̄ля̄ разрешение за шефа̄’ат (застъпничество). То ще бъде дадено и завесите ще се вдигнат, и той ще влезе в Арш-и а’ля̄. Ще сведе чело в суджуд и ще остане в това положение хиляда години. Ще прославя Алла̄ху теа̄ля̄ както никой – от началото на сътворението на света – не Го е възхвалявал.

Някои евлии са казали: “Алла̄ху теа̄ля̄, създавайки световете, е възхвалявал Себе Си по ето този начин.” Аршът ще се движи в знак на уважение към Дженна̄б-и Хак. Положението на хората ще се утежни твърде много. Трудностите и проблемите ще нарастнат. Имуществата на хората, които така силно са държали в земния живот, ще бъдат надянати на вратовете им. Камили ще се качат на вратовете на онези, които не са давали зекя̄та на камилите. Животното така ще реве и тежи, че ще стане голямо като планина. Такъв ще бъде и случаят с хората, които не са плащали зекя̄та на добитъка и овцете. Така ще крещят, че звуците им ще наподобяват гърмежа, съпровождащ мълния.

На вратовете на онези, които не са давали зекя̄та на селскостопанската продукция, т.е. зекя̄та ушр, ще бъдат надянати бали. От какъвто вид култура не са давали зекя̄т, такава бала ще им бъде надяната на врата. Например, бала от пшеница – за пшеница, и ечемик – за ечемик. Под тяхната тежест хората ще заридаят, казвайки “ва̄вейля̄” и “ва̄себура̄.” [**“Вейл”** е дума изразяваща мъчение. Човек плаче като изрича тези думи, когато е безсилен да изтърпи дадено мъчение. **“Себур”** се ползва при губел.] Хората, които не плащат зекя̄та на златото и среброто, или парите [книжните], или на търговските стоки, ще бъдат натоварени с ужасяваща змия, която ще има само два рога на главата си, а опашката ѝ ще е влязла в носа. Ще затвори халка около врата на

носещия и ще тежи като мелничните камъни. Хората ще викат и казват: "Какво е това?", а мелāйкетата ще им отговарят: "Това са вашите имущества, за които не сте давали зекāт." Ето това трагично състояние е описано в 180-о знамение на сӯра Āл-и Имрāн, където по смисъл се казва: **"В Деня на възкресението ще им бъде надявано на врата онова, за което се скъпяха."**

На една група ще им тече кръв и гной от срамните места, които ще са станали твърде големи. Тяхната миризма ще тормози околните премного. Това ще са прелюбодейците и жените, които са излизали на улицата с непокрити глави, коси, ръце и крака.

Друга група хора ще висят по клоните на дърветата. Това ще са онези, които са осъществявали хомосексуални връзки.

Друга една група ще има изплезени и увиснали до гърдите езици. Толкова грозни ще са, че никой не би искал да ги види. Това са лъжците и клеветниците.

Друга група ще бъдат с подути кореми, като високи планини. Това ще са онези, които са ядяли лихва без зарӯрет (крайна необходимост, липса на друг изход). Греховете на такива хора, вършещи харāми, ще бъдат разкрити по ужасен начин.

Девета глава

Аллāху теāлā ще каже: **"О, Мухаммед, вдигни си главата от седжде! Кажи, ще се изслуша! Застъпи се, ще се приеме!"** При това Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* ще рече: **"О, Господи! Раздели добрите и лошите сред Своите раби. Времето им се проточи твърде дълго. Всеки от тях се изложи с греховете си на сборището Арасāт."**

Тогава ще се чуе глас да казва: **"Да, о, Мухаммед!"** *(салляллāху алейхи ве селлем)*. Дженāб-и Хак ще заповяда на Дженнета да се премени с всякакви украшения. Раят ще бъде докаран до сборището Арасāт. Ще има такава прекрасна миризма, че ще се усеща от петстотин годишно разстояние. Това състояние ще освежи сърцата и ободри душите. [Но неверниците, вероотстъпниците, подиграващите се с мюсюлманите, говорещите лошо против Корāн-и керīм, крадящите вярата на младежите с измама и] хората с лоши дела няма да усетят уханието на Дженнета.

Дженнетът ще бъде поставен от дясната страна на Арш-и а'ля̄. След това Дженāб-и Хак ще заповяда да докарат Джехеннема. Джехеннемът ще се ужаси, ще заридае и ще каже на меля̄икетата, пратени нему: "Нима Аллāху теāля̄ създаде творение, с което ще ме изтезава и измъчва?" Меля̄икетата ще му отговорят: "В името на славата, величието и силата на Аллāху теāля̄, твоят Господ ни изпрати при теб, за да отмъсти Той на престъпниците и ислямските врагове. Ти си създаден за това." Ще отвеждат Джехеннема, като го дърпат за четирите страни. Ще го дърпат със седемдесет хиляди въжета, а всяко въже ще има седемдесет хиляди халки, пръстени. Дори да се събере цялото желязо на света, пак няма да е колкото една от тях. На всяка халка ще има седемдесет хиляди меля̄икета, наречени зебāнии, които ще извършват изтезания. Ако само на един от тях се заповяда да откъсне планините на земята, той ще ги раздроби на парчета. Тогава Джехеннемът ще реве, тътне, изригва огньове и изпуска силен дим, който ще изпокрие цялото небе и ще го стори тъмно черно на цвят. Когато до мястото на махшера ще остане път, който ще може да се измине за хиляда години, Адът ще се измъкне от ръцете на меля̄икетата. Неговите грохот, трясък и температура ще са непоносими. Творението на махшера ще изпадне в голям ужас и ще пита какво става. Когато им се каже, че това е крясъкът на Джехеннема, който е изтърван от ръцете на зебāниите и се е насочил към тях, краката на всички ще се подкосят от страх и ще паднат на колене. Дори пейгамберите и расӯлите няма да издържат. Хазрети Ибрāхӣм, хазрети Мӯсā и хазрети Йсā ще се хванат за Арша. Ибрāхӣм *(алейхисселя̄м)* ще забрави за своя син Исмā'ӣл *(алейхисселя̄м)*, когото е бил поднесъл в курбан. Мӯсā *(алейхисселя̄м)* ще забрави за своя брат Хāрӯн *(алейхисселя̄м)*, а Йсā *(алейхисселя̄м)* – за своята майка хазрети Мерйем. Всички ще кажат: "Я, Рабби! Днес не искам нищо друго, освен своя нефс (себе си)."

В това време само Мухаммед *(алейхисселя̄м)* ще каже: **"Я, Рабби! Спаси общността ми."**

Там няма да се намери човек, който да може да понесе това. Аллāху теāля̄ съобщава този момент, като в 28-о знамение на сӯра Джāсийе по смисъл казва: **"И ще видиш всяка общност, паднала на колене от страх към Дженāб-и Хак. Всеки от тях ще бъде призован към книгата на делата, които извършил в земния живот."** Когато Адът се освободи по гореизречения начин, всеки ще се чувства така, сякаш

се дави, и от дълбока мъка ще падне по лице. Този факт е съобщен от Аллāху теāля̄ в 12-о знамение на сӯра Фуркāн, където по смисъл се казва: **“Когато пламъкът** (Адът) **види отдалече намиращите се на махшера, хората ще чуят от него дрезгав и грозен, и твърде голям** (силен) **звук.”**

Аллāху теāля̄ в 8-о знамение на сӯра Мулк по смисъл казва: **“Огънят едва не се разделя на две от ярост и сила.”** При това положение Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* ще излезе и ще спре Джехеннема. Ще му каже: **“Върни се презрян и унизен, докато твоите обитатели, група по група, не дойдат при теб.”** Джехеннемът ще каже: “О, Мухаммед! Дай ми позволение, защото ти си харāм за мен.” Ще се чуе зов от Арша: “О, Джехеннем! Послушай думите на Мухаммед *(алейхисселя̄м)* и му се подчини!” После Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* ще дръпне Джехеннема и ще го помести от лявата страна на Арша. Хората на махшера ще благовестят едни други с тази милостива постъпка на нашия Пейгамбер и това поне малко ще намали техния страх. Ще се прояви 107-о знамение на сӯра Енбия̄, чийто меāл е: **“Изпратихме те** (о, Мухаммед) **като милост за световете.”**

По това време ще се оформи непозната за нас везна, която ще има две блюда. Едното блюдо ще е от светлина, а другото от зулмет (тъмнина).

След това, когато Аллāху теāля̄ прояви силата Си по начин, пречист от време, пространство и тяло, хората от уважение ще сведат чела до земята в суджуд, но неверниците и муртедите (вероотстъпниците) няма да успеят да сторят това. Техните кръстове ще станат като неподвижно желязо. Ето това е меāлят на 42-о знамение на сӯра Нӯн: **“Във време, когато от техните очи се вдигне завесата и мъките им нарастнат, ще бъдат приканени да сторят седжде, но няма да могат.”**

Имāм Бухāрī *(рахметуллāхи алейх)*[7] в тефсӣра (разяснението) на този свещен āйет споменава един хадӣс-и шерӣф, изброявайки предавачите му до Расӯлюллах *(салляллāху теāля̄ алейхи ве селлем)*, в който се казва: **“Аллāху теāля̄ в Съдния ден ще изкара наяве** (открие) **сāка.** [Ще се запретнат ръкави, т.е. ще настане много трудно и неприятно състояние. Ще се повели: “Правете седжде!”] **Всички мюсюлмани ще извършат седжде.”** Имам страхове относно тълку-

7 Мухаммед Бухāрī *(рахметуллāхи алейх)* починал през 256 [870] г. в Семерканд.

ването на този хадӣс-и шерӣф. Дори не ми харесват словата на онези, които казват, че това е парабола. Везната е от непознатите за нас неща, характерни за мелекӯт. Не прилича на земните, защото добрините и злините не са материя или тяло, а качества. Не е сахӣх да претегляме качествата така, както претегляме материалните неща с познати нам везни. Това ще е сахӣх само с непозната такава.

Когато хората са в седжде, Аллāху теāля̄ ще им каже нещо, което ще се чува от близо и далеко. Както предава имāм Бухāрӣ, Дженāб-и Хак [в хадӣс-и кудсӣ] казва: **“Аз, Азъйм-уш-шāн** (Най-славният)**, съм Дейййāн** (Знаещият най-добре равносметката и правата на всички)**, който дава наказанието за извършено зло. Гнетът на никой угнетител не може да достигне до Мен. Ако достигне, Аз ще стана угнетител.”**

После Аллāху теāля̄ ще отсъди между животните. Овцата без рога ще вземе правото си от овцата с рога. Ще се изплатят правата между планинските животни и птиците и ще им бъде заповядано: **“Превърнете се в пръст!”** Животните веднага ще станат на пръст. Когато неверниците видят това, всички ще кажат: **“О, да можех и аз да стана на пръст!”**, както е посочено в 40-о знамение на сӯра Небе’.

Тогава глас от страна на Аллāху теāля̄ ще каже: **“Къде е Левх-и махфӯз?”** Този звук ще се чуе така, че всички ще бъдат изумени. Аллāху теāля̄ ще каже: **“О, Левх! Къде е онова, което написах в теб от Тевра̄та и Инджӣла, и Кора̄н-и азъйм-уш-шāн?”** Левх-и махфӯз ще отвърне: “Я, Рабб-ел’āле-мӣн! Попитай Джебра̄йл *(алейхисселя̄м)*!”

Тогава ще бъде доведен Джебра̄йл *(алейхисселя̄м)*, който ще затрепери и от удивление ще заколеничи. Дженāб-и Хак ще попита:

- **О, Джебра̄йл! Този Левх ми каза, че ти си предал Моите слово и вахий** (откровение) **на Моите раби, вярно ли е това?**

- Я, Рабби! Вярно е!

- **Как го стори?**

- Я, Рабби! Аз донесох Тевра̄та на Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)*, Инджӣла на Ӣса̄ *(алейхисселя̄м)*, Кора̄н-и керӣм на Мухаммед *(алейхисселя̄м)*, и предадох риса̄лета (пророчеството) на всеки расӯл и страниците на всеки пейгамбер, на които бяха изпратени сухуфи (малки книги).

Глас ще каже: **“О, Нӯх!”** и ще бъде доведен Нӯх *(алейхисселя̄м)*, който ще бъде разтреперен пред Аллāху теāля̄. Създателят ще рече:

- О, Нӯх! Джебрāйл *(алейхисселя̄м)* казва, че ти си от пейгамберите.

- Я, Рабби, истина е! – ще каже Нӯх *(алейхисселя̄м)*.

- Какво стори с твоя народ?

- О, Господи! Ден и нощ ги зовах към вярата, но това не им помогна и се отдалечиха от мен.

Тогава ще се чуе глас да казва: **“О, народе на Нӯх!”** и те ще бъдат доведени като една група, която ще бъде питана:

- Ето, вашият брат Нӯх *(алейхисселя̄м)* казва, че ви е оповестил Моето пророчество (оповестил е нещата, свързани с пророчеството, което му е дадено)**.**

- О, Господи наш! Той лъже! Не ни е оповестявал нищо – ще отвърнат те. Аллāху теāля̄ ще запита:

- О, Нӯх! Имаш ли свидетел?

- Я, Рабби! Моите свидетели са Мухаммед *(алейхисселя̄м)* и неговата общност.

Аллāху теāля̄ ще каже:

- Я, Мухаммед!” *(алейхисселя̄м)*. **Нух *(алейхисселя̄м)* те стори да засвидетелстваш, че е съобщил своето пророчеството на народа.**

Пейгамберът ни *(алейхисселя̄м)* ще засвидетелства и ще изрецитира 25-о свещено знамение на сӯра Хӯд, чийто меāл е: **“Ние изпратихме Нӯх като пейгамбер за хората. Изплаши ги с мъчението на Аллāху теāля̄. Каза им: “Не служете на друг, освен на Аллāху теāля̄.”** Тогава Дженāб-и Хак ще каже: **“Вие заслужихте мъчението, защото то е заслужено от кя̄фирите** (неверниците)**.”** и всички ще бъдат хвърлени в Джехеннема, без да им се претеглят делата и без да бъдат разпитвани.

След това глас ще извика: **“Къде са адитите?”** Същото събитие ще се повтори и с Хӯд *(алейхисселя̄м)* и неговия народ адитите (народът на Ад). Пейгамберът ни *(алейхисселя̄м)* и добродетелните от неговата общност ще засвидетелстват. Пейгамберът ни ще изрецитира 123-о знамение на сӯра Шуарā и въпросният народ ще бъде хвърлен в Джехеннема.

После гласът ще каже: **“О, Сāлих или Самӯд!”** Ще дойдат Сāлих *(алейхисселя̄м)* и неговият народ. Когато народът на Самӯд (самудяни-

те) отрекат, хазрети Пейгамберът ще бъде призован за свидетелство. Пейгамберът ни *(алейхисселя̄м)* ще прочете 141-о знамение на сӯра Шуарā, след което и тези хора, също като предишните, ще бъдат хвърлени в Ада.

Както е посочено в Кора̄н-и азъйм-уш-ша̄н, общностите ще идват при Алла̄ху теа̄ля̄ една след друга. 38-о знамение на сӯра Фурка̄н и 8-о знамение на сӯра Ибра̄хӣм сочат това. Трябва да се отбележи, че всички народи, споменати досега, са били непокорни и нечестиви: народи като ба̄рӣх, ма̄рих, духа̄, есра̄ и други подобни неверници. После гласът ще извика есха̄б-и рес, тубба и народа на Ибра̄хӣм *(алейхисселя̄м)*. За тях няма да има везна, т.е. претегляне на делата, и няма да се търси сметка от тях. В този ден те ще се срамуват от своя Господ. Преводач ще им предава словото на Алла̄ху теа̄ля̄. Ако един човек бъде удостоен с погледа и словото на Алла̄ху теа̄ля̄, за него не ще има мъчение.

После ще бъде повикан Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)*. Той ще дойде, треперейки като листа, подухнати от силен вятър. Дженāб-и Хак, в обръщение към него, ще каже: **“О, Мӯса̄! Джебра̄йл засвидетелства за теб, че си оповестил пророчеството и Тевра̄та на народа си.”** Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)* ще каже: “Да! Я, Рабби!” Алла̄ху теа̄ля̄ ще му заповяда: **“Щом е така, качи се на минбера! Прочети онова, което ти бе разкрито.”** Мӯса̄ *(алейхисселя̄м)* ще се качи на минбера и ще чете. Всички мълчаливи ще стоят по местата си. Пейгамберът ще прочете Тевра̄та, сякаш е бил току-що низпослан. Еврейските учени ще се почувстват, сякаш не са виждали и не са познавали Тората.

После ще бъде призован Да̄вуд *(алейхисселя̄м)*. И той, треперейки силно като листа, подухнати от яростен вятър, ще дойде:

- **О, Да̄вуд! Джибрӣл *(алейхисселя̄м)* засвидетелства, че си оповестил Зебӯра** (Псалмите) **на своя народ. –** ще рече Алла̄ху теа̄ля̄.

- Да! Я, Рабби!

- **Качи се на минбера и прочети онова, което ти бе разкрито.**

Да̄вуд *(алейхисселя̄м)* ще се качи на минбера и с хубав глас ще изчете Зебӯр-у шерӣф. В благословен хадӣс е казано, че Да̄вуд *(алейхисселя̄м)* ще е глашатаят на обитателите на Дженнета. [Да̄вуд *(алейхисселя̄м)* е притежавал много красив и плътен глас.] Има̄мът на саркофага на спокойствието ще чуе гласа на Да̄вуд *(алейхисселя̄м)*, ще влезе сред групата и преправяйки си път през тълпата, ще отиде до

Дāвуд *(алейхисселя̄м)*. Ще го прегърне и каже: “Не ти ли даде наставление Зебӯрът, че имаше грешно намерение за мен?” Дāвуд *(алейхисселя̄м)* ще се засрами много, ще се почувства неудобно и няма да може да отговори. Арасāт ще потъне в мъка. Хората много ще съжалят Дāвуд *(алейхисселя̄м)* заради неприятностите, които изтърпява. После имāмът ще прегърне Дāвуд *(алейхисселя̄м)* и ще го отведе при Аллāху теāля̄. Върху тях ще се дръпнат завеси. Имāмът на саркофага ще каже: “Я, Рабби! Смили се над мен в името на Дāвуд *(алейхисселя̄м)*, който ме прати на война, където бях убит. Поиска да се задоми за жена, която и аз исках, макар че той имаше още деветдесет и девет други.” Аллāху теāля̄ ще запита: **“О, Дāвуд! Истина ли е това?”** Засрамен и изплашен от мъчението на Аллāху теāля̄, Дāвуд *(алейхисселя̄м)* ще сведе глава и ще помоли Аллāху теāля̄ за прошката, която му е обещал. Когато човек се изплаши и засрами, той свежда глава, а когато очаква и умолява, я вдига нагоре. В това време Аллāху теāля̄ ще каже на имāма на саркофага: **“В замяна на това, Аз ти дадох** (в Дженнета) **еди-колко си кьошкове и вилдāни** (прислужници)**. Доволен ли си?”** Имāмът ще отговори: “Доволен съм, я, Рабби!” Аллāху теāля̄ ще каже на Дāвуд *(алейхисселя̄м)*: **“О, Дāвуд, и ти! Върви си, простих ти.”**

После Аллāху теāля̄ ще каже на Дāвуд *(алейхисселя̄м)*: **“Върни се обратно на минбера, дочети продължението на Зебӯра!”** И той ще изпълни заповедта. Междувременно на израилтяните ще им бъде повелено да се разделят на две групи. Едната част ще е с повярвалите, а другата с неверниците.

После ще се зачуе глас да казва: **“Къде е Йсā *(алейхисселя̄м)*?”** Ще бъде доведен и Йсā *(алейхисселя̄м)*. Аллāху теāля̄ ще се обърне към него, както е посочено в 116-о знамение на сӯра Мāиде, където по смисъл се казва: **“О, Йсā! Ти каза ли на хората: “Приемете мен и майка ми за богове, освен Аллах”?”**

Йсā *(алейхисселя̄м)* премного ще възхвали и прослави Аллāху теаля̄, като после ще отговори със 116-о знамение на сӯра Мāиде, чийто меāл е: **“О, Господи! Пречист си Ти! Не съм казал това, за което нямам право. Ако бях го казал, Ти наистина щеше да знаеш това. Ти знаеш какво има в нефса ми, но аз не зная какво има в Твоя зāт** (същност). **Ти си Знаещият неведомите неща.”**

При това Аллāху теāля̄ ще прояви качеството Джемāл и ще каже 119-о знамение на сӯра Мāиде, чийто меāл е: **“Това е времето, когато**

за искрените е от полза искреността им” и ще допълни: **“О, Йсā! Ти изрече истината. Върви на минбера си и прочети Инджӣла, който Джебрāйл *(алейхисселя̄м)* ти разкри.”** Йсā *(алейхисселя̄м)* ще отговори: “Да, я, Рабби!” и ще зачете. Под въздействието на четеното, главите на всички ще се вдигнат нагоре, защото Йсā *(алейхисселя̄м)* е най-мъдрият сред хората по отношение на преданието. В четенето Йсā *(алейхисселя̄м)* ще прояви такава свежест и изтънченост, че християните и монасите ще се чувстват така сякаш не знаят нито едно знамение от Инджӣла (Евангелието).

После назāряните (хората на Йсā *(алейхисселя̄м)*) ще бъдат разделени на две части. Еретиците, т.е. християните, ще се присъединят към неверниците, а повярвалите сред тях, които не са се отклонили, ще се присъединят към вярващите.

После ще се чуе глас да казва: **“Къде е Мухаммед** *(алейхисселя̄м)***?”** и Пейгамберът ни *(алейхисселя̄м)* ще дойде. Дженāб-и Хак ще му каже: **“Я, Мухаммед! Джибрӣл ми каза, че ти е предал Корāн-и керӣм.”** Мухаммед *(алейхисселя̄м)* ще отвърне: “Да, я, Рабби!” Дженāб-и Хак ще каже: **“О, Мухаммед. Качи се на минбера си и чети Корāн-и керӣм!”** Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* ще изчете целия Корāн-и керӣм по много красив и сладък начин. Ще благовести мюсюлманите, които ще се усмихват и зарадват. Лицата на невярващите в Корāн-и керӣм, наричащите тази благословена книга “пустинен закон” **(Аллах да пази)**, ще бъдат твърде грозни.

Въпросите, които ще бъдат зададени на пейгамберите и които обяснихме досега, са съобщени в 5-о знамение на сӯра А’рāф, чийто меāл е: **“Ние непременно ще разпитаме онези народи, при които бе изпратен пейгамбер. Ще разпитаме и пейгамберите.”**

Някои (учени) казват, че това е съобщено в 112-о знамение на сӯра Мāиде, чийто меāл е: **“Във времето, когато Аллāху теāлā събере големите пейгамбери и рече: “Как бяхте приети от народа си?” Тогава пейгамберите ще кажат: “Я, Рабби! Пречист си Ти! За нас няма никакво знание. Ти си най-добре знаещият неведомото.”** Думите на учените, които твърдят, че първият свещен āйет съобщава този момент, са по-правилни. Това го обяснихме и в книгата **“Ихйā-ул-улӣм”**. Пейгамберите имат различни степени, а Йсā *(алейхисселя̄м)* е от най-великите. Той е **Рӯхуллах** и **Келиметуллах**. Когато Пейгамберът ни *(алейхисселя̄м)* чете Корāн-и керӣм, неговата общност ще

си помисли, че никога преди не са го чували. Веднъж по тази тема са попитали хазрети Есма'ййе[8]: "Ти си онзи сред нас, който по най-добър начин е наизустил целия Корāн-и керӣм. И ти ли ще се почувстваш така?" В отговор казал: "Да, когато хазрети Пейгамберът го чете, ще се чувствам така, сякаш не съм го чувал преди."

След като се приключи с четенето на небесните книги, глас ще каже: **"О, муджрими** (престъпници, виновници)**, вие сега се отделете!"** След този глас мевкифът, т.е. площадът Арасāт, ще се раздвижи. Всички ще ги обземе голям страх. Ще се смесят едни с други. Мелāйкетата ще се смесят с джиновете, а джиновете с хората. После един глас ще рече: **"О, Āдем! Изпрати онези сред децата си, които са заслужили Джехеннема!"** Āдем *(алейхисселāм)* ще попита: "Я, Рабби! Колко от тях?" Дженāб-и Хак ще отвърне: **"Деветстотин деветдесет и девет от хиляда в Джехеннема, а един в Дженнета."** Когато бъдат извадени неверниците, мулхидите[9] и гāфилите[10], отделили се от ехли суннет *(рахметуллāхи алейхим еджма'ӣн)*, вярващите ще останат една шепа, както Аллāху теāлā казва. Това е значението на думите на Ебӯ Бекр Съддӣк *(радияллāху анх)*, който е казал: "Ще остане една шепа от шепите на нашия Господ."

После ще бъдат доведени Иблӣс и неговите шейтāни. И в техните везни злините ще натежат над добрините. До когото е достигнала религия, неговите севāби и грехове, без съмнение, ще бъдат претеглени. Когато сатаните видят със сигурност, че греховете им са натежали и че ще бъдат подложени на мъчение, ще кажат: "Āдем ни угнети. Мелāйкетата, наречени зебāнии, ни влачеха към Джехеннема, като ни хващаха за косите."

При това ще се чуе глас от Дженāб-и Хак да казва 17-о знамение на сӯра Му'мин, чийто меāл е: **"Днес няма угнетяване. Аллāху теāлā е бърз в равносметката."** За всеки ще бъде извадена голяма книга, която ще покрива площта между Изтока и Запада. В нея ще са написани всички дела на създанията, големи или малки. Аллāху теāлā не угнетява никого. Делата на създанията, които те са вършели всеки

8 Ебӯ Са'йд-и Есма'ӣ е роден през 122 г. в Басра и починал през 216 [831] г. в Мерв. Истинското му име е Абдулмелик *(рахиме хуллāху теāлā)*.

9 **Мулхид** – Човек, който смята себе си за мюсюлманин, но е направил нещо, което да го изкара от исляма.

10 **Гāфил** – Човек, който забравя за Аллāху теāлā и Неговите заповеди и забрани.

ден, ще бъдат представени на Аллāху теāля̄ посредством тази книга. Аллāху теāля̄ ще заповяда на ангелите, които се наричат Кирāмун берара, т.е. на благородните и послушните, посочени в 16-о знамение на сӯра Абесе, да напишат делата. Това е ето тази книга. Меāлят на 28-о знамение на сӯра Джāсийе, който е **“Ние накарахме да се напишат делата, които извършихте”**, показва това.

После един глашатай ще извика всеки, един по един. Всеки ще бъде съден поотделно. В 24-о знамение на сӯра Нӯр по смисъл се казва: **“В онзи ден езиците и ръцете, и краката им ще свидетелстват за всички техни дела.”**

Според истинно предание, което достигна до нас, един човек ще бъде накаран да стои при Аллāху теāля̄. Дженāб-и Хак ще му каже:

- **О, рабе лош! Ти беше непокорен.**
- Я, Рабби! Не съм извършил това. – ще каже той.
- **Има доказателства и свидетели против теб.**

После ще доведат хафаза меля̄икетата на този човек, който ще каже:

- Те излъгаха за мен.

Това състояние е посочено в 114-о знамение на сӯра Нахл, чийто смисъл (според учените по тефсӣр) е: **“В онзи ден всеки ще бъде докаран. Всеки ще се бори със своя нефс** (със себе си)**.”** После ще запечатат устата на този човек. Това е съобщено в 65-о знамение на сӯра Йасӣн, където се казва: **“В Къя̄метския** (Съдния) **ден, Аз, Азъймуш-шāн, ще запечатам устите на муджримите. И ще говорят ръцете им, и ще засвидетелстват краката им за всичко онова, което са придобили.”** Крайниците на непокорните ще свидетелстват срещу тях и ще бъде заповядано да бъдат откарани в Джехеннема. Крайниците на муджримите [враговете на религията, вършещите харāми, неотдаващите значение на намāза] ще започнат да викат. Ще казват: **“Това свидетелство не беше по наше желание. Аллāху теāля̄ ни накара да говорим. Той е Караща̄ят всяко нещо да проговори.”** Това е съобщено в 21-о знамение на сӯра Фуссилет.

След Равносметката всички ще бъдат пратени на моста Сърāт.

Муджримите, които не успеят да преминат и паднат по моста, ще бъдат предадени в ръцете на зебāниите: ще заплачат и застенат. Хвърляйки ги в Джехеннема, най-страшно ще заридаят онези му’мини и приемащи Аллāху теāля̄ за един, които са били непокорни. Меля̄ике-

тата ще ги хванат и – когато ги хвърлят – ще кажат: **“Това е Денят на Къя̄мета, който ви бе обещан.”** Това състояние е посочено в 103-о знамение на сӯра Енбия̄.

Големият стон – Ще има четири момента, когато хората за Джехеннема ще плачат и стенат много горчиво. Първият ще е, когато се протръби с Рога, вторият – когато Джехеннемът се отърве от ръцете на меля̄икетата и се нахвърли срещу създанията на махшера, третият – когато отидат, за да искат застъпничеството на А̄дем *(алейхисселя̄м)*, и четвъртият – когато бъдат предадени в ръцете на зеба̄ниите.

Когато хората за Джехеннема отидат по местата си (там), на площада Арасāт ще останат само мюсюлманите, добродетелните, а̄рифите (познаващите Алла̄ху теа̄ля̄), съддиците, евлиите (любимите раби на Алла̄ху теа̄ля̄), шехӣдите (мъчениците), праведниците и пейгамберите. Хората, които са имали съмнения във вярата, муна̄фъците (лицемерите), зъндъците (ислямските врагове, представящи се за мюсюлмани) и ехл-и бид’ат [мюсюлмани, които не притежават суннитско вероубеждение] ще са пратени в Ада. Алла̄ху теа̄ля̄ ще им каже (на вярващите):

- **О, хора! Кой е вашият Господ?”**
- Аллах!
- **Вие знаете ли Го?**
- Да, знаем, я, Рабб!

След това от лявата страна на Арша ще се покаже едно меля̄ике, което ще е толкова огромно, че ако седем морета бъдат поставени върху палеца му, ще ги покрие. По заповед на Алла̄ху теа̄ля̄, Който желае да изпита намиращите се на Махшера, ангелът ще се обърне към мнозинството с думите: “Ене Раббукум”, т.е. “Аз съм вашият Господ.” Народът на Махшера ще отговори: “Осланяме се на Алла̄ху теа̄ля̄ от теб.”

После от дясната страна на Арша ще се появи ангел, който ако стъпи върху четиринадесет морета с върха на своя пръст, ще ги заличи. Меля̄икето ще каже на народа на Махшера: “Ене Раббукум!” И този път ще му отговорят: “Осланяме се на Алла̄ху теа̄ля̄ от теб.”

След това Алла̄ху теа̄ля̄ ще се отнесе с тях изключително меко и приятно. Народът на Махшера ще направи седжде. Дженāб-и Хак ще им каже: **“Стигнахте до такова място, че за вас вече няма отчужденост и страх.”**

Аллāху теāлā ще стори всички вярващи да преминат по моста Сърāт. Те ще бъдат заведени до Дженнета съгласно степените им. Хората ще преминат на групи. Първо ще бъдат заведени пейгамберите расӯл, после небиите, съддīците, евлиите, āрифите, добродетелните, шехīдите и накрая всички други мюсюлмани. Мюсюлманите, чиито грехове не са помилвани, ще са паднали по лице или ще бъдат затворени в А'рāф. Някои от тях, които са имали слаба вяра, ще преминат Сърāт за сто години, а други за хиляда, но няма да горят в Джехеннема.

Човек, който е виждал своя Господ, т.е. Аллāху теāлā, никога няма да бъде хвърлен в Джехеннема. (Степените на мюсюлманите и добродетелните са описани в нашата книга **"Истидрāдж"**.) Техните лица ще са усмихнати и много от тях ще преминат през Сърāт като светкавици. Други ще преминават гладни и жадни, дробовете им ще се разкъсат, а дъхът ще заприлича на дим. Те ще изпият от басейна Кевсер, чийто чаши са колкото звездите на небето и чиято вода идва от едноименната река. Басейнът е с размери от Йерусалим до Йемен, и от Аден до сияйната Медīна. Този факт е потвърден със следните слова на нашия Пейгамбер *(салляллāху алейхи ве селлем)*: **"Моят минбер е върху моя басейн."** т.е. "Моят минбер е върху един от двата края на басейна." Хората, които са останали далече от езерото, ще бъдат държани на Сърāт в зависимост от греховете.

Има много хора, които не изпълняват подобаващ абдест, а много други, които изпълняват намāз, самохвалстват пред останалите хора, без някой да ги е питал нищо. Такива хора не кланят със снизходителност и съсредоточеност. Ако подобни хора ги ухапе мравка, те оставят намāза и се обръщат към нея. За разлика от тях, онези, които познават величието на Аллāху теāлā, не биха се противили дори да отрежат техните ръце и крака, защото техните ибāдети са само заради Него. Един човек, който стои пред Аллāху теāлā, ще изпитва толкова вдълбоченост и страх, колкото познава и размишлява върху Неговите величие и великолепие. Това състояние може да бъде описано с търпението на онзи човек, който в присъствието на султана е ужилен от скорпион, но в знак на уважение към него изобщо не помръдва. Ето, това е уважението, което се оказва към едно създание. (Човек трябва да съзерцава: А какво трябва да бъде уважението към Създателя!) Ето, рабът дотолкова е безсилен да определи кое му е от полза и кое от вреда.

Какво би трябвало да е състоянието на онзи човек, който стои пред

Аллāху теāля̄, Всемогъщия и Величествения, при условие че онзи, който познава Неговите величие, власт, великолепие, сила и всепобедност – които са над всичко друго –, трябва, без съмнение, да окаже по-голяма отдаденост и съсредоточеност.

Разказана е история за един мюсюлманин, който е изпълнявал своите ибāдети и е направил тевбе (разкаяние за греховете си), но не е успял да намери човека, когото е угнетил в земния живот, за да му иска прошка. В Съдния ден той ще отиде пред Аллāху теāля̄. За него ще бъдат разкрити човешките права (които е нарушил и) за които не е искал прошка. Ощетеният ще дойде и ще го хване. Аллāху теāля̄ ще му каже: **“О, ощетени човече! Погледни нагоре!”** Той ще погледне нагоре и ще види огромен кьошк, чиито красота и размер ще го изумят. Ще попита:

- Я, Рабби! Какво е това?

- **Продава се. Ще го закупиш ли от Мен?**

- Я, Рабби! Нямам какво да платя в негова замяна.

- **Кьошкът е твой ако спасиш своя брат** (мюсюлманин)**, като му простиш за несправедливостта!**

- Я, Рабби! Аз – в името на заповедта Ти – се отказвам от правото, което той ми дължи.

Ето така ще се отнесе Аллāху теāля̄ с онези угнетители, които се разкаяли за извършеното. В 25-о знамение на сӯра Исрā по смисъл се казва: **“Аз, Азъйм-уш-шāн, прощавам на разкайващите се.”** Разкайващ се е онзи, който се отдалечава от греха или гнета и никога повече не го върши. Дāвуд *(алейхисселя̄м)* е назован Еввāб (защото винаги и по всяко време се е насочвал към Аллāху теāля̄.”) [Дāвуд *(алейхисселя̄м)* никога не е извършил грях, но при него се е забелязало състоянието, наречено **хиля̄ф-и евля̄.** (Това са онези неща, които носят севāб при извършване, но не носят грях при пропускане. Неизпълняването на мустехаба не е мекрӯх, а хиля̄ф-и евля̄.).] Такъв е бил случаят и с всички други пейгамбери, а не само с Дāвуд *(алейхисселя̄м)*.

Десета глава

Площадът Арасāт се нарича още **мевкиф** или **място на махшера**. Ислямските учени са казали различни неща относно начина, по който ще бъдат призовани тамошните създания. Това е обяснено както

в тефсӣрите, така и в сахӣх хадӣсите. Убийците ще са първите, за които Аллāху теāля̄ ще отсъди. От друга страна, първите, които Аллāху теāля̄ ще възнагради, ще бъдат слепите, които са имали правилно вероубеждение. Да! Един глашатай ще каже: "Къде са онези, които бяха лишени от зрение в земния живот?" На тях ще им се каже: "Вие заслужавате повече от другите да видите Аллāху теāля̄." После Дженāб-и Хак ще се отнесе към тях с хая̄ (свян) и ще им каже: **"Отидете към дясната страна!"**

За тях ще се подготви знаме и връчи на Шу'айб *(алейхисселя̄м)*. Той ще стане техен имāм. Заедно с тях ще има и безброй ангели на сиянието. Никой не знае техния брой, освен Аллāху теāля̄. Те ще се присъединят към тях и ще преминат Сърāт като мълния. Всеки от тях, по отношение на търпение и добродушие, ще е като Абдуллах ибни Аббāс *(радияллāху анхумā)*[11] и вярващите от общността, които приличат на него.

След това ще се каже: "Къде са онези, които са търпяли трудности?" Тогава ще бъдат докарани хора, боледували от проказа и други заразни болести. Аллāху теāля̄ ще ги поздрави със селям. И на тях ще бъде заповядано да отидат отдясно. Зелен флаг ще се подготви за тях и ще се даде в ръката на Еййӯб *(алейхисселя̄м)*. Той ще стане имāмът на Есхāб-и йемӣн. Търпението и благият характер са качествата на изпадналия в затруднение. Такива са Укайл ибни Ебӣ Тāлиб *(радияллāху анх)* и онези от общността, които са като него.

После глас ще каже: "Къде са вярващите и целомъдрените младежи, които не се подведоха от лъжите и клеветите, изречени и разпространявани от ислямските врагове, и се държаха здраво за и'тикāда (вярата) на ехли суннет, и опазиха тези правилна вяра и целомъдрие на степента на съвършенство?" Ще бъдат доведени и те. Аллāху теāля̄ ще даде селям и ще им каже: "Здравейте!", и ще им направи каквито комплименти пожелае. И на тях ще им се заповяда: **"Отидете към дясната страна."** Знаме ще се подготви и за тях и ще бъде дадено в ръката на Йӯсуф *(алейхисселя̄м)*. Той ще стане техен имāм. Качествата на тези младежи са отбягването на харāмите и чуждите жени. Такива са Рāшид бин Сюлеймāн *(рахимехуллāху теāля̄)* и онези от уммета, които са като него.

След това друг глас ще каже: "Къде са онези, които се обичаха заради Аллāху теāля̄, и онези, които обичаха мюсюлманите и не обичаха неверниците и вероотстъпниците." По този начин те ще бъдат

11 Абдуллах ибни Аббāс *(радияллāху анхумā)* починал през 68 [687] г. в Таиф.

докарани пред Аллāху теāлā, Който също ще им каже: "Здравейте!" Ще им направи комплиментите, които пожелае. Ще им заповяда да отидат от дясната страна. Качествата на онези, които мразят враговете на Аллāху теāлā, са търпението и добродушието, и затова никога не се сърдят и причиняват зло на вярващите поради земни причини. Такива са хазрети Али *(радияллāху анх)* и приличащите на него от общността.

След това друг глас ще извика: "Къде са онези, които от страх към Аллāху теāлā отбягваха вършенето на харāми и плачеха?" Ще доведат и тях. Техните сълзи ще се претеглят с кръвта на шехīдите и мастилото на учените и сълзите ще натежат повече. И на тях ще се заповяда да отидат отдясно. За тях ще се подготви знаме, украсено с всички цветове. Защото те са отбягвали харāмите, въпреки че са живели сред хора, вършещи различни харāми и опитващи се да ги подмамят с думи като "Аллах е милостив, ще прости." Плакали са от страх към Аллāху теāлā, странейки от различни харāми. Например, едни от тях са плачели от страх от Аллāху теāлā, други от опасения от привързаност към земното, а трети от разкаяние. Тяхното знаме ще бъде дадено на Нӯх *(алейхисселāм)*. Учените ще пожелаят да застанат пред тях и ще кажат: "Ние ги научихме да плачат в името на Аллах." Ще се чуе глас да казва: "О, Нӯх! Спри!" Нӯх *(алейхисселāм)* веднага ще спре, заедно с хората до него.

Мастилото на суннитските учени ще се претегли с кръвта на мъчениците. Мастилото ще натежи и на учените ще бъде заповядано да отидат отдясно. За шехīдите ще се отреди шафранено знаме, което ще бъде връчено на Яхиā *(алейхисселāм)* и ще ги води. Учените, искайки да вървят пред тях, ще кажат: "Шехīдите воюваха, след като придобиха знание от нас. Ние повече заслужаваме да вървим пред тях." Аллāху теāлā, показвайки Своята доброта, ще каже: **"При мен учените са като пейгамберите."** Аллāху теāлā ще се обърне към учените и ще каже: **"Застъпете се за когото искате."** Така учените ще се застъпят за своите близки роднини, за съседите си, за братята си и за онези от техните ученици, които са ги последвали.

За всеки учен ще вика по едно меляйке, което ще казва на хората: "Аллāху теāлā нареди на еди-кой си учен да се застъпи. Той ще се застъпи за онзи, който му е направил услуга или му е предложил залък хляб, или му е дал малко вода за пиене, или му е разпространил книгите." Хората, които са вършели добро на този учен и раздавали книгите

му, ще станат на крака. Така и той ще се застъпи за тях.

В хадӣс-и шерӣф се посочва, че първо ще се застъпят пейгамберите расӯл, после небӣ" *(алейхимуссалевāту ветеслӣмāт)* и накрая учените. За последните ще се подготви бяло знаме, което ще се даде на Ибрāхӣм *(алейхисселя̄м)*. Той е над всички пейгамбери расӯл по отношение на разкриване на скрити знания за Аллāху теāля̄ и ето защо знамето ще бъде връчено нему.

Друг глас ще каже: "Къде са бедните хора, които работеха всеки ден и се потяха, и бяха доволни от това, което печелеха?" И бедните ще бъдат доведени при Аллāху теāля̄. Той ще ги възнагради и ще каже: **"Здравейте, о, хора, за които светът беше тъмница."** И на тях ще им бъде повелено да бъдат с Есхāб-и йемӣн (обитателите на Дженнета). За тях ще се подготви жълто знаме, което ще се връчи на Йсā *(алейхисселя̄м)* и той ще бъде техен имāм.

После един глашатай ще каже: "Къде са богатите, които бяха благодарни и харчеха богатство и пари за укрепване на религията и защитаване на мюсюлманите от угнетители?" После и те ще бъдат отведени и Дженāб-и Хак ще ги разпитва 500 години за това какво са правели с даденото им богатство. За тях ще се подготви разноцветно знаме, което ще бъде дадено на Сюлеймāн *(алейхисселя̄м)*. Той ще бъде техен имāм и на тях също ще им бъде заповядано да се присъединят към Есхāб-и йемӣн.

В хадӣс-и шерӣф се посочва, че от четири неща ще се поиска да засвидетелстват за други четири. Глас ще попита хората, които са потискали мюсюлманите с богатство и власт:

- Кой имот ви стори заети, че не правехте ибāдети на Аллāху теāля̄?

- Аллāху теāля̄ ни даде собственост и позиции. Те ни възпряха да изпълним нашия дълг към Аллāху теāля̄ – ще отвърнат те.

- Кой е по-голям по отношение на имот, вие или Сюлеймāн *(алейхисселя̄м)*?

- Сюлеймāн *(алейхисселя̄м)* е по-голям.

- Него имотът не го възпря от ибāдети, а вас ли възпря?

После ще се каже:

- Къде са ехл-и беля̄ (хората, сполетени от тревоги и мъки)? – и

ще бъдат питани: Кое ви попречи да правите ибāдет на Аллāху теāля̄?

- Аллāху теāля̄ ни подложи на непрестанни тревоги и скърби и затова останахме лишени от подобаващ зикр (споменаване на Аллāху теāля̄) и ибāдет.

- Вие ли бяхте сполетени от повече неприятности или Еййюб *(алейхисселя̄м)*?

- Това, което сполетя Еййӯб *(алейхисселя̄м)* беше повече."

- Неговите тревоги не го възпряха от споменаване на Аллāху теāля̄, разпространяване на Неговата религия сред рабите и изпълняване на задълженията към Него, а вас ли възпряха?"

После ще се каже:

- Къде са младежите, робите и наложниците? – Те също ще бъдат доведени при Аллāху теāля̄ и попитани: "Кое ви възпрепятства от правене на ибāдети?"

- Аллāху теāля̄ ни даде красота. Подмамихме се от нея и потънахме в младежки удоволствия. Мислехме, че винаги ще сме млади. Не научихме религията на Аллāху теāля̄. Не можахме да изпълним задълженията към Него" – а робите и наложниците ще кажат: "Ние бяхме роби и наложници и служехме на нашите господари. Поклонихме се на големците в земния живот. Останахме невежи по отношение на религия, излъгахме се. Я, Рабби, останахме лишени от изплащане на своя дълг към Теб."

- Вие ли бяхте по-красиви или Йӯсуф *(алейхисселя̄м)*?

- Йӯсуф *(алейхисселя̄м)*!

- Защо тогава нищо не попречи на Йӯсуф *(алейхисселя̄м)* от изпълняване на задълженията към Аллāху теāля̄?

После глас ще рече:

- Къде са мързеливите бедняци, които не работеха? – и ще бъдат отведени те. Ще ги попитат: "Кое ви пречеше да изпълнявате рабските задълженията към Аллāху теāля̄?"

- Не работехме и не се научихме на професия [Прекарахме време по кафенетата, киносалоните и гледахме мачове.], заради което Аллāху теāля̄ ни стори бедни. Бедността и мързелът са причините, които ни възпрепятстваха от изпълняване на рабските задължения.

- Вие ли бяхте по-бедни или Йсā *(алейхисселя̄м)*?

- Йсā *(алейхисселя̄м)*.

- Щом него бедността не го възпря от вършене на рабските задължения и разпространяване на религиозните знания, защо възпря вас?"

Ако човек е засегнат от тези четири неща, нека мисли за техния Собственик! Пейгамберът ни *(салляла̄ху теа̄ля̄ алейхи ве селлем)* е правел следната ду'ā: **"Я, Рабби! Осланям се на Теб от фитнето** (изпитанието) **на богатството и бедността."**

Вземете поука от Йсā *(алейхисселя̄м)*, който не е притежавал нищо. Обличал е една вълнена дреха в протежение на двадесет години. По време на пътуване е имал само една чаша, черен килим и гребен. Един ден е видял човек да пие вода с ръката си, при което Йсā *(алейхисселя̄м)* е изхвърлил своята чаша. Друг ден е видял човек, който сресвал брадата си с ръце. Захвърлил гребена и казвал: "Моите крака са моето животно; пещерите са моят дом; тревата е моята храна, а речната вода – моето питие." [В ислямската религия нещата са другояче. Да се работи и печели от халял е вид ибāдет. Трябва да се работи много, да се печели много и да се харчи там, където ислямът е повелил.

В хадӣс-и шерӣф от **"Ра̄мӯз-ул-ехā̄дӣс"** се казва: **"Бедността е щастие** (благо) **за моя Есха̄б, а богатството е щастие за моята общност в а̄хир замā̄н** (времето преди края на света)**."** Сега сме в а̄хир замā̄н. Живеем във време, когато се увеличава броят на хората, които вършат грехове, предизвикват фитнета (анархия, раздор) и добавят бид'ати (нововъведения) към ибāдетите. Днес е голям ибāдет да се учат заповедите на религията, бид'атите (с цел да се опазим от тях) и онова, което изкарва от исляма, да се прилага наученото и да се богатее, печелейки от халял. Голямо щастие е с тези спечелени средства да се помага на бедните и на мюсюлманите, които разпространяват знанията на ехли суннет. Благи вести да бъдат за онези, които са постигналите това щастие!]

В някои сухуфи (малки книги), низпослани от Аллā̄ху теа̄ля̄, е било написано: **"О, сине на Ā̄дем! Болестта и греховете са от състоянията на живота. Кеффа̄ретът** (изкуплението) **за непреднамерено убийство – в сравнение с това на** (зло)**умишлено – е по-малък. Към такъв човек не се прилага къса̄с, но постъпката е много лоша: пазете се и от нея!"**

Ако в сърцето на грешника има вяра, той – след като изтърпи своето наказание – ще постигне шефā'ат (застъпничество). Аллāху теāлā ще бъде мил с него и ще го изведе от Джехеннема, след като е останал там хиляди години. В Ада кожата на хората ще бъде изгаряна и създавана отново. Хасен Басрī *(рахметуллāхи алейх)* е казал: "Де да бях един от тези хора (които ще излязат от Джехеннема, макар да са влезли в него)." Няма съмнение, че Хасен-и Басрī *(рахметуллāхи алейх)* е бил от онези, които много добре са познавали āхиретските състояния.

В Съдния ден ще бъде доведен един мюсюлманин. Той няма да има нито една добрина, която да натежи на везната. Аллāху теāлā, в името на неговия īмāн и в знак на милост, ще каже: **"Отиди сред другите хора и потърси такъв, който да ти даде добрина и севāб. Нека влезеш в Дженнета с неговия подарък!"** Този човек ще отиде и ще търси някой, който да му помогне, за да постигне желанието си, но не ще намери човек, на когото да изкаже мъката си. Всеки, когото попита, ще дава един и същи отговор: "Опасявам се, че и моите добрини няма да натежат на везната: аз имам по-голяма нужда от теб." Това много ще го натъжи. Ето тогава при него ще дойде един човек и ще каже:

- Какво искаш?

- Имам нужда от един севāб. Исках го от може би хиляда души, но всеки изказа оправдание и не ми даде.

- Отидох при Аллāху теāлā, но на моята страница не намерих никакъв севāб, освен един, който не стига за спасението ми. Подарявам ти го!

Човекът, който търси севāб, ще си тръгне облекчен и ощастливен. Аллāху теāлā, макар да знае състоянието му, ще запита: "Как се върна?" Човекът ще разкаже за приключението си. Тогава Аллāху теāлā ще извика раба, който е дарил своя другар със севāб, и ще му рече: **"Щедростта Ми към му'миите е повече от твоята. Хвани за ръката своя брат по религия и отидете заедно в Рая."**

Ако и двете блюда на везната останат на едно ниво, Аллāху теāлā ще каже: **"Този не е нито от обитателите на Дженнета, нито от обитателите на Джехеннема."** След това един ангел ще дойде и ще сложи един лист върху блюдото за греховете. На този лист ще пише само "Уф!" Тогава блюдото за греховете ще натежи, защото думата "уф" е знак за неподчинение към родителите. Ще заповядат този човек да

бъде хвърлен в Джехеннема, след което той ще започне да се оглежда наляво и надясно. Ще иска да бъде извикан от Аллāху теāля̄. Аллāху теāля̄ ще го повика и каже:

- О, непокорни рабе! Защо искаш да те извикам?

- Я, Рабби! Разбрах, че ще отида в Джехеннема поради неподчинението си към родителите. Прибави тяхното мъчение към моето, защото бях непокорен към тях, и ги освободи оттам!

- В земното беше непокорен спрямо своите майка и баща, но в отвъдното прояви благоволение към тях. Хвани ги за ръцете и ги заведи в Дженнета.

Хората, които няма да бъдат пратени в Дженнета, ще бъдат хванати от мелāикетата, защото те много добре познават законите в отвъдния живот. На една група хора, които няма да имат дял от отвъдното, ще бъде казано, че те са дървата на отвъдния живот (т.е. горивото на Ада). Създадени са, за да напълнят Джехеннема. Аллāху теāля̄ в 24-о знамение на сӯра Сāффāт – в обръщение към тях – казва по смисъл: **“Спрете ги, те ще бъдат питани.”**

Те ще бъдат затворени, докато им се каже: **“Какво ви стана, че не си помагате един друг?”** (сӯра Сāффāт:25) Така те ще се предадат, ще признаят греховете си и всички ще бъдат хвърлени в Ада. Ето така ще бъдат докарани онези от общността на Мухаммед *(алейхисселя̄м)*, които са вършели големи грехове. Всички те – старци, младежи, жени и мъже – ще бъдат събрани на едно място. **Мāлик**, мелāикето пазител на Джехеннема, ще ги погледне и каже: “Вие сте от групата на грешниците, но виждам, че нито ръцете ви са вързани, нито лицата почернели. По-красиви от вас не са идвали в Джехеннема.” Те ще отговорят: “О, Мāлик! Ние сме от общността на Мухаммед *(алейхисселя̄м)*, но нашите грехове ни довлякоха в Ада. Остави ни малко да поплачем за тях.” Мāлик ще отговори: “Плачете, но сега няма да ви е от полза!”

Много хора на средна възраст ще плачат така: “Увеличиха се страданията ми!”

Старец, слагайки ръце върху бялата си брада, ще плаче: “Ах, младините преминаха: болките и скърбите нарастнаха! Унизих се, изложих се!”

Много младежи ще заплачат с думите: “Ах, изпуснахме младините, не успяхме да ги оценим.”

Много жени ще се хванат за косите и ще заплачат: "Горко ми! Унизих се!"

Тогава Аллāху теāлā ще каже: **"О, Мāлик! Тези ги сложи в първия Джехеннем."** Когато Джехеннемът ги поглъща в себе си, те ще завикат: **"Лā иляхе иллāллāх."** и той ще избяга от тях на петстотин годишно разстояние. [В частта "Ел-хазер вел-ибāха" на **"Ибни Āбидāн"**[12] се посочва, че в Арабия е било обичай да се изказват големи числа, за да се покаже, че дадено нещо е много като количество.] Ще се чуе глас да казва: "О, Джехеннем! Поеми ги в себе си! О, Мāлик! Сложи ги в първия Джехеннем!" В това време ще се чуе гръм, наподобяващ гръмотевичен тътен. Когато Джехеннемът поиска да изгори техните сърца, Мāлик ще го възпре така: "О, Джехеннем! Не изгаряй онова сърце, в което има Корāн-и керīм и място за вяра! Не изгаряй челата, правещи седжде на Аллāху теāлā, Който е Рахмāн (Милостив)." Ето така ще бъдат те хвърлени в Джехеннема. Ще се види, че стонът на един е по-силен от този на обитателите на Джехеннема. Той ще бъде изведен от Ада, въпреки че само кожата му ще е изгоряла. Аллāху теāлā ще го пита:

- **Какво ти стана, че викаш най-силно от всички обитатели на Джехеннема?**

- Я, Рабби! Вече ме разпита, но аз не съм загубил надежда от Твоята милост. Знам, че ме чуваш и затова виках така силно.

- **Ако един човек загуби надежда от милостта на Аллāху теāлā, той е от заблудените.** – Това е меāлят на 56-о знамение на сӯра Хиджр. После Аллāху теāлā ще допълни: **"Върви си, простих ти!"**

Друг човек също ще бъде изведен от Джехеннема. Аллāху теāлā ще го попита:

- **О, рабе Мой! Излезе от Джехеннема, но с кое дело ще влезеш в Дженнета?**

- Я, Рабби! Аз съм безпомощен. Не искам нищо друго, освен малко неща. – На него ще му бъде показано дърво от Рая и Аллāху теāлā ще го запита:

- **Ако ти дам това дърво, друго ще искаш ли?**

- Я, Рабби! Казвам го в името на Твоите сила и величие, че нищо

12 Мухаммед Ибни Āбидāн починал през 1252 [1836] г. в Шам.

друго няма да поискам!

- **Нека бъде подарък от Мен!**

След като човекът изяде плод от това дърво и постои на сянката му, ще зърне друго още по-красиво и ще го загледа за продължително време. Аллāху теāлā ще запита:

- **Какво ти е? И него ли заобича** (И него ли искаш)**?**

- Я, Рабби! Да!

- **Няма ли да искаш друго ако ти дам това?**

- Няма да искам, я, Рабби! – После той ще изяде от плода на това дърво и ще постои на сянката му, при което ще му бъде показано още по-красиво дърво, което също ще загледа. Дженāб-и Хак ще го пита:

- **Ще искаш ли друго ако ти дам това?**

- Казвам го в името на Твоята сила, че друго няма да искам, я, Рабби!

Ето тогава Аллāху теāлā ще прояви доволство към този му'мин и ще го помилва, след което ще го въведе в Дженнета.

В āхирета ще се случат чудни неща. Едно от тях е следното: един човек ще бъде заведен при Аллāху теāлā, Който ще го съди. Добрите и лошите му дела ще бъдат претеглени. В същото време обаче той ще остане с впечатление, че Аллāху теāлā – в онзи момент – не се занимава с нищо друго, освен с неговата равносметка. Но истината е другояче. В онзи момент Аллāху теāлā ще отсъжда за милиони или за толкова много, колкото само Той знае. Всички тези хора ще мислят, че Аллāху теāлā в този момент е зает само с неговата равносметка.

Там хората няма да виждат и чуват едни други. Всеки ще е под завесите на Дженāб-и Хак. Субхāналлах (Пречист е Аллāху теāлā)! Каква сила и мощ! Това е времето, което е посочено в 28-о знамение на сӯра Люкман, чийто меāл е: **"Вашето сътворяване на земята и после в āхирета е за време, колкото поемане на дъх."** Този израз на Дженāб-и Хак съдържа тайни, които се отнасят до Неговата безвременност и безпространственост, защото владението и делата на Аллāху теāлā са без граници. Фе-субхāналлах: нито едно от делата Му не пречи да върши други неща.

Ето в такъв момент човек ще дойде при своя син и ще му каже:

- О, синко! Обличах те с дрехи, когато не беше в състояние да

го сториш. Давах ти храна и вода, когато – без съмнение – нямаше сила за тях. Защитавах те, защото не беше в състояние да се опазиш от нещата, които ти вредят и искаш онова, което ти е от полза. Иска от мен какви ли не плодове, а аз ги купувах и носех. Научих те на религия и вяра. Пратих те при ходжи, които да те учат на Корāн-и керīм. Но сега виждаш и ти колко е тежко в Съдния ден. Знаеш и за многобройността на греховете ми. Поеми малка част от тях, за да намалеят! Дай ми един севāб, за да натежат моите.

Синът ще избяга от него и ще му каже:

- Аз имам по-голяма нужда от него.

Такъв разговор ще се води между майки и синове, мъже и жени, и братя. Аллāху теāлā ни съобщава за това състояние в 24-о знамение на сӯра Абесе, където по смисъл се казва: **“В онзи ден човек ще бяга от своя брат, а майката – от своето дете.”**

В хадīс-и шерīф се казва: **“В Къяметския ден хората ще бъдат подкарани голи.”** Когато майка ни Āише Съддīка *(радияллāху анхā)* е чула за това, попитала: “Те няма ли да гледат едни други?” Пейгамберът ни *(салляллāху теāлā алейхи ве селлем)* е изрецитирал 37-о знамение на сӯра Абесе, чийто смисъл е: **“В Съдния ден състоянието на всеки ще го отдалечи от това на другия.”** Той *(салляллāху алейхи ве селлем)* е посочил, че ужасът и затрудненията на Съдния ден ще възпрепятстват хората да гледат едни други.

В това време хората ще се съберат на едно място и над тях ще дойде черен облак, от който ще завалят **сухӯф-и мунешшера,** т.е. книгите, на които са записани делата им. Страниците на му’миите ще са написана сякаш върху розови листа, а на неверниците – върху кедрови.

Страниците, летейки, ще слязат и ще дойдат от дясната или лявата страна на всеки един човек. Това няма да е по тяхно желание. Дженāб-и Хак в 13-о знамение на сӯра Исрā по смисъл казва: **“Ние, Азъйм-ушшāн, ще пратим книга за човека, която ще е разтворена.”**

Според някои учени басейнът Кевсер ще бъде докаран след като се премине по Сърāт. Тези слова са грешни, защото онзи, който е преминал през Сърāт, няма да се върне при Басейна.

В Дженнета ще бъдат въведени седемдесет хиляди раби [т.е. твърде много] без да бъдат подложени на тежка равносметка. Делата им няма да бъдат претеглени на Везната. Те няма да получат страници

[на които да бъдат написани делата им]. Върху страниците, които ще бъдат дадени на тях [и различни от гореизложените], ще пише: "**Ля̄ иля̄хе илляллā̄х, Мухаммедун Расӯлюллах. Това е удостоверение, с което еди-кой си да влезе в Дженнета и спаси от Джехеннема.**" Когато греховете на един раб бъдат опростени, едно меля̄ике ще го закара до площата Арасā̄т и каже: "Това е еди-кой си, синът на еди-кой си. Аллā̄ху теā̄ля̄ опрости неговия грях и той никога повече няма да стане шакī̄ (грешник). Той стана са'ӣд (праведен) с щастие." За този човек няма да има нищо по-любимо от това.

В Съдния ден пейгамберите *(алейхимуссалевā̄ту ветеслӣмā̄т)* ще бъдат на минбери в зависимост от степените. Улемā̄-и ā̄милӣн, т.е. учените *(рахметуллā̄хи алейхим еджма'ӣн)*, които имат сунитско убеждение и практикуват придобитите знания, ще са на тронове от нӯр (сияние). Хората, които са станали шехӣди, опитвайки се да защитят и разпространят религията, и праведните раби, т.е. следващите законите на исляма, и хā̄фъзите (наизустилите Коран̄-и керӣм), четящи Книгата с уважение и без теганнӣ (т.е. спазвайки правилата на теджвӣда[13]), и муеззините, четящи езана съобразно суннета (исляма), ще бъдат на места, чиято пръст е от миск (мускус). Тъй като те са следвали законите на исляма, ще бъдат притежатели на тронове и подир всички пейгамбери – от Ā̄дем *(алейхисселя̄м)* до Фахр-и ā̄лем [Мухаммед Мустафā̄] *(салляллā̄ху теā̄ля̄ алейхи ве селлем)* – ще получат разрешение за застъпничество.

В хадӣс-и шерӣф се казва: **"В Съдния ден Коран̄-и керӣм ще дойде във вид на човек с красиви лице и нрав. От него ще бъде поискано да се застъпи и той ще го направи. Ще осъди онези хора, които са го чели мелодично** [сякаш пеят и онези, които са го изпълнили с музикални инструменти и на места за забавление с цел удоволствие или печелене на пари.] **От такива хора ще иска своето право, а онези, от които е доволен, ще отведе в Дженнета."**

Земните неща [т.е. всички неща и хора, които стават причина за изпускане на ибā̄детите и вършене на грехове] ще се преобразят като стара, побеляла и грозна жена. На хората ще им се каже:

- Познавате ли я?
- Осланяме се на Аллā̄ху теā̄ля̄ от нея! – ще отвърнат те.

13 **Теджвӣд** – Наука, която учи правилното четене на Коран̄-и керӣм.

- В земното вие се карахте едни с друг и не се обичахте, само за да я спечелите.

По същия начин, дори петъкът ще бъде показан във вид на приятен човек. Мюсюлманите ще го загледат внимателно. Той ще сложи онези хора, които са отдавали значение на този ден, да седнат върху пясъци от миск и камфор. Върху му'мините, кланяли петъчен намāз, ще има нӯр (светлина). Всички ще гледат към него с възхищение. Благодарение на уважението, което са отдавали на този ден, те ще бъдат сложени в Дженнета.

О, братко! Проумей милостта на Аллāху теāлӣ и щедростта на петъчния ден, и на Корāн-и керӣм, и на исляма, за да разбереш колко ценни са хората на Корāн-и керӣм. И колко ценен е ислямът, който се състои от намāз, орудж (говеене), зекӣт, търпение и красив нрав.

Не бива да се обръща внимание на онзи човек, който прави предполагаеми тълкувания, като се базира на агонията и страданията на хора в предсмъртен одър. Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* е правел следната ду'ā: **"О, Господи, Господа на труповете, които ще изгният, и Създателя на душите, които ще изчезнат!"** Тази ду'ā показва, че всяко тяло, което Аллāху теāлӣ пожелае, ще изгние, а душите ще престанат да съществуват, когато Къ̄метът настане. Аллāху теāлӣ е Създателят и Господът на всичко това. Всичко, което казахме, едно по едно се нуждае от определени знания и пояснения. В други наши книги сме разгледали и тях.

Имāм Газāлӣ *(рахметуллāхи алейх)* ни информира, че тук е изредил съвсем накратко състоянията в отвъдния живот, казвайки: "Направихме това, за да сторим хората да поемат по пътя на Ехли суннет! Не придавай значение на бид'атите (нововъденията) [безмезхебниците (хората, които не следват един от четирите мезхеба) и реформаторите в религията.] Дръж се здраво за значенията, които учените на Ехли суннет са извлекли и разбрали от Корāн-и керӣм и хадӣс-и шерӣфите! Не се подмамвай от бид'атите, измислени от другите и шейтāните сред хората! Пази се от тях! Благовести вярващите, които здраво се държат за пътя на Ехли суннет!

Искаме от Аллāху теāлӣ да ни отреди успех и защита от греховете с Неговите сигурност, щедрост и доброта. Āмӣн ве хасбуналлах ве ни'мел-векӣл ве салляллāху алӣ Мухаммедин ве āлихи ве сахбихи еджма'ӣн.

ПОСЛЕСЛОВ
НА КНИГАТА
“СЪДНИЯТ ДЕН И ОТВЪДНИЯТ ЖИВОТ”

За постигане на щастие в земния и отвъдния живот е необходимо най-напред да се научи **ехли суннитското вероубеждение** и да се коригира вярата. След това трябва да се научат и изпълняват знанията по фикх (ислямско право). После трябва да се опознаят и заобичат любимите раби на Хак теāлā и да се опознаят враговете на ислямската религия, и да се внимава, за да не се попадне в техните капани. За всеки мюсюлманин е фарз-и айн[14] да научи ехли суннитското вероубеждение, фарзовете и харāмите, колкото му е необходимо. Ненаучаването е голям грях. Задължителните знания са написани правилно и ясно в книгите **“ТĀМ ИЛМИХĀЛ СЕ’ĀДЕТ-И ЕБЕДИЙЙЕ”** (ПЪЛЕН ИЛМИХĀЛ “ВЕЧНОТО ЩАСТИЕ”) и **“Ислям ахлякъ”** (Ислямската нравственост). (Тези турски книги са преведени на други езици и се разпространяват по целия свят посредством истанбулското книгоиздателство “Хакīкат Китāбеви”.) Всеки мюсюлманин трябва да си набави един илмихāл, информацията в която е събрана от книгите на ехли суннитските учени, и да стори да го четат неговите деца, приятели и познати. Не бива да се четат книги, вестници и списания, които не носят полза нито за земния, нито за отвъдния живот, а дори вредят и подклаждат разединение. Трябва да се четат и научат необходимите и полезни книги. Най-ценните сред необходимите книги са тези на имāм Газāлī и **“Мектӯбāт”** на имāм Раббāнī[15] *(куддисе сиррухумā)*. Биографиите на тези двама велики учени са написани в **“Се’āдет-и ебедийе”** и други наши книги (т.е. книгите на издателство “Хакīкат Китāбеви”). В хадīс-и шерīф е посочено: **“Там, където се спомене евлия** (любим раб на Аллāху теāлā)**, слиза милост.”** Този хадīс-и шерīф показва, че хората, които споменават евлиите с любов, ще получат фейз[16] и берекет и ду’ите им ще бъдат приети. Всеки ще се възползва от фейза и нӯра на тези големци, колкото е обичта му към тях. Техните погледи са цяр, стоенето в тяхното присъствие е лек за болните и мъртви сърца. Хората, които ги виждат, се сещат за Аллāху теāлā.

14 **Фарз-и айн** – Фарз, който лично трябва да се изпълни от всеки мукеллеф (полово зрял и разумен) мюсюлманин.

15 Имāм Ахмед Раббāнī е починал през 1034 [1624] г. в Серхенд (Индия).

16 **Фейз** – Сияние, духовно знание.

Живеем във време, когато намирането на подобни хора е невъзможно, но онзи човек, който чете техните книгите и ги приема за велики и избрани, за което ги обича, ще получи фейз от техните души и ще се възползва от тях. Пейгамберите *(алейхимусселя̄м)* са средства и здрави въжета, които доближават рабите до Алла̄ху теа̄ля̄. В хадӣс-и шерӣф се казва: **“Учените, които добре познават ахкя̄м-и исля̄мийе** (законите на исляма) **и практикуват знанията си, са наследници на пейгамберите.”** Заради това и евлиите *(алейхимуррахме)* са средства и въжета, които стават причина за постигане на доволството и милостта на Алла̄ху теа̄ля̄. В Кора̄н-и керӣм по смисъл се казва: **“Търсете средство за приближаване към Алла̄ху теа̄ля̄!”** Едни от най-големите средства са пейгамберите *(салева̄тулла̄хи алейхим еджма’ӣн)* и техните наследници, т.е. учените *(рахметулла̄хи алейхим еджма’ӣн)*. Худжет-ул ислям има̄м Мухаммед Газа̄лӣ и има̄м Ахмед Раббя̄нӣ муджеддид-и ве муневвир-и елф-и са̄нӣ Фа̄рӯкӣ Серхендӣ *(рахметулла̄хи алейхима̄)* са от тези наследници. Много е лесно да се постигне щастие посредством тези двама велики личности, станали наследници на Пейгамбера ни *(салляла̄ху теа̄ля̄ алейхи ве селлем)*, които получават нӯр и ма’рифети от благословеното му сърце и ги предават на чисти сърца. Много е лесно да се опознаят и заобичат тези двама учени, четейки техните книги и биографии. Тези, които обичат евлиите, са били благовестени, че ще бъдат опростени.

РАВНОСМЕТКА ЗА НЕФСА

Големият ислямски учен има̄м Мухаммед Газа̄лӣ *(рахметулла̄хи алейх)* се родил в град Тус през 450 г. по Хиджра и починал в същия град през 505 [1111] г. Има̄мът е написал стотици книги, като последната е била **“Кимйа̄-и се’а̄дет”**. В шеста глава от четвъртата част на тази книга се казва:

В 47-о знамение на сӯра Енбия̄ по смисъл се казва: **“В Съдния ден ще поставя везната. В онзи ден никой няма да бъде угнетен. Ще разкрием всяко добро и зло, дори да е колкото частица, и ще го поставим на везната. Достатъчен съм Аз за съдник.”** Алла̄ху теа̄ля̄ съобщава това и всеки трябва да си направи равносметката още тук. Пейгамберът ни *(алейхисселя̄м)* е казал: **“Разумен е онзи човек, който разделя деня на четири части, като в първата част мисли за това, което е направил и ще направи. През втората се моли на Ал-**

лāху теāля̄. През третата работи в една професия или се занимава с търговия и печели халял пари. През четвъртата си почива и се забавлява с неща, които са мубах, не върши харāм и не ходи на места, където се върши." Омер-ул-Фāрӯк *(радияллāху анх)*, вторият халīф [починал през 23-а година в Медīне-и муневвера и погребан до Мухаммед *(алейхисселя̄м)*], е казал: "Правете си равносметката, преди да са ви я направили." Аллāху теāля̄ казва: **"Не задоволявайте своята страст** [желанията на нефса] **по начини, които са харāм, и проявете твърдост в този джихāд!"** Ето защо великите имена в религията са осъзнали, че този свят е като пазар и са в търговия с нефса. Печалбата от тази търговия е Дженнетът, а загубата Джехеннемът. С други думи, печалбата е вечното щастие, а загубата е вечната гибел. В тази търговия те са приели нефса за свой съдружник. Както се знае, първото нещо, което се прави с партньора, е споразумението. След това се следи дали спазва обещанието или не. Сетне се прави равносметка и, ако е изменил, се осъжда.

Тези големци (любими раби на Аллāху теāля̄) правят с нефса това, което се прави със съдружника: установяват партньорство; следват неговите действия; правят равносметка; дават наказание; борят се с него и го порицават:

(1) Първото нещо е установяването на партньорство. Търговският партньор може да е съдружник в печеленето на пари, но ако измени, става враг. Нещата, спечелени в земното, са временни. Разумният човек не би отдал значение на тях. Някои от тях са казали: "Преходното добро е по-неценно от безкрайното зло." Всеки дъх е скъпоценност. От тези скъпоценности може да се изгради съкровище и ето защо човек трябва да си прави сметката. Разумният човек, след всеки сутрешен намāз, без да мисли за нищо друго, трябва да каже на своя нефса, който е негов съдружник: "Единственият ми капитал е животът. Нищо друго си нямам. Той е толкова ценен, че нито един дъх с нищо не може да се върне обратно. Техният брой е ограничен и постоянно намалява. Търговията приключва, когато животът свърши. Нека здраво се захванем за търговията, че времето ни е малко. Отвъдният живот е дълъг, но там няма търговия и печалба. Толкова ценни са дните на този свят, че когато дойде моментът на смъртта, човек ще поиска позволение за още един ден, но няма да му се даде. Днес притежаваме това благо. О, нефс мой, внимавай много да не изтървеш от ръце големия капитал,

защото сетне плачът и стонът няма да са от полза! Представи си тази ситуация: Времето на смъртта е дошло и ти се молиш, и плачеш за още един ден. Дават ти този ден и сега живееш в него! Каква по-голяма загуба може да има от тази ако с него не спечелиш безкрайното щастие? Опази от харāма своите език, очи и другите органи от седемте, като че ли ще умреш утре!"

"Казват, че Джехеннемът има седем врати, които представляват седемте ти органа. Ще бъдеш наказан ако не ги опазиш от харāма и не вършиш поклонения!" Въпреки че нефсът е непокорен и не желае да изпълнява заповедите, той слуша наставленията и се влияе от риāзетите. [Риāзет е да не се дава на нефса онова, което желае.] Ето така се прави равносметка с него. Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* е казал: **"Разумен е онзи, който си прави равносметката преди да умре и върши неща, които ще са му от полза след смъртта."**

Друг път е казал: **"Първо мисли за всичко, което ще извършиш и го прави само ако е дело, от което Аллāху теāлā е доволен и дава позволение** (за неговото вършене)**! А ако не е, не го прави!"**

(2) Втората стъпка е правенето на мурāкабе. Това означава да се упражнява контрол върху нефса. Ако го оставиш на произвола, той ще се върне обратно към своите страсти и мързел. Не трябва да забравяме, че Аллāху теāлā знае всички наши дела и мисли. Хората виждат само външността на другия, но Аллāху теāлā вижда и вътрешността. Ако човек проумее тази истина, неговите дела и мисли ще придобият благоприличие. Онзи, който не вярва в това, е кāфир (неверник). Ако вярва, но не изпълнява, ще е проявил голяма дързост. Аллāху теāлā казва: **"О, човече! Не знаеш ли, че Аз те виждам всеки един момент?"** Един абисинец е дошъл при Расӯлюллах *(салляллāху алейхи ве селлем)* и казал:

- Извърших много грехове. Ще се приеме ли моето тевбе (разкаяние)?

- **Да, ще бъде!**

- Той виждаше ли ме, когато ги вършех?

- **Да!**

Етиопецът е поел дълбоко дъх и паднал умрял. Ето това се нарича вяра и свян. Пейгамберът ни *(салляллāху алейхи ве селлем)* е казал: **"Служете на Аллāху теāлā, сякаш Го виждате! Дори да не Го виж-**

дате, Той ви вижда." Нима онзи, който вярва, че Той вижда, ще може да извърши нещо, което Той не харесва? Един от великите ни духовни водачи е обичал един от своите ученици повече от другите, което пък ги натъжавало. Един ден големецът е дал по една птичка на всеки и рекъл: "Убийте птицата (отрязвайки главата ѝ) там, където никой не ви вижда, и ми я донесете обратно." Всички убили дадените птици на пусти места и ги донесли обратно. Изключение правел въпросният ученик, който я донесъл жива. Учителят попитал: "Защо не ме послуша и я донесе жива?" Ученикът отговорил: "Не намерих място, където никой да не ме вижда. Той вижда всичко." Тогава останалите са разбрали, че той е на степента мушāхеде.

Когато Зулейха (Зелīха), жената на финансовия министър на Египет, поканила Йӯсуф *(алейхисселя̄м)* при себе си, най-напред е покрила лицето на един кумир, който е приемала за свят. Йӯсуф *(алейхисселя̄м)* попитал:

- Защо покри идола?

- Срамувам се от него.

- Ти се срамуваш от парче скала, а няма ли аз да се срамувам от моя Господ, който е създал земята и седемте небеса?

Един човек е попитал Джунейд Багда̄дī *(куддисе сиррух)* (207-298 [910], Багдад):

- Не мога да отвикна от това да гледам чуждите жени и момичета по улиците. Какво да направя, за да се спася от този грях?

- Мисли за това, че Алла̄ху теа̄ля̄ те вижда по-добре, отколкото ти виждаш тази жена!

Пейгамберът ни *(салляла̄ху алейхи ве селлем)* е казал: **"Алла̄ху теа̄ля̄ подготви Дженнет на име Адн за онези хора, които, когато са на път да извършат грях, мислят за Неговото величие, срамуват се от Него и избягват греховете."**

[Хара̄м е за жените да излизат навън с непокрити коси, ръце и крака. Жените, които имат вяра, трябва да мислят, че Алла̄ху теа̄ля̄ вижда, и да не излизат голи пред чужди мъже.] Абдуллах ибни Дӣна̄р *(радиялла̄ху анх)* казва: "Отивахме към Мекке-и мукерреме (Мекка) заедно с Омер *(радиялла̄ху анх)*. Едно време видяхме овчар, който преваляше една планина със своето стадо. Халīфът *(радиялла̄ху анх)* му рече:

- Продай ми една от тези овце?

- Аз съм роб: те не са мои!

- Откъде ще знае твоят собственик? Ще кажеш, че е отвлякъл вълк!

- Няма да знае той, но Аллāху теāлā ще знае!

Омер *(радияллāху анх)* се разплака и намери собственика на този роб, откупи го и го освободи, а после му каза:

- Както тази дума те освободи на този свят, така ще те освободи и на другия.

(3) Третата стъпка е правенето на равносметка, след като вече се извършат делата. Всеки ден, когато се легне, трябва да се осъди нефса за делата, които са извършени през деня, и капиталът да се отдели от печалбата и загубата. Капиталът са фарзовете. Печалбата са суннетите и нāфилетата, а загубата са греховете. Както човек си урежда сметките със своя съдружник, за да не бъде подмамен, така трябва да е нащрек и срещу своя нефс, защото той прибягва до много измами и лъжи. Представя своите желания за добри и полезни. Той трябва да се съди дори за мубахите (т.е. за нещата, които са избираеми: човек решава дали да ги прави или не. Крайният резултат – т.е. дали ще доносат севāб или грях – зависи от възнамерението). Трябва да му се каже: "Защо направи това?" Ако е направил нещо вредно, трябва да плати за него.

Ибниссамед е бил от големците. Той е направил равносметката на своя 60 годишен живот. Това е правело 21 500 дни. Казал си: "Ах! Ако всеки ден съм извършил минимум по един грях, това прави 21 500 гряха. Как ще се избавя от толкова много грехове? А имаше дни, когато извърших стотици." Мислейки за това, той е застенал силно и се сгромолясал на земята. Околните го погледнали и видели, че е предал душа.

Хората не си правят равносметката. Ако човек сложи по една песъчинка в своята стая всеки път, когато извърши грях, ще види, че тя ще се напълни за няколко години. Ако ангелите писари искаха по една стотинка, за да запишат всеки грях, трябваше да им дадем целия си имот. Наред с това обаче, ако вземем броеница в ръка и повторим по няколко пъти "Субхāналлах" – с нехание и безброй мисли –, ще кажем: "Повторих сто пъти!" Не броим обаче празните приказки, които изговаряме всеки ден. Ако ги бяхме преброили, щяхме да установим, че са повече от хиляди всеки ден. Такива сме си ние ала очакваме блюдото за севāбите да натежи повече. Що за логика е това? Ето защо Омер *(радияллāху*

анх) е казал: "Претеглете вашите дела, преди да са ви ги претеглили." Всяка нощ Омер *(радияллāху анх)* е удрял краката с камшик и казвал: "Защо днес направи това?" Ибни Селям *(радияллāху анх)* е носел на гърба си дърва. Когато го питали: "Ти носач ли си?", отговарял: "Изпитвам нефса си, за да видя как ще реагира?" Енес *(радияллāху анх)* [починал през 91 г.] е казал: "Видях Омер *(радияллāху анх)* да си говори: "Горко ти, о, нефс мой, че те наричат емīр-ул-му'минīн. Или се бой от Аллāху теāлā, или се готви за Неговото мъчение."

(4) Четвъртата стъпка е наказването на нефса. Ако не му се прави равносметка, ако не се видят неговите недостатъци и не се накаже, ще намери смелост и ще се разглези: контролът над него ще е невъзможен. Ако е ял нещо съмнително, трябва да се накаже с глад. Ако е изгледал чужди жени, трябва да му се забрани да гледа добрите сред мубахите. Всеки орган трябва да се накаже по същия начин. Джунейд Багдāдī (починал през 298 [910] г. в Багдад) е казал: "Една нощ Ибнил Кезītī *(рахиме-хуллаху теāлā)* е станал джунуб. Когато е настанало време за гусюл, неговият нефс е проявил мързел и казал: "Студено е, ще се разболееш, изтърпи малко! Утре ще отидеш в хамам (баня)." След това той се е заклел да се къпе с дрехи. Изпълнил е своята заръка и казал: "Ето това е наказанието за нефс, който проявява разпуснатост по отношение заповедите на Аллāху теāлā."

Един мъж е погледнал чуждо момиче, след което се разкаял и за наказание се е заклел никога повече да не пие хладка вода, и е спазил своята клетва до края на живота. Веднъж Ебū Талха *(радияллāху теāлā анх)* е кланял намāз в своето лозе, когато до него е кацнала красива птица. Наблюдавайки птицата, е объркал рекята. Като наказание за своя нефс, той е подарил цялото лозе на бедните хора. [Ебū Талха Зейд бин Сехл-и Енсāрī е участвал във всички войни. Починал през 34-а година, когато бил на 74 години.] Мāлик бин Абдуллах-ил Хес'амī *(рахиме-хуллаху теāлā)* разказва: "Веднъж Рабāхул Кайсī *(рахиме-хуллāху теāлā)* дойде у нас и попита за баща ми. Когато казах, че спи, отвърна: "Може ли да се спи след икиндия (следобеден намāз)?" и си тръгна. Последвах го и чух да си говори: "О, празнодумецо! Какво те интересува съня на другите хора, че им се месиш? Кълна се, че в продължение на една година няма да сложа главата си на възглавница." Веднъж Темīм-и Дāрī *(радияллāху теāлā анх)* е заспал и пропуснал вечерния намāз. За да накаже своя нефс, се е заклел да не спи една

година. [Темӣм-и Дӑрӣ е бил от Есхӑб-и кирӑм.] Меджма' *(рахиме-хуллӑху теӑлӑ)* бил от евлиите. Един ден погледнал към един прозорец и видял момиче. След това се заклел повече никога да не гледа нагоре.

(5) Петата стъпка е правенето на муджӑхеде. Някои големци са правели многобройни ибӑдети, за да накажат нефса, когато върши нередности. Абдуллах ибни Омер *(радияллӑху анхумӑ)* е прекарвал по една безсънна нощ всеки път, когато пропуснел джемаата на един намӑз, т.е. груповото кланяне. Омер *(радияллӑху анх)* дал като милостиня нещо, което струвало двеста хиляди динара, защото пропуснал един намӑз с джемаат. Един ден Абдуллах ибни Омер извършил вечерния намӑз малко по-късно, така че времето се стъмнило и се показали две звезди. Заради това забавяне освободил два роба. Има доста други хора, които сторили същото. Най-доброто лекарство за човек, който не може да накара своя нефс да извършва ибӑдетите с обич, е да отиде в присъствието на праведен мюсюлманин. Гледайки как благословеният човек върши своите ибӑдети с удоволствие, и той ще свикне със същото. Един човек е казал: "Всеки път, когато усещах мързел в нефса при изпълняване на ибӑдетите, отивах и разговарях с Мухаммед бин Вӑсӣ *(рахиме-хуллӑху теӑлӑ)*[17]. Виждах, че след присъствие в негова компания, нефсът върши ибӑдетите на драго сърце в продължение на една седмица." Онези, които не могат да намерят приближени раби (евлии) на Аллӑху теӑлӑ, трябва да прочетат биографиите на онези, които са живели преди тях. Ахмед бин Зерӣн *(рахиме-хуллӑху теӑлӑ)* не се оглеждал наоколо. Когато го запитали за причината, отговорил: "Аллӑху теӑлӑ създаде очите, за да съзерцаваме хармонията в света, тънкостите във всичко наоколо и Неговите сила и величие. Грешно е да ги гледаме ако няма да извлечем поука и полза." Ебуддердӑ *(радияллӑху теӑлӑ анх)* е казал: "Бих искал да живея за три неща: за да кланям намӑз в дългите нощи; за да говея през дългите дни и за да стоя в присъствието на праведни хора." [Ебуддердӑ *(радияллӑху теӑлӑ анх)* бил от Есхӑб-и кирӑм и племето Хазрадж. Той бил първият валия на Шам. Починал през 33-а година.] Алкама бин Кайс *(рахиме-хуллӑху теӑлӑ)* е водел голяма борба със своя нефс. Попитали го:

- Защо си толкова суров към нефса?

- Защото го обичам много и се опитвам да го спася от Джехеннема.

- Не е повелено да се търпят толкова неприятности.

17 Мухаммед бин Вӑсӣ починал през 112 [721] г.

- Правя това, за да не съжалявам, че не съм го сторил!

[Алкама бил от великите имена на Тāби'ӣн и възпитаник на Ибни Мес'ӯд *(радияллāху теāлӣ анх)*. Починал през 61-а година по Хиджра.]

(6) Шестата стъпка е порицаването на нефса.

Нефсът е създаден такъв, че бяга от добрите неща и тича към лошите; иска постоянно да мързелува и задоволява своите страсти. Аллāху теāлӣ ни е повелил да го отвикнем от този навик и приведем от грешния към правия път. За да успеем в това, трябва някой път да го погалим, друг път да го принуждаваме в изпълнението на трудни неща и понякога с думи, а друг път с дела, да го контролираме. Той по природа е такъв, че се насочва към онези неща, които иска, и в своето усърдие да ги спечели понася всички затруднения. Най-голямата пречка за щастие са неговите гафлет (забрава за Аллāху теāлӣ, небрежност, невнимание) и невежество. Ако се събуди от гафлета и му бъде показано къде е щастието, той ще приеме. Ето защо Аллāху теāлӣ в сӯра Зāриӣт по смисъл казва: **"Наставлявай ги! Наставлението със сигурност е от полза за мюсюлманите!"** Твоят нефс не е по-различен от другите. Наставлението ще му подейства и затова започни със своя и му се карай! Не бъди в това небрежен никога! Кажи му: "О, нефс мой! Твърдиш, че си разумен и се ядосваш на онези, които те наричат глупав. Но кой би могъл да е по-глупав от теб, при условие, че прекарваш своя живот с празни неща, смехове и игри. Твоето състояние е като онова на онзи убиец, който знае, че полицаите го търсят, и ако го намерят, ще го обесят, но продължава със забавлението. Че може ли да има по-голям глупак от този? О, нефс мой! Часът на смъртта наближава и Дженнетът или Джехеннемът те чакат. Откъде знаеш, че моментът няма да настъпи днес? Ако не дойде днес, то някой ден несъмнено ще дойде. Това, което без съмнение ще те сполети, го приеми, че те е сполетяло, защото смъртта не е дала определено време за никого и не е казала, че ще дойде нощем или денем, рано или късно, лете или зиме. При всеки идва изневиделица и тогава, когато изобщо не се очаква. Ето, ако не си се подготвил за нея, то може ли да има по-глупава постъпка от тази? Горко ти, о, нефс мой!

Потънал си в грехове. Ако смяташ, че Аллāху теāлӣ не те вижда, то знай, че си неверник! Ако вярваш, че те вижда, то си твърде дързък и безсрамен, за да не отдаваш значение на това! Горко ти, о, нефс мой!

Ако твоят прислужник не ти се подчини, ще му се ядосаш! А как

може да си сигурен, че Аллāху теāлā няма да се разгневи на теб! Ако омаловажаваш Неговото наказание, подръж своя пръст върху пламък или постой за един час под жаркото слънце, или прекарай дълго време в топлината на хамама (банята), за да осъзнаеш своите жалкост и немощие! Ако мислиш, че Той няма да те накаже за земните дела, ще си отрекъл и изкарал за лъжци Корāн-и керīм и пейгамберите *(алейхимуссалевāту веттеслīмāт)*, чиито брой надхвърля 124 000. Аллāху теāлā в 122-о знамение на сӯра Нисā по смисъл казва**: "Онзи, който върши грях, ще изтърпи своето наказание."** Който върши зло, вижда зло. Ето защо горко ти, о, нефс мой!

Ако, вършейки грях, казваш: "Той е щедър и милосърден, ще ми прости", то защо е сторил стотици хиляди хора да търпят проблеми, глад и болести и не дава реколта на онези, които не сеят своите ниви? Прибягваш до всякакви трикове, за да постигнеш своите страсти, но тогава не казваш: "Аллāху теāлā е милостив и щедър, праща ми всичко без трудности."? Ето защо горко ти, о, нефс мой!

Може би ще кажеш, че си повярвал, но не си в състояние да търпиш трудности. Ако е така, значи не си запознат с факта, че хората, неиздържащи на много трудности, трябва да предотвратят трудността с минимални усилия, и че изтърпяването на земни трудности за избягване на мъчението в Ада е фарз (задължително). Ако днес не можеш да изтърпиш малко трудности на този свят, то как ще издържиш на мъките в Ада, унижения, низостта и на това да бъдеш отхвърлен в āхирета? Ето защо горко ти, о, нефс мой!

Изтърпяваш много трудности и унижения за пари и се отказваш от всичките свои страсти с една единствена дума на лекар юдеин за спасение от някоя болест, но не знаеш, че мъчението в Ада е по-болезнено от болестта и бедността, и не знаеш, че отвъдният живот е много по-дълъг от земния. Ето защо горко ти, о, нефс мой!

Казваш, че ще се покаеш по-късно и ще извършиш добри дела, но смъртта може да изпревари и да останеш само със съжалението. Грешиш като мислиш, че правенето на тевбе утре е по-лесно от това днес, защото то, отлагайки, става все по-трудно и когато смъртта наближи, твоето състояние ще заприлича на това на онзи, който е тръгнал да храни своето гладно животно малко преди да е започнало изкачването на хълма: нещо, което е безсмислено. Твоето състояние е като това на онзи ученик, който не е учил своите уроци с неправилното пред-

положение, че ще ги научи в деня на изпита, и не знае, че за учене на знание е необходимо дълго време. По същия начин, пречистването на мръсния нефс изисква продължителна борба с него. Ако целият живот се пропилее напразно, как ще се направи това за един миг? Защо не оценяваш младините преди да е дошла старостта, на здравето – преди болестта, на спокойствието – преди проблемите, и на живота – преди смъртта? Ето защо горко ти, о, нефс мой!

Защо всичко нужно за зимата го приготвяш от лятото, без да губиш време, а не разчиташ на милостта и добротата на Аллāху теāля̄? Въпреки това студът в земхерӣра (студената част) на Джехеннема не е по-слаб от зимния, а горещината на пламъка му не е по-слаба от тази на знойното юлско слънце. Никога не си небрежен в подготовката на тези (земни) неща, но винаги проявяваш нехайство по въпросите за отвъдния живот. Каква е причината? Дали защото не вярваш в отвъдния живот и в Къя̄метския ден, и криеш това неверие в своето сърце дори от себе си? Но знай, че това ще ти докара вечна гибел и ето защо горко ти, о, нефс мой!

Човек, който не се ангажира с опазване на нӯра (сиянието) на ма'рифета (познанието на Аллāху теāля̄) и очаква, че добротата и милостта на Аллāху теāля̄ ще го спасят от болката в отвъдния свят, причинена от огъня на страстта, е подобен на онзи, който се надява, че добротата на Аллāху теāля̄ ще го опази от студа на зимата, без да си е облякъл дебелите дрехи. Този човек не знае, че Аллāху теāля̄ е създал зимата, за да има много ползи в това, като наред с това, оказвайки добро и милост, е създал и нещата, от които се правят дрехи, и е дал на хората разум и мисъл, за да могат да ги изработят. С други думи, Неговото добро е в Неговата помощ по отношение лесната направа на дрехи, а не в защита срещу студа без дрехи. Ето защо горко ти, о, нефс мой!

Не си мисли, че ще бъдеш подложен на мъчение, защото твоите грехове гневят Аллāху теāля̄ и не казвай: "С какво са Му вредни моите грехове, че се гневи?" Не е както си мислиш ти! Мъчението, което ще те гори в Ада, се поражда в теб самия от твоите страсти. Помисли: болестта се поражда от консумираните отровни и вредни неща, а не от гнева на лекаря, поради това, че не изпълняваш думите му. Горко ти, о, нефс мой!

О, нефс мой! Разбрах, че си свикнал с благата и насладите на света

и си пристрастен към тях! Ако не вярваш в Дженнета и Джехеннема, поне смъртта не отричай! Всички тези блага и сладости ще ти ги отнемат и ще гориш в огъня на мъката по раздялата с тях! Колкото искаш ги заобичай и колкото искаш се дръж здраво за тях, но знай, че огънят на раздялата ще е толкова, колкото е обичта ти към тях. Ето защо горко ти!

Защо се държиш толкова здраво за земното? Дори ако ти дадат целия свят и всички хора ти сторят седжде, не след дълго и ти и те ще станете на пръст! Имената ви ще бъдат заличени от спомените. Има ли някой, който да се сеща за миналите владетели? Наред с това, на теб ти е дадено малко от земното и то постоянно се разваля и променя, а в замяна на него ти жертваш безкрайните блага на Дженнета. Ето защо горко ти, о, нефс мой!

Как ли би се смял на онзи, който дава вечно бижу в замяна на счупена саксия? Ето, земята е като тази саксия. Знай, че саксията се счупи, знай, че вечното бижу се изплъзна от ръцете ти, и знай, че за теб остана само съжаление и изтезание!

С тези бележки и думи всеки трябва да се кара на своя нефс и да започне с наставленията от себе си! Нека Аллāху теāля дари със спасение онези, които вървят по правия път! Āмīн.